

Suomi–romani-sanakirja ja Johanneksen evankeliumi

Juho Peltosalmi ja Yrjö Temo

Toimittanut Kimmo Granqvist

Suomi–romani-sanakirja ja Johanneksen evankeliumi

Tekijät Juho Peltosalmi ja Yrjö Temo
Toimittaja Kimmo Granqvist
copyright © Kotimaisten kielten keskus ja Suomen Romaniyhdistys ry

Suomen Romaniyhdistys ry
Kuortaneenkatu 13, 5. krs.
00520 Helsinki

ISBN

Taitto Barbora Kopnická
Kannen kuvitus Barbora Kopnická
Esipuhe Pekka Peltosalmi ja Hillevi Temo
Johdanto Kimmo Granqvist

Paino Kris-Print Oy
Vantaa 2013

Esipuhe ja Johdanto

Kuva 1. *Juho "Jussi" Peltosalmi.*

Kuva 2. *Yrjö Temo.*

Juho Peltosalmi ja Yrjö Temo

Pekka Peltosalmi ja Hillevi Temo

Veljekset Juho (Jussi) Peltosalmi (1906–1991) ja Yrjö Temo (1916–1985) olivat kotoisin Sortavalan maalaiskunnasta Leppäsilta nimisestä kylästä. Karjalassa asui siihen aikaan paljon romaneita, jotka sodan jälkeen evakuoitiin Suomeen, näin myös Aadolf Bollströmin ja Anna Blomeruksen perhe ja suku. Heidät siirrettiin ensin Joensuuun ja sieltä jatkosiirtona Pyhäsalmele, Kiuruvedelle ja Lapinlahdelle. Sodan jälkeen monet heistä muuttivat edelleen eri puolille Suomea mm. Paltamoon, Karhulaan, Keski-Suomeen ja Klaukkalaan.

Veljekset Yrjö ja Jussi eivät kouluja saaneet käydä, mutta molemmat oppivat muiden sisarustensa tapaan lukemaan kaikesta missä kirjaimia oli eli karamellipapereista, pussien kyljistä, mainoskylteistä ja lehdistä. Molemmat veljekset olivat ikänsä innokkaita lukumiehiä, kävivät laajaa kirjeenvaihtoa ja olivat taitavia laskijoita. Kotona puhuttiin mustalaiskieltä ja suomea sekä Sortavalassa myös venäjää, jota Juho vielä vanhempanakin osasi varsin hyvin. Kovia hevosmiehiä he olivat myös, satulaseppiä ammatiltaan ja aina riitti keskustelua hevosista ja mustalaiskielestä.

Mustalaiskielen keruun ja kirjoittamisen veljekset aloittivat 1970-luvulla, kun ilmestyivät ensimmäiset mustalaiskieliset kirjat. Molemmat olivat sitä mieltä, ettei julkaistu kieli ollut sitä oikeaa kieltä, joten Jussi otti suomi–englanti–suomi-sanakirjan ja alkoi siitä kääntää sanoja aakkosjärjestyksessä mustalaiskielelle. Yrjö saneli kotona tyttärelleen sanalistoja, ja yhdessä Jussi ja Yrjö keskustelivat välillä kiivaastikin siitä, miten mikin asia sanotaan. Käsikirjoituksessa oleva Isä meidän -rukous on luultavasti Yrjön kääntämä, Jussi puolestaan käänsi raamatun tekstejä, joista on säilynyt nyt julkaistava Johanneksen evankeliumi. Se on osoitus vahvasta ja taitavasta mustalaiskielen hallinnasta, kielen rakenteen tajusta ja oivaltavasta lainasanojen mukauttamisesta ja uudissanojen keksimisestä. Kieli on sujuvaa ja suuhun sopivaa ja on säilyttänyt vahvasti vain romanikielelle ominaisia piirteitä. Yhdessä koottu sanasto on laaja ja poikkeuksellisen kattava. Se käsittää noin 5 500 sanaa.

Jussin ja Yrjön kirjaama kieli on osoitus siitä miten vahva kielitaito on vielä 1970-luvulla ollut varsinkin luovutetuilla alueilla pitkään samoilla paikoilla asuneilla mustalaisilla. Se on myös osoitus siitä miten kieli elää ja muokkautuu puhujiensa mukaan. Voidaan myös todeta miten tärkeää on, että kieltä kirjoitetaan jälkipolville opiksi ja hyödyksi.

Nyt postuumisti julkaistava aineisto on kunnianosoitus Jussille ja Yrjölle, jotka eivät elinaikanaan saaneet työlleen sen ansaitsemaa arvostusta. Samalla se osoittaa miten tärkeää olisi kerätä ja julkaista vielä mahdollisesti piilossa olevaa kirjallista mustalaiskielen materiaalia.

Johdanto

Kimmo Granqvist

Nyt julkaistava aineisto on tähän asti tunnettu tutkijoiden keskuudessa ns.Temon aineistona. Yrjö Temo oli henkilö, josta ei tiedetty romaniaktivisti- ja tutkijapiireissä. Hän luovutti hallussaan olleen romanikielisen aineiston Kotimaisten kielten tutkimuskeskukselle julkaistavaksi 1984. Käsikirjoitusten toimitustyö käynnistyi tutkimuskeskuksessa, mutta eri syistä kesti peräti kolmekymmentä vuotta ennen kuin ne nyt Suomen Romaniyhdistys ry:n toimesta saatettiin kirjan muotoon. Luultavasti tästä syystä ei koskaan selvinnyt, että todellisuudessa aineisto käsitti kahden veljeksien Juho (Jussi) Peltosalmen aloittaman ja yhdessä Yrjö Temon kanssa kokoaman sanakirjan sekä Jussin kääntämän Johanneksen evankeliumin.

Koska kirjallista materiaalia eri tekijöiltä on talletettu kovin vähän, Suomen Romaniyhdistys kiinnostui aineiston julkaisusta osana tehtäväänsä romanikielen käytön edistämiseksi. Kiitos Kotimaisten kielten keskuksen lupa julkaisuun saatiin. Tämän jälkeen yhdistys otti yhteyttä ensin Yrjö Temon perikuntaan ja myöhemmin Jussi Peltosalmen perillisiin ja sitä kautta selvitettiin veljesten osuus aineiston teossa. Molemmat veljekset olivat maallikoita, joilla oli poikkeuksellinen romanikielen taito. Vaikka veljekset eivät olleet saaneet käydä koulua, he oppivat itse laskemaan, lukemaan ja kirjoittamaan ja heistä tuli lukumiehiä loppuiäkseen. He olivat myös laajalti sivistyneitä ja kielitaitoisia, puhuivat romanikieltä, suomea ja venäjää, ja ehkä juuri näistä syistä heillä oli myös kyky siirtää puhuttu kieli kirjalliseen muotoon.

Jussi Peltosalmen ja Yrjö Temon romanikielisten aineistojen osana oli tulla vuosien ajan syyttä aliarvostetuiksi ja lähteinä hyljeksityiksi. Ehkä siksi, että veljekset olivat sisällyttäneet sanastoainekseensa huomattavasti muita kieltä dokumentoineita henkilöitä enemmän suomalaisperäisiä lainasanoja, esimerkiksi sanat valssis ‘valssis’, viilis ‘viili’ ja visaris ‘viisari’, aineistoa pidettiin epäluotettavina. Tämä johtui siitä, että 70-luvulta alkaneessa romanikielen sanakirjatyössä äänneopilliselta muodoltaan kaikkein läpinäkyvimmin skandinaavisia ja varsinkin suomalaisia lainasanoja on pyritty välttämään. Nyt julkaistavan aineiston valossa voidaan kuitenkin todeta, että purismiin kytkeytyvät lähdekritiikki oli pikemmin tunnepohjaista ja pienessä toimijoiden piirissä henkilöitynyttä kuin objektiivista lähteessä käytetyn romanikielen tarkastelua. Todellisuudessa kyky lainata ja mukauttaa kieleen lainasanoja on kuitenkin kielen elinvoimaisuuden merkki. Peltosalmen ja Temon sanastossa on myös paljon sanoja, joita kukaan muu ei ole merkinnyt muistiin, runsaasti lainasanoja muistakin kielistä kuin suomesta, esimerkiksi sanat formus ‘vuoka’, smella ‘paukku’ ja tuuris ‘vuoro’.

Peltosalmen ja Temon romanikielisissä aineistoissa on merkkejä myös suomen kielen äänneopillisesta vaikutuksesta – ennen kaikkea vokaalisoinnun omaksumisesta. Fonologiset säännöt lainautuvat yleensäkin helposti kielten ollessa toisiinsa kosketuksissa. Muilta osin sen sijaan Peltosalmen ja Temon romanikieli oli rakenteellisesti ajalleen poikkeukselliseen konservatiivista. Nämä romanikieliset aineistot olivat 1900-luvun jälkipuoliskolta ainoat säilyneet, joissa ovat tallella vanhakantaisista kielen piirteistä esimerkiksi määräiset artikkelit (1a), substantiivin sukuun, sijaan ja lukuun adjektiivien tavoin mukautuva genetiivi (1b), verbien preesensin persoonapäätteiden pitkä ns. teemavokaali (1c) sekä prepositioita nykykielen postpositioiden sijaan (1d):

-
- (1)a. *o Deevel* 'Jumala', *e masseske* 'lihaksi', *o ookri* 'pellot'.
 b. *Jeesusesk-i dāi* 'Jeesuksen äiti', *hebreak-e ꞥꞥbaha* 'heprean kielellä', *Jeesus ta lesk-e sikjibosk-e kent-i* 'Jeesus ja hänen opetuslapsensa' (nykykielessä *Jeesusesko dai*, *hebreako ꞥꞥbaha*, *Jeesus ta lesko sikjibosko kenti*).
 c. *voipuv-eeh-a* 'voit', *rakkav-eel-a* 'puhuu', *l-aah-a* 'saamme', *v-eeen-a* 'tulevat' (nykykielessä *voipuveha*, *rakkavela*, *laha*, *vena*).
 d. *pale sarrako diives* 'aamupäivän jälkeen', *telo* viikuna ruk 'viikunapuun alla' (nykykielessä *sarrako divisako paalal*, *viikunako rukkesko teelal*).

Eri kielistä lainattujen substantiivien mukauttaminen -is-loppuisiksi rikastutti sanatyyppejä verrattuna nykyromaniin, jossa -os-lopusta on tullut vallitseva lainasubstantiivien mukauttamisen keino. Niiden kieli oli kaiken kaikkiaan huomattavasti nykyistä rikkaampaa sekä muodoltaan, rakenteeltaan että sanastoltaan.

Peltosalmen ja Temon romanikielen vanhakantainen laatu heijastuu myös kielen rapautumattomuutena verrattuna kaikkiin muihin aikakauden romanikielisiin teksteihin. Rapautumattomuus näkyy muun muassa kirjoittajan varmuutena siitä, milloin klusiilit ovat soinnittomia tai soinnillisia; Peltosalmen ja Temon aineistoissa useimpia 1900-luvun jälkipuoliskon romanikielen lähteitä leimaavasta hyperkorrektiosta eli liiallisesta puhekielisten muotojen pelosta aiheutuneista virheellisen korrekteista sananmuodoista, kuten *draat-* 'ajaa', *baruv-* 'vaihtaa', *baargav-* 'kiittää', *niegav-* 'kieltää' (po. *traad-*, *paruv-*, *paarkav-*, *niekav-*). Vieläkin vahvempana osoituksena veljesten romanikielen taidosta ovat suomesta poikkeavien kahtiajakojen (kuten kieliopillisen suvun ja temaattisen statuksen) kulumattomuus ja nominintaivutusten systemaattisuus, jotka eivät enää leimanneet saman aikakauden muita romanikielisiä tekstejä. Jussi Peltosalmen ja Yrjö Temon käsikirjoitukset ovat siten kielihistoriallisesti erittäin merkittäviä. On toivottavaa, että niillä olisi arvonsa ja vaikutuksensa myös kielen kirjallista muotoa vakiinnutettaessa.

Oikeinkirjoitusasultaan Peltosalmen ja Temon käsikirjoitteet poikkeavat jonkin verran nykyromanikieleen vakiintuneesta opetusministeriön Mustalaiskielen ortografiakomitean suositusta (1971) noudattavasta kirjoitustavasta. Sanarajat poikkeavat romanikielen nykykäytännöstä. Tässä kirjassa julkaistut käsikirjoitukset lisäksi poikkeavat oikeinkirjoitusperiaatteiltaan hieman toisistaan. Näiden eroavaisuuksien on annettu säilyä tämän kirjan teksteissä. Peltosalmi ja Temo merkitsivät soinnillista affrikaattaa /dʒ/ järjestelmällisesti kirjainyhdistelmällä dš, esim. *dšeen* 'mies'. *dšudšiba* 'puhtaus'. Suomi–romani-sanastossa Peltosalmi ja Temo merkitsivät soinnitonta velaarista spiranttia /x/ kirjainyhdistelmällä ch, esim. *cheero* 'pää', *rachchal* 'pappi', mutta Johanneksen evankeliumissa *hattu-ħ:l*, esim. *ħeero*, *raħħal*. /st/-konsonanttijonoa vastaa evankeliumissa *ħt*, esim. *ħtedos* 'paikka', *ħtaadas* 'kävi' (= *stedos*, *staudas*).

Suomi–romani-sanasto on muokattu Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa tallennetun ja pitkälti toimitetun tiedoston pohjalta. Siinä muun muassa sana-artikkeleita on yhdistetty alkuperäisestä käsikirjoituksesta poikkeavalla tavalla (vrt. kuvat 3a ja 3b). Nyt julkaistussa sanastossa sana-artikkeleita on 5 170; kaikkiaan aineistossa on sanoja noin 5 500. Käsikirjoituksia on muokattu korjaamalla alkukirjaimia ja välimerkkejä (vrt. kuvat 4a ja 4b). Peltosalmi ja Temo eivät aina erotelleet toisistaan sananalkuisina isoja ja pieniä kirjaimia B/b, F/f, S/s, V/v. Isot ja pienet alkukirjaimet vaihtelivat käsikirjoituksessa erisnimien alussa. Välimerkeistä Peltosalmi ja Temo eivät käyttäneet pilkkua (,), vaan korvasi sen pisteellä (·).

Kuvassa (5) on osa Isä Meidän -rukousta Peltosalmen ja Temon kääntämänä.

Finnish word	Romani equivalent
Bakteeri	B. 1.
Bakteeri	= O. Bakeris.
Banaani	= O. Bananis.
Basilli	= O. Basilis.
Barso	= O. Barros.
Berliini	= Berlinis.
Berliiniläinen	= Berlinis kero.
Bruttopaino	= Hila Teegas.
Bulevardi	= Bulevarda.
Bulgaria	= Bulgarias.
Bulgarialainen	= Bulgariakker.
Böömi	= O. Böomis.
Böömiläinen	= O. Böomiskero.

Kuva 3a. Jussi Peltosalmen ja Yrjö Temon käsikirjoitusta. Suomi-romani-sanaston kirjain B.

Kuva 3b. Suomi-romani-sanaston kirjain B tässä kirjassa.

21. luvun jatkoa

20. Jakkos Peeros nisadiilo ta dikjas doka Sitjiboskokentos
te Vel paalat. Saanes Jesus liidadas ta koon nii Sas
mekjas pes prisa lesko Bringgos ta penjas: > nâi koon
hin doura kon Tsera tutke tickiba? >

21. Ka Peeros les dikjas. penjas jou Jesusseki: > nâi Ser. Taala
dua leske Stuarelta? >

22. Jesus penjas leske: > jos me kammaas. että jou Tseela
daari dsinatoi. Ka me Vaara. So doura tuut
rikkula? au tu palamame. >

23. Jakkos ajas urea rakkiba Bokjadiilo makkure
Phaalene. että ado Sitjiboskokentos na merra: Ri
na Jesus na penjas leske. että jou na merra. Bi: > jos
me kammaas. että jou Tseela daari dsinatoi. Ka me
Vaara. So doura tuut rikkula? >

Kuva 4a. Jussi Peltosalmen ja Yrjö Temon Johanneksen evankeliumin romaninnoksen käsikirjoitusta, 21. luvun jatkoa.

Kuva 4b. Johanneksen evankeliumin romaninnoksen luvun jatkoa tässä kirjassa.

SAAT MAARK. ITOON. SALAROSCHIMLA! - TO
 PAKAASIMEN. MOVEL. TO. NAU. MOVEL. TIER.
 FALTAKITHEM
~~VÄLLÄ~~ MO. & CHYTTL, TO. KAMMIDA. JAKKKS
 PHUUAJAKI. PRAAL. SARIRI. SIMLA
 DE. MENGE. ADA. DRIVES. MARO. SAKKO. DIVI:
 SESKO. MAARO: TA. DE. MENGE. MARE. UHLIDA
 BYÖNÄKE. JAKKE. SAR. AMEKI. DAHA
 BYÖNÄKE. MARE. UHLIBONGIERENKIE: MA
 SHATA. MEIN. ARO. SROORTA. BI. SLEPPA. MEIN.
 BENGILBOSTA. DALEHA. TIER. I. HIN. FALTAKITHEM:
 TA. JAAK. TA. J. DYÄMÄ. AL. SIN. JAAK. AMEN!
 (UNES) TRUMMAN

Kuva 5. Isä Meidän -rukousta Jussi Peltosalmen ja Yrjö Temon kääntämänä.

Suomi–romani-sanakirja

A

aakkoset o puustaimi
aallokko o voogli / **kova aallokko** drouve voogli
aallonharja vooglangimaana
aallonmurtaja vooglagovrijiboskiero
aallonpituus vooglagolanchtiba
aalto voogla / **aallot** voogli / **aalloilla** apo voogli
 / **lyhytaalto** stötvoogla
aaltoilla te vooglaven
aamiainen o sarrakiero
aamu i sarra / **aamalla** sarraki tiija / **tänä**
aamuna ada sarra
aamujuna sarrakobeero
aamukahvi sarrakikaali
aamukaste sarrakotsinniba
aamulehti sarrakipatri
aamunsarastus sarrakisimlinga
aamupuku sarrakopaaros
aamupäivä sarrakodiives / **aamupäivällä**
 sarrakodivisesta
aamurusko sarrakobruuniba
aapinen kentengoliin
aarre michtiba
aate i tenka
aatto afta
aave o spoogos
aavemainen spoogavitiko
afrikkalainen afrikakiero
ahaa ahaa
ahavoitunut paahtimen
ahdas strang
ahdasmielinen strangesintakiero
ahdistaa te strangina / **ahdistaa henkeäni** te mo
 tsiiben strangjiba
ahdistus o strangjiba
ahnaasti sliitigas
ahnas sliitigo
ahneus sliitiba
ahtaa te stuppaven
ahtaus strangiba
ahven o abburis
ai ai
aie tenkiba

aika tiija / **aikoja sitten** tiijihindotta / **ajan**
pitkään lanchto-tijaha / **ajoissa** horttotijaha
 / **sillä aikaa** dola tijaha / **vähän aikaa**
 kutitiija / **sihen aikaan** ardo tiija / **jonkin**
aikaa paart-tiiji / **hyvän aikaa** tsichkotiija
 / **ei pitkää aikaa** na lanchto-tiija / **samaan**
aikaan ari ittiija / **kaiken aikaa** saaro tiija
 / **koko ajan** hili tiija / **sopimattomaan**
aikaan bi-sömsiboske tiijaha / **sovittuun**
aikaan sömsimen tiijaha / **lapsuuden aika**
 kentoski tiija / **saada aikaan** te len ari tiija
 / **muinaisaika** vegetiiji / **nykyaika** adatiija
 / **määräaika** moolakitiija / **opintoaika**
 sikjiboskitiija / **lähtöaika** dsamnaskitiija
 / **odotusaika** ventiboskitiija / **keskiaika**
 machkurnitiija / **ajatusaika** tenkiboskitiija
 / **aukioloaika** phieroaachiboskotiija /
lähiaikoina neerulnetiijaha / **kasvuaika**
 barjiboskitiija / **oloaika** aachiboskitiija
 / **entisaikaan** vegetiijaha / **makuuaika**
 pachhiboskitiija / **lupa aika** lovakitiija /
maksuaika presiboskitiija / **lapsuudenaika**
 kentoski tiija / **haku aika** roodiboskitiija
aikomus tenkiba
aisti pinziba / **hajuaisti** khanjakopinziba
ajaja traadiboskiero / **asianajaja** saakako
 traadiboskiero
ajatella te tenkaven
ajaton bitijakiero
ajattelematon bitenkiboskiero
ajatteleva tenkiboskiero / **oikein ajatteleva**
 horttas tenkiboskiero
ajattelijä tenkiboskiero
ajattelu tenkiba / **neuvottelu** zetane tenkiba
ajatus i tenka
ajatusaika tenkiboskitiija
ajatusviiva tenkiboski merkna
ajelehtia te traadenpeen
ajettua te traadimen
ajo o traados / **parranajo** tsooneskotraadiba /
koeajo freestiboskotraados
ajojää traadimen pahos
ajokielto traadibosko niekiba
ajokoe traadibosko freestiba
ajokortti traadibosko pelchkos
ajonopeus traadibosko hastiba
ajos o traadiba, äkämös
ajosuunta traadiboski rig
ajotaito traadibosko osiba
ajotie traadibosko drom

akana o chöijjä
akka i tsuuli
akseli i aksela
ala-arvoinen teelune tsenstakiero
ala-asemassa aro teeluno stedos
ala: **mieliala** sintakoslaaga
alaikäinen teelune oldrakiero
alakuloinen mulano
alamäki teeluni berga, - bakka, - brinka
alanko teeluni landa
Alankomaat teelune landake phuuja
alapuoli teeluni rig / **alapuolella** api teeluni rig
alas teele
alasin boltribosko stedos
alasti nanges
alaston nanges
alempi teelide
alennuksellamyyni te biknaven teeljibossa
alennus o teeljiba / hinnanalennus
     priisakoteeljiba
alennusmyyni teeljiboskobikniba
alennusmyyni teeljimen bikniba
alentaa te teeljaven
alentua te teeljuven
alilääkäri teeluno drabbeskiero
alkaa te börjäven
alkoholi alkoholis
alkuasukas börjibosko tsiviboskiero
alkuunpanija aro börjiba tsuuviboskiero
alla teli / **räystään alla** teli striima
alle teelal
allekirjoitus teelal skriiviba
almanakka o almanakkos
aloittaa te börjäven / **aloittavat** börjana
aloittelija o börjiboskiero
Alpit o alpi
alus beero, färtyg
alushame teeluni tsochha
alusvaatteet teelune koola
Amerikka i Amerika
amerikkalainen amerikakiero
amme barisoona / **kylpyamme** anjiboskitrooga
ammentaa te yösäven
ampua te den karje / **ampua ohi** te karje den om
ampuja karje dimnaskiero
ampuma-ase karje dimnasko asos
anivarhain hortta bitti
ankka i anka
ankkuri o ankkuris
anoa te kammen

anomus o kammiba / **armonanomus**
     byönöskobaatiba, o kammiba / **eroanomus**
     froojiboskokammiba
anoppi i sassu
antaa te den / **antaa selkään** te den apo dummo
     / **antaa tiedoksi** te den te zaanen / **antaa**
     anteeksi te den prossiba / **antaa arvoa** te den
     tsensta / **antaa lainaksi** te len loos
antaja dimnaskiero / **neuvonantaja**
     sikjiboskodimnaskiero
antautua te den peen
anteeksi prossa, prossiba / **anteeksianto**
     prossiboskodiiben / **anteeksipyöntö**
     prossiba te baaten / **antaa anteeksi** te
     den prossiba / **anteeksian-tamaton**
     biprossiboskodimnaskiero / **anteeksi-antamus**
     prossibosko diiben
anto: **arvonanto** tsenstako diiben / **anteeksianto**
     prossiboskodiiben / **avunanto** jelpakodiiben
apila: **apiloita** o velfriiji
apinoida te spookaven
apostoli o apostolis
appelsiini o apelsiinis
appi o sastro
apteekki i drabeskieri
apu i jelpa / **huutaa apua** i jelpa te dengooli
     / **pakolaisapu** nachtengijelpa / **ensiapu**
     vagijelpa / **elatusapu** tsiviboskijelpa / **eläke**
     tsiviboski jelpa
apulainen jelpakiero / **kauppa-apulainen**
     tsyöpöskijelpiboskieri
apulanta jelpako dyngös
apuraha jelpako louvo
apuri jelparis
arabialainen arabiakiero
arka trachukaano / **ihmisarka**
     komjengodarukaano
arkihuone bussikanihuusa
arkipuku bussikanopaaos
arkipäivä bussikano diives
arkku (ruumisarkku) muuleski chistardi /
     matka-arkku drommeskichistardi, i ladisa
armahdus o byönika
armahtaa te byönäven
armas kamlo
armelias pativaalo
armelias byönävitiko
armo o byönös
armonanomus byönöskobaatiba, kammiba
armoton bibyöniboskiero

aro i felda
arpa o slottos
arpajaiset o slotteris
arpalippu e slottoskiatri
arpi i skraama
arpinen skraamavitiko
arvaamaton bi issiboskiero
arvata te issaven
arvella te tenkaven
arvelu o tenkiba
arvo i tsensta / **antaa arvoa** te den tsensta / **pitää arvonsa** peski tsensta
arvoaste tsenstaki trappa
arvoinen väärt / **ala-arvoinen** teelune tsenstakiero / **näkemisen arvoinen** dikkiboski väärt
arvomerkki tsenstaki merkna
arvonanto tsenstako diiben
arvonimi tsenstako nau
arvopaperi tsenstako papros
arvosana tsenstako lau
arvossapidetty ari tsensta rikkimen
arvoton bitsenstakiero / **arvoton tavara** bitsenstako guosos
arvovalta tsenstaki volla
ase asos / **heittoase** slengiboskoasos / **ampumase** karje dimnasko asos / **ase kädessä** o asos aro vas
aseellinen e asensa
aseton biasoskiero
aseidenriisunta e asenahansiba
aselaji e asoski slaaga
aselepo e asenahyyliba
ase stedos / **lähtöasema** dsamnaskistanga / **lentoasema** flyygiboskistadionna / **ala-ase**massa aro teelune stedos / **erikoisase**ma froostedos
asepalvelus dekakiereske aachiba
asetakki dekakiereski tröijä
asettua te staggul / **asettua asumaan** te stagguven,
asia saaka / **hoitaa asiansa** te holtina peski saaka / **hänellä on asiaa** les hin saaka / **asiain tila** saakengo stedos / **asiain laita** saakaki breeda / **häväistysjuttu** landsvardisaaka / **pikkuasia** beskisaaka / **eri asia** froo saaka / **makuasia** smaakakisaaka / **lakiasia** laagakisaaga / **kunnia-asia** äärraki saaka / **naurunasia** samnaski saaka
asiakas saakakiero

asiakirja saakako liin
asiamies saakako tseeno
asianajaja saakako traadiboskiero
asiantuntija saakako pinziboskiero
asiapaperi saakako papros
asiaton bisaakakiero
asioimisto saakake traadibosko tseer
askel lam
askelma i strappa
aste trappa / **arvoaste** tsenstaki trappa
astia i tsetla / **keittoastia** tseriboskitsetla
astiakaappi tsereljengo skoopaa
astua te staaven
astuin staadom
asua te tsiiven / **asettua asumaan** te stagguven
asuinhuone tsiviboskihuusa
asuinpaikka tsiviboskostedos
asuinrakennus tsiviboskehuusi
asukas tsiviboskiero / **alkuasukas** börjibosko tsiviboskiero
asumaton bitsiviboskiero
Ateena Antenna
ateenalainen atennakiero
ateria chamnaskoveeros
aterioida te chan
Atlantti Atlanta
atomi o atomis
atomipommi atomiskospomma
atomivoima atomiskosoor
aueta te phirjul
auki phiero
aukioloaika phieroaachiboskotiija
aukko o phieriba
aura o pluogos / **lumiaura** jiiiveskopluogos
aurata te pluogaven
auringonlasku e khammeskomekkiba
auringonnousu khammeskoaachiba
auringonpaiste khammeskopekkiba
aurinko o kham / **perhonen** khammeskidäi / **aurinko paistaa** sol pekkela
auto o fäärdyjä / **kuorma-auto** byördäkobeedo
autonkuljettaja fäärdyjakostyyriboskiero
autotalli fäärdyjakostanja
auttaa te jelpaven
autuas bivelchimen
avain o gliisin / **nuottiavain** nuotoskogliisin / **jakoavain** dielibosko gliisin
avanto aro pahos tserdo cheu
avata te phiraven
avaus o phiriba

avautua: puhjeta kukkaan phirjul ari blumma
avioero paarosko troojiba
avioliitto: avioliittoon meno rommene dsaaben
aviomies viijimen tseeno
aviopari viijimen paaros
aviovaimo viijimen tsuuli
avojaloin nange pier
avokaulainen nangemenjakiero
avomaa phiro phuu
avomielen phirosintakiero
avovesi phiropaani
avulias jelpavitiko
avunanto jelpakodiiben
avunhuuto jelpakegooli
avunpyyntö jelpakobaatiba
avustaa te jelpaven
avuton bijelpakiero

B

bakteeri o bakteris
banaani o bananis
basilli o basillis
basso o bassos
Berliini Berlinis
berliiniläinen berliniskiero
bruttopaino hilo veegos
bulevardi bulevarda
Bulgaria Bulgarias
bulgarialainen bulgariakiero
Böömi o Böömis
böömiläinen o böömiskiero

D

damaski o damaskis
diplomaatti o diplomaatis
divisioona divisioonas
dosentti o dosentis
draama drama

E

edelleen angle
edellä gnaal
edelläkävijä gnaal stamnaskiero
edessä gnaal / **oikeuden edessä** anglo horttiba
edestä päin gnaaluneriggata
edestä gnaal / **henkensä edestä** peske
     tsiibenesko gnaal
eetteri o eetteris
Egypti o Egyptis
eheä soralo
ehjä: ehjin nahoin sorale morzaha
ehkä fani
ehkäistä te fankaven
ehkäisy fankiba
ehitimiseen e hinnibossa
ehsiä te hinnuven / **en ehdi** na hinnuvaa
ehto: maksuehto presiboskelaagi
ehtoollinen padresa
ei na, naa / **ei mikään** na tsii / **ei mitään** naa tsii /
     ei kukaan na tsek / **ei milloinkaan** na tsekkar
     / **ei koskaan** na tsekkar / **ei missään** naana
     tseeni / **ei lainkaan** na ikkines / **ei hän tule** na
     jou naveela / **hän ei ole kesy** jou naana spaako
eilen kvelti / **eilen illalla** kveltunikvella
eilinen kveltuno
eksyksissä vildrimen
eksyttää te vildraven
eksyä te vildruven
elatus o tsiviba
elatusapu tsiviboskijelpa
elinkautinen alsindaakuno
elinkeino tsiviboskisolaaga
elintapa tsiviboskilaaga
elintarvikkeet tsiviboskeguosi
elintila tsiviboskostedos
elo tsiiben, gruuta
elohopea tsidorup
eloisa tsivikaano
elokuu gruutakotsoon
elokuvat o zidefarbi
elonkorjuu gruutako kokiba
elonmerkki tsiviboski merkna
eloton bitsiibeneskiero
elpyä te tsiitjuvel
elvyttää te tsiidjaven
eläimellinen saro krijatuuros

eläin kriituris, kriatuuros / **kotieläin**

tseerulnokriituris

eläinlääkäri kriiturjengo drabbeskiero

eläinnäyttely kriiturjengo sikiba

eläke (elämän apu) tsiviboski jelpa

elämäkerta tsiviboskigonga

elämänhalu tsiviboskihaaga

elämänhaluinen tsiviboskehaagiboskiero

elämäntehtävä tsiviboskomaal

elämäntyö tsiviboskibutti

elättää te tsivaven

elävä tsiido

elää te tsiiven / **elää koroillaan** tsiivela utsibonsa

emä emo, däi

emäntä gaaji

enemmän buttide

Englanti Englantis

englantilainen englantiskiero

enintään koni buttide

eniten dista buttide

enkeli o englos

ennakkoluulo vankatenkiba

ennakkoluuloinen vankatenkiboskiero

ennakkoluuloton bivankatenkiboskiero

ennakkomaksu vankapresiba

enne o spoogos

ennemmin vankide

ennen vanka

ennätys o hinniba

eno o kak, kakko

ensi-ilta vagikvella

ensi vago / **ensihätään** ari vagi nyödä / **ensi**

viikolla apo vago kurko / **ensi kesänä** vago

niijal / **ensi näkemältä** vage dikkibossa

ensiapu vagijelpa

ensikertalainen vagegongakiero

entinen vaago

entisaikaan vegetiijaha

entisöidä te vaagjaven

entä uva

enää butte

epäusko: herättää epäuskoa te tsangaven kana

passel

eri froo / **eri tie** froo drom / **eri asia** froo saaka

erikoinen froosaaga

erikoisasema froostedos

erikoiskoulutus frooskooliba

erikoisopetus froosikjiba

erikoisrauha froofreedos

erikseen froo

erillään oleva frooaachiboskiero

erimielinen froosintakiero

erinäköinen froofarbakiero

erioikeus froohorttiba

eristysnauha froojiboskidoori

erivärinen frooförjakiero

ero froojiba / **hintaero** priisako froojiba /

avioero paarosko troojiba

eroanomus froojiboskokammiba

eronnut froojimen

erota te froojuven / **erota virasta** te froojuven

tsenstata / **erota vaimosta** te froojuven

tsuujata

erottaa te froojaven

erä: menoerä dsamnaskodielos

erämaa öknakiphuu

eräs part

esiin gnaalen / **esiintuoda** gnaal te aanen

esikaupunki gnaalunofooros

esiliina i davetiina

esimerkki e vagimerkna / **esimerkiksi** e

vagemerknake

esine o stykkös / **panttiesine** simajakostykkös /

hopeaesine rupavostykkös

esipuhe o vagorakkiba

eskimo o eskomos

etana o etanas

eteen gnaale

eteinen o tremmos

eteneminen o duurjiba

etsintä o roodiba

etsintäkuulutettu roodiboskochunimen

etsintäkuulutus roodiboskochuniba

etuhamma gnaalunodaan

etujalka gnaalunopiero

etunimi vago nau

etunimi gnaalunonau

etuoikeus gnaaluni laagahorttiba

etupuoli gnaalunirig

etusija gnaalunostedos

etusormi gnaalunoanguch

etäinen duurulno

etäällä duur

etäältä duural

eukko romni

Eurooppa i Europa

eurooppalainen europakiero

evankeliumi evankeliumis

eväs: matkaeväät drommeskechaabeja

F

faarao o faaraos
fanfaari o fanfaaris
fariseus o fariseus
filmata te filmaven
filmi i filma
filosofi o filosofis
finni o finnis
firma i firma
flanelli o flanelis

G

gramma i gramma
granaatti granatis
graniitti o granitis
groggi o grogis

H

haalistua te bliekjun
haalistunut bliekjimen
haarukka i gaffa
haastaa te rakkaven / **haastaa oikeuteen** te kharn aro horttiba
haaste rakkiba
haava i dab / **mahahaava** maagakidab / **lihashaava** massunidab
haavaside dabbakopherno
haavoittaa te dabjaven
haavoittua te ven dabjimen
haavoittunut dabjimen, tsingrimen
hairahdus bangoissiba
haista te sung
haistaa te sungen
hajaannus o bohjiba
hajaantua te bohjuven
hajallaan bohles bohjiba
hajoittaa te bohjaven
haju i khaan
hajuaisti khanjakopinziba
hajuton bikhanjakiero
hajuvesi khanjakopaani
haka (esim. **ovessa**) i krampa
hakaneula e bukloskisuu
hakata te huggaven
hakea te aanen / **hakea virkaa** te rooden tsensta
hakija roodiboskiero / **paikanhakija** stedoskoroodiboskiero
hakkuu o huggiba
hakuaika roodiboskitiija
haljeta te pharjuven
halkaisija pharjiboskieri
halkaista te pharaven
halkeama o phariba
halki pharjimen
halko bouveskokach
halkometsä kachteskovech
halkominen phariba / **hiustenhalkominen** baalengophariba
halkopino kachtengivekasta
halkosyli kachtengegänje
halli hallis / **kauppahalli** tsyöpösköhallis
halpa lokko
halpahintainen lokkepriisakiero

halu haaga / **lukehalu** drabiboskihaaga / **mielihalu** sintakihaaga / **elämänhalu** tsiviboskihaaga
halvaus o taagiba / **lapsihalvaus** kentoskotaagiba
halvautua te taagun
halvautunut taagimen
halventaa te lokjaven
halveta te lokjul
hame i tsochha/ **alushame** teeluni tsochha
Hamina i Hamina
hammas o daan / **kulmahammas** breedunodaan / **maitohammas** thuddono daan / **etuhammas** gnaalunodaan / **irtohammaat** phieredaan / **maitohammas** thuddono daan / **irvistellä hampaita** te griinaven peskedaan / **itku ja hammasten kiristys** rouviba ta daanengo griiniba
hammasharja daanengihanadi
hammaslääkäri daaneskodrabbeskiero
hangata te gnuggaven
hankauma o gnuggiba
hansikas o forosis
hanuri bachiboskieri
hapan chutlo
hapankaali o chutlotsach
hapanleipä chutlomaaro
hapata te tsermuvel
happo chutliba / **mahahappo** maagakochutliba
harakka i kakarachka
harava i tsyflä
haravoida te tsyfläven
harja hanadi, maana / **hiusharja** baalengihanadi / **hammasharja** daanengihanadi / **katonharja** taakakimaana / **aallonharja** vooglengimaana / **kylpyharja** anjiboskimaana
harjaantua te streevul
harjaantunut streevimen
harjoittaa te streevaven
harjoitus o streeviba
harmaa siivo
harmaahiuksinen siivobaalengiero
harmaasilmäinen siivojakkengiero
harmaja siiviba
harmi i harama / **mieliharmi** sintakiharma
harmillinen i haramakiero
harmiton biharamakiero
hartiahuivi phikkegodiklo
hartiakas phikkengiero
hartiat o phikke

hattu staadi / **olkihattu** phussunistaadi / **nostaa**

hattua te haddela staadi

hattukauppias stadjakotsyöpös

hatturasia stadjakomohton

hatuntekijä stadjakotseeriboskiero

haudankaivaja grupakohanniboskiero

haudata te grupaven

hauki i stukka

haukkua te chellaven

haukkumasana chelliboskolau

haukunta o chelliba

hauhi haagla

hauta grupa / **laskea seppelä** **haudalle** te mekken gransa api grupa

hautajaiset o grävvyöri

hautakivi grupakobar

hautakumpu grupakopraaluno

hautausmaa grupakiphuu, muulengieri

heikentyä te svaagjuven

heikentää te svaagjaven

heikkeneminen o svaagjiba

heikko svaago

heikkoluontoinen svaagoluunakiero

heikkomielinen svaagosintakiero

heikkonäköinen svaagodikkiboskiero

heikkous o svaagiba

heikkovoimainen svaagosorjakiero

heilua te voosun

heiluttaa te voosaven

heimo slehta

heinä khas / **tehdä heinää** te tseeren o khas /

puhua puuta hein-ää te rakkaven o kach ta o khas

heinäkuu khassesko tsoon

heinälato khasseskichuorna

heinänteko khasseskotseeriba

heinänuha khasseskisnuuva

heinäpelto khasseskiokra

heinäsirkka khasseskihoppa

heitto o slengiba

heittoase slengiboskoasos

heittää te slengaven / **heittää henkensä** te slengaven o tsiiben, te mekken o tsiiben /

heittää löylyä te den baada

hela holka

heleä klaar

hella glievinga

helle khamliba

hellistää te ömminä

hellyys ömmiba

hellä ömmävitiko / **hellät** ömmävitika

helmet miritsa

helposti lokkes

helpottaa te lokjina

helpotus lokjiba

helppo lokko

Helsinki Helsinki

helteinen khamlo

helveti helvetis

hemmotella te butsaven

henki tsiiben / **henkensä edestä** peske

tsiibenesko gnaal / **olla hengissä** te tsen tsiido

/ **selviytyä hengissä** te rettuven tsiides / **virotta**

henkiin te tsiidjuven tsiideske / **ottaa hen-**

giltä te telen tsivibosta / **pyhä henki** kurkesko

tsiiben / **paha henki** bengalo tsiiben /

menettää henkensä te mistaven pesko dsiiben

/ **heittää henkensä** te slengaven o tsiiben,

henkilö komunis, komnis

henkivartija tsiibeneskovalliboskiero

hento spievo

hera blanna

herajuusto blannakotsiiran

hereillä vaakno

heristää te speakaven

herkkuruoka smaagikochhaaben

hermostua te chojuven

hermostunut chojimen

hermostuttaa te chojina

herne hirhil

hernekeitto hirhilengotseriba

herra räi / **maaherra** phuuajakoräi / **kirkkoherra**

khangarjakoräi / **hyvät herrat** tsichka räi

herättää te tsangaven / **herättää epäuskoa** te

tsangaven kana pas-sel / **herättää uskomaan**

tsangaven te passel

herätys tsangiba

herätyskello tsangiboskikamana

heti hast

hetkellinen tiijakiero

hetki tini tiija / **tällä hetkellä** dala tiijaha /

lepohetki hyyliboskitiija

hetkinen kuti tiija / **hetkinen pyydän** kuti tiija

baataa

hevonen gräi / **hevosen selkä** gresko dummo /

hevosenhäntä greskipouri

hevosenkenkä greskopetalos

hevosvoima greskisor

hidas chukkurno

hidastaa te chukkurjaven

hidastua te chukkurjuven	hiomaton bicharpjiboskiero
hieho kvija	hipaista te tsaljaven
hiekk santa	hirnua te chimuven
hiekkainen santavitiko	hirsimaja stokkengihuusa
hiekkapaperi santakopapros	hirsipuu hengiboskokach
hiekkapohja santakobotnos	hirsiseinä stokkengivanta
hiekkaranta santakistranna	hirtto hengiba
hieno saano	hirttää te hengaven
hienontaa te saanjaven	hirveä trachiba
hienostunut saanjimen	hirvittää te daariba
hienotunteinen saanesintakiero	hitaasti chukkar
hienous saanjiba	hitaus chukkirba
hieroa te morren / hieroa rauhaa te morren freedos / hieroa kaup-paa te morren tsyöpös	hiukan kutti
hieroja morriboskieri	hiukkanen kuti kutti
hieronta morriba	hius baal
hiestyä te khamjuven	hiusharja baalengihanadi
hietikko santavitiko	hiusneula baalengisyy
hievahtaa te tsaljün	hiussolki baalengisolka
hievahtamatta bitsaljiboskiero	hiusten värjäminen baalengo förjiba
hiha bai	hiustenhalkominen baalengophariba
hihaton bibaijakiero	hiustenleikkaus baalengotsinniba
hihna douri	hiustenlähtö baalengothouviba
hihna riema / nahkahihna morzakiriema	hiustenpesu baalengethouviboskodrab
hiili angar / kivihiili barrunoangar	hiusvesi baalengopaani
hiilikaivos angarjengogreeviba	hohtimet klouvi
hiilipaperi angareskopapros	hoikka saano
hiilisäkki angarjengogoono	hoiperrella te voosun
hiiliä angarja	hoitaa te hoitina / hoitaa asiansa te holtina peski saaka
hiki kamlo / otsasi hiessä tsekan khamlo	hoitaja faaliboskiero
hikinen khamliba	hoito faaliba / köyhäinhoito tsuorengofaaliba / lampaanhoito bakreskofaaliba
hiljaa chukkar	home mochja
hiljaisuus chukkirba / hiljaisuudessa chukkirbossa	homehtua te mochjuven
hillintä holtiba / itsehillintä peskoholtiba	hopea rup / elophopea tsidorup
hillo syltä / marjahillo muurengesyltä	hopeaesine rupavostykkös
himo haaga / kunnianhimo äärrakihaaga	hopeahäät rupavebjau, ruppeskebjau
hinaaja steridiboskobeero	hopealusikka rupaviroi
hinnanalennus priisakoteeljiba	hopearaha rupavolouvo
hinnankorotus priisakohaddiba	hopeinen rupavo
hinta priisa / hintaero priisako froojiba / nostaa hintaa te haddela priisa / myyntihinta bikniboskipriisa / markkinahinta marknengipriisa / kappalehinta bittakipriisa / kallistua kuchjuvel priisa / pilkkahinta spiijiboskipriisa / ostohinta tsinniboskipriisa	horjua te voosul
hintalappu priisakolappos	horjumaton bivoosiboskiero
hintelä klien	horjuttaa te voosina
hioa te charpjaven	houkutella te malvaven
hioja charpjiboskiero	housunlahje chollujaki lahka
	housuntasku chollujaki posta
	housut cholluja
	hovi filasni / hovissa ari filasni
	huhu boodos / levittää huhuja te bohjaven boodi
	huimapää lokkesintakiero

huimata te saalaven / **huimata päätä** cheero saalaven
huimaus saaliba
huivi diklo / **hartiahuivi** phikkegodiklo
hukkua te chonkun
hukuttaa te chonkaven
hullu dinalo
hulluttelu dinilba
humala massiba
hunaja medda
huojennus lokjiba
huojentaa te lokjaven
huolehtia te umsorga
huolto umsorga / **lastenhuolto** kentengiumsorga
huomen sarra / **hyvää huomenta** tsichko sarra / **huomenta** sart-ti, sarraki-tiija
huone huusa / **huone on kylmä** huusa hin chieli / **odotushuone** ventiboskihuusa / **makuuhuone** pachhiboskihuusa / **asuinhuone** tsiviboskihuusa / **arkihuone** bussikanihuusa / **liike** tsyöpöskihuusa / **käymälä** stamnaski huusa / **pesuhuone** thouviboskihuusa / **kylpyhuone** anjiboskihuusa
huonekalut huusakeguosi
huono svaago
huonokuuloinen svaagohunniboskiero
huonomaineinen svaagoaakvijakkiero
huonontua te svaagjuven
huonotuulinen bengalobalvakiero
huonovointinen bengaloorkiboskiero
huopapeite lööstekka
hupakko dum
hupsu dingalo
huudella te gooli den
huuhtelu cheliba
huuhtoa te chelaven
huuli lippos
huuliharppu lipposkibachiboskieri
huulipuna lippengooliba
huutaa te gooli / **huutaa apua** teden gooli jelpa / **huutaa täyttä kurkkua** te gooli pherdo tserreha
huuto gooli diiben / **olla huonossa huudossa** tezen ari ben-galo aakvi / **nimeltähuuto** naavesta gooli diiben / **iltahuuto** iltahuuto / **hätähuuto** nyödäkegooli
huutokauppa goolidimnaskotsyöpös
hylly hyllä / **kirjahylly** liinengihyllä
hylätty meklo nikki
hylätä te nikki mekken

hymy saaben
hymyillä te san
hyppiä te ranuven
hyppy raniba / **korkeushyppy** utsiboskoraniba
hyvä työ tsichko butti
hyvä tsichko / **hyvät herrat** tsichka räi / **hyvät ihmiset** tsichka komja / **olkaa hyvät** aachen tsichka / **olkaa hyvä** aachen tsichko / **hyvällä tuulella** tsichko balvaha / **pitää hyvänä** te rikkaven tsichko-neske / **nähdä hyväksi** te dikken tsichkoneske / **hänen hyväkseen** leske tsichkiboske / **hyvän aikaa** tsichkotiiija / **hyvällä** tsichkibossa / **mielihyvin** tsichkosintaha / **mielihyvä** sintatsichko / **maistua hyvältä** te smaakula tsichkoneske / **hyvässä lihassa** aro tsichko mas / **hyvää huomenta** tsichko sarra
hyväillä rikkaven tsichkoneske
hyväksyä dikken tsichkoneske
hyväluontoinen tsichkoluunakiero
hyväluuloinen tsichkotenkakiero
hyvämaineinen tsichkoakviakiero
hyvämuistinen tsichkominsiboskiero
hyvänhajuinen tsichkokhanjakiero
hyvänmakuinen tsichkosmaakakiero
hyväntahtoinen tsichkiboskokammiboskiero
hyväntekijä tsichkiboskotseeriboskiero
hyvästi aachen deuleha / **jättää hyvästi** te mekken tsichkas
hyvästijätö deuleha mekkiba
hyväsydäminen tsichkodeseskiero
hyväuskoinen tsichkopassiboskiero
hyväatekevä tsichkiboskotseeriboskiero
hyöty gotninga
hyötyä te gotjuven
hädänalainen teli nyödä
häijy ilako
häiriö chemmiba / **mielenhäiriö** sintakochemmiba
hämärä chimlinga / **iltahämärä** kvellakichimlinga
hän jou / **hänen hyväkseen** leske tsichkiboske
häntä pouri / **hevosenhäntä** greskipouri
häpeä lands / **häpeissään** arpeski lands / **joutua häpeään** te nouruven ari lands / **minulla on häpeä** maan hin lands
häpeällinen landsvardo / **häpeällinen teko** landsvardo tseeriba
häpeämätön bilandsvardo
härkä oksos

hätä nyödä / **mikä on hätänä** so hin nyödäke
/ **ensihätään** ari vagi nyödä / **merihätä**
syönöskinyödä / **nälänhätä** bokkakinyödä

hätäaputyö nyödäkijelpakibutti

hätahuuto nyödäkegooli

hätäillä te nyödjyven

hätämerkki nyödäkimerkna

hätätila nyödäkostedos

hätävalhe nyödäkochochiba

hätääkärsivä nyödäko tolliboskiero

hätääntyä te nyödjyven

hävittää te nachina

hävitys nachiba

hävitä te nachuven

häviö nachun

hävytön landsvardo

häväistys landsvirba

häväistysjuttu landsvardisaaka

häväistä te landsvaven

häämatka bjaaveskodrom

hää bjau / **häissä** aro bjau / **hopeahäät**

rupavebjau, rupeskebjau

häättää te jaakaven / **häättää pois** te jaakaven
nikki

höperö dum

hörppiä te slurpaven

höyhenuntuva poor

I

iankaikkinen alsindaakuno

iankaikkisuus alsindaakiba

ihastua te silmun

ihme undra

ihmeellinen undravitiko

ihmelapsi undrakokentos

ihmeteko undravitikotseeriba

ihmetellä te undraven

ihmeteltävä undriba

ihminen komnis / **ihmiset** komja / **hyvät ihmiset**
tsichka komja

ihmisarka komjengodarukaano

ihmisrakkaus komjengoliidiba

ihmissyöjä komjengochamnaskiero

iho truppos

ihonväri trupposkiförja

ihosaippua trupposkosapunis

ihra smoltros

ikinä zekkar / **ei ikinä** naa zekkar

ikioma alsindaakuno iego

ikivanha alsindaakuno phuuro

ikkuna frensta, vaali

ikkunalauta frenstakiphaal

ikkunaruutu frenstakoglaasos

ikkunaverhot frenstakoffiiki

ikuinen alsindaakuno

ikuisuus alsindaakiba

ikä oldra / **parhaassa iässä** ari best oldra

ikäinen oldrakiero / **alaikäinen** teelune

oldrakiero

ikäloppu oldrakechluutiba

ikä mies oldrakezeeno

ikäraja oldrakigrensa

ikätoveri oldrakomaal

ikävyys haaniba

ikävä haaniba / **koti-ikävä** tseerulnohaaniba / **on**

ikävä hin haaniba

ikävöidä te haanaven

ilahduttaa te lochina

ilkeä ilako

illallinen kvellakiero

ilma vetra / **painostava ilma** veegiboski vetra

ilmainen uutan

ilman uutan / **olla ilman** te aachen uutan

ilmanmuutos vetrakoömsliba

ilmanpaine vetrakoveegiba

ilmanpitävä vetrakorikkiboskiero

ilmanvaihto vetrakopariba
ilmapuntari vetrakobismos
ilmasota vetrakokurriba
ilmavoimat vetrakesorja
ilmoittaa te oppenbaarina / **ilmoitettu** lehdessä
 oppenbaarimen ari patrik
ilmoittautua te phukaven peen
ilmoitus phukiba
iloinen lochano / **olla iloinen** te aachen lochano
ilta kvella / **ensi-ilta** vagikvella / **tänä iltana** ada
 kvella / **eilen illalla** kveltunikvella / **illan-**
suussa aro kvellako mui / **iltais**in kvellakitiija
 / **hyvää iltaa** tsichko kvella
iltahuuto kvellakogooli
iltahämärä kvellakichimlinga
iltakoulu kvellakiskoola
iltalehti kvellakipatrik
iltapäivä kvellakodiives
iltarukous kvellakobruuniba
iltatakki kvellakinutta
inhota te iinaven / **minä inhoan** me iinavaa
irrallaan phieres
irrallinen phiero
irroittaa te phiraven
irtaimisto phirre guosi
irtautua te phirjuven
irti phirro / **sanoa itsensä irti** te phennen pes
 phiero
irtohampaat phieredaan
irtolehti phieripatri
irtonumero phiroumros
irvistellä te griinaven / **irvistellä hampaita** te
 griinaven peske-daan
iskeä te huggaven / **iskeä silmää** te den jakkalo /
iskeä suonta te den oodra / **iskeä kyntensä** te
 del peske näijä
isku rappa / **yhdellä iskulla** jike rappaha
Islanti Islanta
islantilainen islantakiero
iso baaro
isoisä barodaat
isorokko barebuguja
isorokko baro bugunis
isoviha barichooli
istuin bechhiba / **oikeusistuin**
 horttiboskobechhiba
isä daat / **isoisä** barodaat
isäntä gaajo, husbunnos
isäpuoli stiivodaat
Italia Italia

italialainen italiakiero
itara gniis
itkeminen rouviba
itkeä te rouven / **itke** rou / **itkekää** rouvenbi
itku rouviba / **itku ja hammasten kiristys**
 rouviba ta daanengo griiniba
itse kokaro
itse saa joo leela
itse pes / **laskeutua** te mekken peen /
ilmoittautua te phukaven peen / **sanoa itsensä**
irti te phennen pes phiero
itsehillintä peskoholtiba
itseksseen kokares
itseoppinut kokarosikjimen
itsepetos kokareskovinniba
itsepuolustus kokareskoriggiba
itsepäinen iegocheereskiero
itserakas kokareskoliidiboskiero
itsetiedoton kokaro bidsaaniboskiero
itsetietoinen kokarotsaaniboskiero
itsevaltainen iegovollakiero
iva spiijiba
ivallinen spiijavitiko / **nauraa ivallisesti** te san
 spiijavitikas
ivata te spiijaven
iäkäs oldrakiero
iäti alsindaakake

J

ja ta

jaettava tediälaven**jakaa** te dielaven / **jakaa kahtia** te dielaven
duijenge**jakamaton** bidieliboskiero / **jakamattomat**
bidieliboskieree**jakaminen** dieliba**jakkara** skammin**jako** diel / **pesänjako** foijakodieliba**jakoavain** dielibosko gliisin**jakolasku** dieliboskomekkiba**jaksaa** te orkuven / **miten jaksat** sar orkuveha**jalankulkija** pierעהa vandriboskiero**jalansija** piereskorummos**jalansija** pieresko stedos**jalka** piero / **saada jalat alleen** telen pierotelapeske / **kengät jalassa** tiacha aro piero/ **vapaalle jalalle** apo friit piero / **jalkaisin**peesal / **jalalla** pierעהa / **etujalka** gnaaluno-piero / **juoksujalkaa** prastiboskopiereha /**kivijalka** barrunopiero / **avojaloin** nange piero/ **kynttilänjalka** momuljakopiero**jalkakylpy** pierengeanjiba**jalkamatka** piereskodrom**jalkapohja** piereskobotnos**jalkavamma** piereskifiela**jano** truch / **minulla on jano** maan hin truch**janottaa** te truchjina**jatkaa** te lanchjaven**jatkettu** lanchjimen**jatkokertomus** lanchjimenpraatiba**jatkokoulu** lanchijimenskoola**jatkos** lanchjiba**jatkoa** te lanchjul**jauhaa** te maalaven**jauhe** vaaro / **leivinjauhe** baakiboskovaaro**jauho** vaaro / **perunajauho** phujengierengovaaro**jauhoinen** vaaruno**jauhosäkki** vaareskogoono**Johannes Kastaja** Johannes Bolliboskiero**joka** sakko / **joka paikassa** aro sakko stedos /**joka** toinen**jokainen** sakko iek**jokapäiväinen** sakkodiviseskiero**jokavuotinen** sakkobercheskiero**joki** bekkos / **lisäjoki** tilbekkos**jokin** paart / **jonkin aikaa** paarttiiji /
paikoitellen aro paart stedoskiero**joku** paart**jouduttaa** te noorjina**jouhi** taagla / **jouhet** taagli**jouhipatja** taaglengovodros**joukko** almuaa**joulu** juula / **jouluna** juulaha / **joulunaikaan**
juulakitiija / **viime jouluna** siste juula**joulukuu** juulako tsoon**joulukuusi** juulakonärrös**joulupukki** juulakobukkis**joulupuuro** juulakigryttä**joulupäivä** juulakodiives**jouluyö** juulakirat**joutaa** te nourula**joutua** te nouruven / **varas joutui kiinni**tsoor nouradiilo phallo / **joutua häpeään** te
nouruven ari lands**jumaalaapelkääväinen** deeveleskodaariboskiero**jumala** deevel / **jumalan kiitos** deeveleskepaarikiba / **hyvästi** aachen deuleha**jumalallinen** deulikaano**jumalaton** bideeveleskiero**juna** sasturnofäardyn / **pikajuna** hastigafäardyn/ **tavarajuna** / **aamujuna** sarrakobeero**junanvaihto** fäardyneskopariba**juoda** te pin**juoksija** prastiboskiero**juoksu** prastiba / **verenjuoksu** rattesko prastiba**juoksujalkaa** prastiboskopiereha**juoksupoika** prastiboskotsau**juoma** piiben**juomalasi** pinnaskoglaasos**juomaraaha** pinnaskolouvo**juoppo** pinnaskiero**juopua** te masjun**juopunut** masjimen**juosta** te prasten**juottaa** te pijaven**juottovasikka** pijiboskikviija**juova** skraama**juttelu** rakkiba**juttu** rakkiba / **oikeusjuttu** horttiboskorakkiba /**häväistysjuttu** landsvardisaaka**juusto** tsiiran / **herajuusto** blannakotsiiran**juustovoileipä** tsiiraneskotsilmaaro**juysijä** gnaavaven**jäinen** pahavitiko**jäljelle** paale

jäljellä paalal
jäljetön bifeerakiero
jälki feera
jälkivaatimus paalalvaatiba
jälleen paaliba
jälleenmyyjä paalebikniboskiero
järistys derriba / **maanjäristys** phuuajakoderriba
järjetön bivettakiero
järkevä vettakiero
järki vetta
järvi syönös
jäsen ledda
jättää te mekken / **jättää jälkeensä** te mekken
 palapeste / **jättää hyvästi** te mekken tsichkas /
hylätä te nikki mekken
jättö mekkiba / **hyvästijättö** deuleha mekkiba
jäykistää te stiivjina
jäykkä stiivo
jää pahos / **ajojää** traadibosko pahos, traadimen
 pahos / **avanto** aro pahos tserdo cheu
jäädä te aachen
jäähdyttää te sijaven
jääkaappi pahoskiskoopa
jääkylmä pahoskochielo
jäänlähtö pahoskotsaaben
jäätynyt pahimen
jäätyä te pahuvel
jäätävä pahavitiba

K

kaakki hestos
kaali tsach / **lammaskaali** bakreskotsach /
hapankaali o chutlotsach
kaapia te hannen
kaappi skoopaa / **jääkaappi** pahoskiskoopa
 / **astiakaappi** tsereljengo skoopaa /
kirjakaappi liinengiskoopa / **nurkkakaappi**
 knuutoskiskoopa
kaarna kachteskiskoora
kaartaa te trysjaven
kahtia duijenge / **jakaa kahtia** te dielaven
 duijenge
kahvi kaali / **aamukahvi** sarrakikaali
kahvikuppi kaaliakoskaalos
kaikkein saarengi / **kaikkein paras** saarena best
kaikki saaro / **kaiken aikaa** saaro tiija / **siinä**
kaikki doi saaro / **kaikille** saarengi / **kaikeksi**
onneksi saare bahtake / **kaiken lisäksi**
 saareski til
kaikkialla saarengi
kaikkiruokainen saarechaabejengiero
kaiku svonga
kaikua te svongul
kaita tang
kaitselmus rakken
kaivaa te greevaven
kaivaja greiviboskiero
kaivertaja greivaris
kaivo haani
kaivos greeviba / **hiilikaivos** angarjengogreeviba
kakku kakkus / **piparkakku** peparkakkus
kakkulautanen kakkuskotsaaro
kakkuvuoka kakkuskoformus
kaksi dui
kaksikerroksinen duidublato
kaksikielinen duijetsippakiero
kaksikymmentä bich
kaksimielinen duijesintakiero
kaksinpuhelu duijengorakkiba
kaksiteräinen duijebettakiero
kaksitoista dechodui
kala matso / **kalakeitto** matsengotseriba /
onkia kaloja te onga-ven matse / **lipeäkala**
 glattikommatso
kalastaja staariboskiero / **kalastajatorppa**
 matsengierengosurpos

kalastajan vene matseskieresko beero
kalavelka matseskouuchliba
kalenteri kalender
kalja chymmerä
kallellaan ape pachvariste
kalleus kuchhiba
kallis kuch
kallistua (hinta) kuchjuvel priisa
kalmisto muulengieri
kalpea blieko
kalpeus bliekiba
kalu guosos / **huonekalut** huusakeguosi
kaluta te gnaggaven
kalvaa te gnaggaven
kalveta te bliekjun
kamari kamra
kameli kemelis
kammata te kangjaven
kammio kalmahuusa
kampa kangli
kampaaja kangliboskieri
kampaus kangjiba
kana kahni
kanala kahjengieri
kananpaisti kahjakopekkiba
kananpoikanen kahjakovalpos
kanarialintu kanariakitsirickli
kanava kanalis / **kanavan sulku** bekkosko phanniba
kanavamaksu kanaliskopresiba
kaneli kanelis
kangas tyygösveeva
kangaspuut veevakekach
kankea stiivo
kanki stanga
kannella te klaagaven / **nostaa kantelu** te hadden klaagiba
kannu kannu, byttä / **kastelukannu** tsintsiboskikanna / **maitokannu** thuddeskoglaasos
kansi lokka / **laivankansi** beedeski lokka / **kirjankansi** liineskilokka
kanta klakka / **kengänkanta** tiachakiklakka
kantaa te kandaven
kantaja kandiboskiero
kantakirja klakkengeliin
kantapää klakkakocheero
kanttori klokkaris

kapakka krouva / **olutkapakka** chymmeräkikrouva
kapakoitsija krouvaris
kapalo trystibä
kapalolapsi trystiboskokentos
kapea tang
kapeus tangiba
kappale bitta / **koekappale** freestiboskibitta
kappalehintu bittakipriisa
kappaletavara bittakoguosos
kappeli kappelis
kapteeni kaptenis
karahvi karafis
karanteeni karantenis
karata te nachhen
karavaani karavanis
karhu ritz
karhunnahka ritzeskimortsi
karhunpentu ritzeskovalpos
karistaa te trisaven
karja kriiturja
karju varros, kvarros
karkaaminen nachhiba
karkea groosno
karkeus grousriba
karkoittaa te jaagaven
karkulainen nachto
kartano filasni
karttaa te rakken
kartuttaa te sakkaven
karva saar
karvainen sarjalo
kasa plaaga
kasata te plaagaven
kassa kassa
kastaa te bollen
kastaja bolliboskiero / **Johannes Kastaja** Johannes Bolliboskiero
kaste bolliba / **aamukaste** sarrakotsinniba / **aamukaste** sarrakotsinniba
kastella te tsintsaven
kastemato tsermo
kastike bolliba
kastua te tsintsun
kasvaa te barjuven / **kasvaa pituutta** barjun lanchtiba / **kasvaa korkeutta** barjun utsiba / **kasvaa korkoa** barjula utsiba
kasvattaa te barjaven / **kasvattaa lapsesta** te barjaven kentosta

kasvattaja barjiboskiero
kasvatus barjiba
kasvi parjiba / **lehtikasvi** patriakoparjiba
kasvioppi barjiboskosikjiba
kasvipaperi barjiboskopapros
kasvipuristin barjiboskoklemmaris
kasvismargariini barjiboskotsil
kasvisruoka barjiboskechaaben
kasvot ansihti
kasvuaika barjiboskitiija
kasvupaikka barjiboskostedos
kasvuvoima barjiboskosoor
katketa pach te dsal
katonharja taakakimaana
katonräystä taakakistriima
katsahtaa te hastigas dikken
katsoja dikkiboskiero
katsomus: maailmankatsomus
 boliboskodikkiba
kattaa tsakraven / **kattaa kattoa** te tsakraven
 taaka
katto taaka
kattolamppu taakakilampa
katu gaata
katukivi gaatakobar
katuoja gaatakobekkos
katupoika gaatakotsau
kauan harhal / **nukkua kauan** te sonjuven harlal
kauas duur
kauemmin harhilde
kauha slieva / **liemikauha** summiakislieva
kauhtana kaftan
kaukaa duural
kaukainen duurulno
kaula meen
kaula mein
kaulaliina menjakodiklo
kaulanauha menjakidoori
kauluksennappi menjakikotsuk
kaulus kraaga / **paidankaulus** gaadeskimeen
kauneus rankilba
kaunis rankano
kaunistaa te rankjaven
kaunistella te rankjina
kaunistus rankjiba
kaunopuheinen rankanesrakkiboskiero
kaunotar hortta rankani
kaupata te tsyöpäven

kauppa tsyöpös / **käydä kauppaa** te staaven
 tsyöpös / **tehdä kauppaa** te tseeren tsyöpös /
tehdä kauppoja te tseeren tsyöpi / **kaupaksi**
käy tsyöpöske staavel / **kauppa-apulainen**
 tsyöpöskijelpiboskieri / **huutokauppa**
 goolidimnaskotsyöpös / **onnenkauppa**
 bahtakotsyöpös / **paperikauppa**
 paproskotsyöpös / **kiireen kaupalla**
 hastiboske tsyöpöhä / **maailmankauppa**
 boliboskotsyöpös / **osuuskauppa**
 dieloskotsyöpös / **kangaskauppa**
 veevengotsyöpös / **kirjakauppa**
 liinengotsyöpös / **lehmänkauppa**
 gurjakotsyöpös / **kukkakauppa**
 blummengotsyöpös / **hieroa kauppaa** te
 morren tsyöpös / **lihakauppa** masseskotsyöpös
kauppahalli tsyöpösköhallis
kauppakirja tsyöpöskoliin
kauppias tsyöpmannos / **lihakauppias**
 masseskotsyöpmannos / **hattukauppias**
 stadjakotsyöpös
kaupunki fooros / **naapurikaupunki**
 grannoskofooros / **esikaupunki**
 gnaalunofooros / **pikkukaupunki** beskofooros
 / **kotikaupunki** tseerulnofooros
kaupunkilainen fooroskiero
kaura tsou, dsou
kausi tiija / **kivikausi** barrunitiija / **lukukausi**
 drabiboskivolta
kavala vieko
kavallus viekiba
kaventaa te tangjaven / **kaventaa sukkaa** te
 tangjaven cholva
kaventua te tangjuven
kavio houva / **kaviot** houi
kehdata te viituvan / **en kehtaa** na viituvaa
kehno tsungalo
kehottaa te stussina
kehrätä te spinnaven
kehrääjä spinniboskieri
kehto vagga
kehtolaulu vaggakitsiili
kehua te chaaren
keino slaaga / **elinkeino** tsiviboskislaaga /
pakkokeino mostiboskislaaga
keinu kuuno
keinua te kuunaven
keinuttaa te kuunaven
keinutuoli kuuniboskoskammin
keisari kräjjis

keittiö tseriba / **hernekeitto** hirhilengotseriba
keittoastia tseriboskitsetla
keittosuola tseriboskoloon
keittäjä tseriboskieri
keittää te tseraven
keksi (puita uittaessa) styökiboskihaka
keksi tine maare
kela skela
keli styöra
kelkka chelma
kelkkamäki chelmakibakka
kello kamana / **paljonko kello on** buutko hin
kamana / **kello on kohta neljä** kamana hin
hast staar / **kello lyö viisi** kamana dela panch /
kello on kuusi kamana hin choo
paljon: paljonko kello on / **kirkonkello**
khangarjakikamana / **herätyskello**
tsangiboskikamana / **lehmänkello**
gurjakikamana / **ovikello** vuudareskikamana
kellonkieli kamanakitsib
kelloseppä kamajakosmittos
kelpaamaton bidoogiboskiero
kelvata te doogun
kengittää te petlaven
kengänkanta tiachakiklakka
kengänkorko tiachakiklakka
kenkä tiach / **hevosenkenkä** greskopetalos
kenttä felda / **lentokenttä** flyygiboskifelda
keppi keppos, stabbos
kerjuu tikkiba
kerjäläinen tiggiboskiero
kerjätä te tiggaven
kerma gredda
kerrallaan itgom
kerran jekkar
kerta gonga / **samalla kertaa** itte gongaha /
tällä kertaa apda gonga / **ensikertalainen**
vagegongakiero / **elämäkerta** tsiviboskigonga
kertoa te protaven / **kerroin** protadom
kertoja protiboskiero
kertomus protiba / **jatkokertomus**
lanchjimenpraatiba / **muinaiskertomus**
vagerakkiba
kerä kuuvar
keräilijä kokiboskiero
kerätä te kokaven
keräys kokiba
keräytyä te kokuven
keskenään macharpenne
keski-ikäinen machkurneoldrakiero

keskiaika machkurnitiija
keskiaikainen machkurnetiijakiero
keskiarvo(inen) machkurni
keskikesä machkurnoniijal
keskikoulu machkurnoskoola
keskimmäinen machkurno
keskipäivä machkurnodiives
keskisormi machkurnoanguch
keskitie machkurnodrom
keskiyö machkurnirat
keskuslämmitys machkurnetassiba
kesteihin tezes
kestitä: kestitä vieraita tsesta fremdoneen
kestävyys stessavitiko
kestää te tollula / **hän ei kestä** jou na tollula /
hän kestä nälän jou tollula bok
kesy spaako
kesyttää te spaakjaven / **hän ei ole kesy** jou
naana spaako
kesä o niijal / **kesällä** niijales / **ensi kesänä** vago
niijal / **keskikesä** machkurnoniijal / **kevätkesä**
vooroskoniijal
kesävieras niijaleskofremdo
ketju verja
keto telda
ketään tsek / **ei ketään** tsek naa tsek
keuhkokuume bukkeskochatsiba
keuhkot bukke
keuhkotauti bukkeskoduk
keuhkotautinen bukkeskodukvalo
keula sepä
kevennys lokjiba
kevyt lokko
kevytmielinen lokkesintakiero
keväinen vooroskiero
kevät vooros / **kevällä** vooroskitiija / **toissa**
keväänä varo vooros
kevätkesä vooroskoniijal
kevätsade vooroskobrichno
kevättalvi vooroskoven
kiduttaa te spiinaven
kidutus spiiniba
kiehua te tserjul
kiehuttaa te tserjaven
kielevä tsibballo
kieli tsib / **kirjakieli** liineskitsib / **kellonkieli**
kamanakitsib / **lapinkieli** lappakitsib /
kielenkäännös tsibbako risiba
kielikoe tsibjakofreestiba
kielioppi tsibbakosikjiba

kieliriita tsibjakistriida	kipeä dukado
kielto niekiba / ajokielto traadibosko niekiba	kipsi gipsis
kieltolaki niekiboskilaaga	kipu dukkiba
kieltotavara niekiboskogosos	kireä strang
kieltämättä biniekiboskiero	kiristys: itku ja hammasten kiristys rouviba ta daanengo griiniba
kieltäytyä te niekaven pein	kirja liin / kirjoilla olen täällä ape liinene som daari / olen hyvissä kirjoissa som are tsichka liinene / kunniakirja äärrakoliin / asiakirja saakako liin / kantakirja klakkengeliin / kauppakirja tsyöpöskoliin / koulukirja skoolakeliin / muistikirja minsiboskoliin / lukukirja drabiboskoliin / lupakirja lovakoliin / oppikirja sikjiboskoliin / kirkonkirjat khangarjakeliin
kieltää te niekaven	kuvakirja farbakoliin / aapinen kentengoliin
kiero bango / katsoa kiero te dikken banges	kirjahylly liinengihyllä
kiertokirje trystiboskoliin	kirjakaappi liinengiskoopa
kiertokulku trystiboskovandriba	kirjakauppa liinengotsyöpös
kiertotie trystiboskodrom	kirjakieli liineskitsib
kiertäjä trystiboskiero / maankiertäjä phuujakotrystiboskiero	kirjankansi liineskilokka
kiertävä trysjiboskiero	kirjanpito liineskorikkiba
kiertää te trysjäven	kirjanpitäjä liineskerikkiboskiero
kiharat baal	kirjansitoja liineskephanniboskiero
kiilto glimmigo	kirjapaino liineskoveegiba
kiiltomato glimmigotsermo	kirjasto liinesto
kiilto nahka glimmiboskimortsi	kirje liin / kiertokirje trystiboskoliin / pikakirje hastigoliin
kiiltää te glimmla	kirjeenvaihto liineskopariba
Kiina Kiina	kirjekuori liineskiskoora
kiinalainen kiinakiero	kirjoittaa te skriivaven
kiinnekohta phanlosstedos	kirjoittaa te skriivina / oikein kirjoitettu horttas skriivimen
kiinni phallo / ovi menee kiinni vuudar tsaala phallo / varas joutui kiinni tsoor nouradiilo phallo / mennä kiinni te dsan phallo / ottaa kiinni te leela phallo / pitää kiinni te rikkina phallo	kirjoittaja skriiviboskiero / pikakirjoittaja hastigoskriiviboskiero
kiire hastiba / pitää kiirettä te rikkaven hastiba / kiireen kaupalla hastiboske tsyöpöhä	kirjoitus skriiviba / pikakirjoitus hastigoskriiviba / allekirjoitus teelal skriiviba
kiireellinen hastigo	kirjoituskone skriiviboskobeedo
kiireesti hastigas	kirjoituspöytä skriviboskitafla
kiirehtiä te hastaven	kirjuri skriivaris
kiiski kiiskos	kirkas klaar
kiitettävä paarikuno	kirkastua te klaarjun
kiitos paarikiba / tuhannet kiitokset aasurja paarikiba	kirkkaus klaarjiba
kilo busni / paisti painaa kilon pekkiba veegiba busni	kirkko khangari / pitäjä khangarjakothem
kilometri fierunga	kirkkoherra khangarjakoräi
kimallella te glimmun	kirkkomaa khangarjakiphuu
kimaltaa te glimmun	kirkonkello khangarjakikamana
kimmeltää te glimmun	kirkonkirjat khangarjakeliin
kimmota te flyygyn	kirkonkylä khangarjakogau
kina striida	kirkontorni khangarjakodorna
kinata te striidaven	
kinkku klimpos / siankinkku baltsesko klimpos	
kinnas forosis	
kinos jiiveskiplaaga / lumikinos jiiveskiplaaga	
kioski kioskis	

kirkua te braakun
kirnu tsierna
kirnupiimä tsiernakiblanna
kirnuta te tsiernaven
kirosana kochhiboskolau
kirota te kochhen
kirpeä skarp
kirppu skirpa
kirstu chistardi
kirvelee te sviidula
kirves touver
kirvesmies touvereskotseeno
kiskoa te raastaven
kissa machka
kitara gitarra
kitsas gniis
kiusa skiina / **tehdä kiusaa** te tseeren skiina
kiusata te skiinaven
kivi bar / **kulmakivi** knuutoskobar / **myllynkivi**
 kvaarnoskobar / **katukivi** gaatakobar /
lipeäkivi glattikobar / **hautakivi** grupakobar
kivihili barrunoangar
kivijalka barrunopiero
kivikova barreskodrouve
kivilattia barrunigulva
kivinen barruno
kiviröykkiö barruniröykä
kivistys dukkiba
kivitalo barrunotseer
kivivati barrunotsaaro
kivulloinen dukavitiko
klubi klubis
kodikas tseerulno
koditon bitseereskiero
koe freestiba / **kielikoe** tsibjakofreestiba / **ajokoe**
 traadibosko freestiba
koeajo freestiboskotraados
koekappale freestiboskibitta
koetella te freestaven
koettaa te freestaven
kohdalleen steedigas
kohdata te dikken, te stillen / **kohdata toinen**
toisensa te stil-len vare tseen
kohden tsien stedos
kohentaa laagaven / **kohentaa tulta** te laagaven
 jag
kohota te hadden / **kohottaa lasinsa** te haddela
 pesko glaasos

kohta hast; stedos / **kello on kohta neljä** kamana
 hin hast staar / **kiinnekohta** phanlosstedos /
käännekohta risiboskostedos
kohtalainen veijengiero
kohti tsien stedos
koira tsuklo / **paimenkoira** valgoososdsuklo /
opaskoira sikjiboskodsuklo
koirankoppi tsukleskoskoppis
koiranpentu tsukleskovalpos
koiruus tsukliba
koju koja / **markkinakoju** merknengikoja
koko hilo / **lasillinen** hilo glaasos
kolera koleras
kolkko gruuvigo
kolkuttaa te kloppaven / **kolkuttaa ovelle** te
 kloppaven apo vuudar
kolmannes tritto dielos
kolmasti triival
kolme triin / **kolme kertaa** triin gongi
kolminkertainen triindublato
kolottaa te dukkela
kolotus dukkiba
komea hoo
komea hyök
komeus houviba
kommunismi kommunismis
kommunisti kommunist
kompassi kompassis
kompastua te skomjaden
kone beedo / **pesukone** thouviboskobeedo /
ompelukone symnaskobeedo / **kirjoituskone**
 skriiviboskobeedo / **parranajokone**
 tsooneskotraadiboskobeedo / **niittokone**
 liijiboskobeedo / **lentokone** flyygiboskobeedo
 / **laskukone** mekkiboskobeedo / **lajittelukone**
 vekiboskobeedo
konjakki konjakis
konsertti konsertis
koota te kokaven
koppa khorba
koppi skoppis / **koirankoppi** tsukleskoskoppis
koputtaa te kloppaven
korento (seiväs) stanga
kori stikkengieri / **paperikori** paproskikhorba
koristaa te rankja
koriste rankilba
korjata te lappaven
korjuu: viljankorjuu gruutakokokiba /
elonkorjuu gruutako kokiba
korkea utso

korkeus utsiba / **nousukorkeus** aachiboskoutsiba
 / **kasvaa korkeutta** barjun utsiba
korkeushyppy utsiboskoraniba
korko utsiba / **elää koroillaan** tsiivela utsibonsa
 / **kasvaa korkoa** barjula utsiba / **kengänkorko**
 tiachakiklakka
korostaa te utsina
koroton biutsiboskiero
korottaa te utsjina
korotus haddiba, utsiba / **hinnankorotus**
 priisakohaddiba / **palkankorotus**
 lyönöskoutsiba
korppu skorpos
kortti pelchkos / **ajokortti** traadibosko pelchkos
 / **kutsukort-ti** khaaribos-kopelchkos
 / **lahjakortti** chen kiboskopelchkos /
nimikortti naavesko-pelchkos / **merikortti**
 syönöskopelchkos / **maisemakortti**
 phuu jakopelchkos / **pelikortit**
 speliboskepelchki
korva kaan / **kuulua korviin** te chunjuven aro
 kaan
korvakuulo kaaneha chunniba
korvasairaus kaaneskodukiba
korvo soona
kosia te puchhen
kosija puchhiboskiero
kosinta puchhiba
koska konsa
koskaan tsekkar / **ei koskaan** na tsekkar
koskea te tsalaven
koskenlaskija fossakemekkiboskiero
koskenlasku fossakomekkiba
kosketella te tsaljaven
koskettaa te richaven
koski fossa
kostaa te presaven
koti tseer / **kotiin** tseere / **lepokoti**
 hyyliboskotseer / **lastenkoti** kentengotseer /
kunnalliskoti tsuorengo tseer
koti-ikävä tseerulnohaaniba
kotieläin tseerulnokriituris
kotiinpaluu tseereaaben
kotikaupunki tseerulnofooros
kotikutoinen tseerekutimen
kotimaa tseerulniphuu
kotipaikka tseerulnostedos
kotka skotka
kotoinen tseerulno
kotona tseere

koukistaa te bansaven
koukku: ongenkoukku angristo
koulu skoola / **oppikoulu** sikjiboskiskoola /
keskikoulu machkurnoskoola / **iltakoulu**
 kvellakiskoola / **jatkokoulu** lanchijimenskoola
koulukirja skoolakeliin
koululaukku skoolakimachha
koulunkäynti skoolalostaaben
koulupakko skoolakomostiba
koulutoveri skoolakomaal
koulutus skooliba / **erikoiskoulutus** frooskooliba
koura bornik
kourallinen bornikpherdi
kouristaa te klemmaven
kouristus klemmiba
kouru rännös
kova drouve / **kovat ajat** drouve tiiji / **kova**
onni drouve baht / **pitää kovilla** te rikkina
 drouvibossa / **kivikova** barreskodrouve / **kova**
aallokko drouve voogli
kovaosainen drouvebahtakiero
kovasin charbjiboskobar
kovasti drouves
kovasydäminen drouveseskiero
kovaääninen drouvelyijäkiero
koventaa te droojaven
kovuus drouviba
kristalli kristalla
kristinusko truchhleskopassiba
kruuna kruuna / **kultakruunu** sonakunikruuna
kudottu kutimen
kuinka sar
kuitenkin endo
kuitti sluut
kuiva chukko
kuivata te chuhhaven
kuivettunut chuhjimen
kuivuus chukkiba
kuja liira
kuka koon
kukaan tsek / **ei kukaan** na tsek
kukka blumma / **puhjeta kukkaan** phirjul ari
 blumma
kukkakauppa blummengotsyöpös
kukkaro kissik
kukkaruukku blummakiskruuka
kukko bachno
kukonlaulu bachneskousabbiba
kulho saalos

kuljettaja styyriboskiero / autonkuljettaja fäärdyjakostyyriboskiero	kunnella te hörkäven
kulkea te vandruven / kulkevat vandrana	kunnes sientjaven
kulkija vandriboskiero / jalankulkija piereha vandriboskiero / ohikulkija om vandriboskiero	kunnia aakvi, äärra
kulku vandriba / läpikulku dsinumvandriba / kiertokulku trystiboskovandriba / ohi kulkeminen om vandriba	kunnia äärra / tehdä kunniaa te tsern i ärra / pitää kunnias-sa te rikkaven ari äärra
kulkunen gudunis / kulkuset guduja	kunnia-asia äärraki saaka
kulkuri vandriboskiero	kunniakirja äärrakoliin
kulkutauti vandriboskiduk	kunniamerkki äärrakomerkna
kulkutie vandriboskodrom	kunnianhimo äärrakihaaga
kulma knuutos / silmäkulma tsengephouva	kunnianteko äärrakotseeriba
kulmahammas breedunodaan	kunniasana äärrakolau / kunniasanalla äärrakelaaveha
kulmakivi knuutoskobar	kunniaton biäärrakiero
kulmatalo knuutoskotseer	kunniavieras äärrakofremdo
kulta sonak	kunnioittaa äärra te den
kultainen sonatiko	kunnon hortto / kunnon mies hortto tseeno
kultakruunu sonakunikruuna	kuohahtaa te tserjuven
kultaraha sonatikolouvo	kuokka haggä
kultaseppä sonakeskosmittosa	kuokkia te haggaven
kultasormus sonatikoangrusti	kuolaimet savariske sastera
kulua te tsalpach / kuluneella viikolla apo siste kurko	kuolema meriba / kuolemaisillaan apo meriba / nälkäkuolema bokkakomeriba
kuluttaja hyöviboskiero	kuolemanoma meriboskoiego
kulutus hyöviba	kuolemansairas meriboskodukado
kulutustarvikkeet hyöviboskeguosi	kuolemansynti meriboskogrechhos
kumarrus bokkiba	kuolemantapaus meriboskisaaga
kumartaa te bokkaven / kumarra bokka	kuolematon bimeriboskiero
kumi kumis	kuolettaa te meribosko spilliba
kumikäsi neet kumitikavastengiere	kuolevainen meriboskiero
kumina kuminos	kuoliaaksi muuleske / lyödä kuoliaaksi te tseeren löijiba
kumipallo kumitikobollos	kuolinvuode meriboskovodros
kumisaapas kumitikoskofla	kuolla te meeren / kuolla nälkään te meeren ari bok
kumivene kumitikobeero	kuollut muulo / nousta kuolleista te aachen api phuu
kumma undra	kuopia te hannen
kummallinen undravitiko	kuoppainen gruopavitiko
kummastella te undraven	kuori skoora / kirjekuori liineskiskoora / munankuori jaareskiskoora / kaarna kachteskiskoora
kummitella te spookaven	kuoria te skooraven / kuorittu maito kummimen thud / kuorimaton maito bikumminen thud
kummitus spoogos	kuorma byördä
kumollaan mujudiini	kuorma-auto byördäkobeedo
kumppani maal	kuormaus byördiba / liikakuormitus drouvebyördiba
kumpu grabbos / hautakumpu gruopakopraaluno	kupari kuparis
kun ka / kun aikaa on ka tiija hin	kuppi skaalos / kahvikuppi kaaliakoskaalos
kuningas kräjjis	
kuningatar kräjjittäris	
kunnalliskoti tsuorengo tseer	
kunnallisverot phuujake uutlaagi	

kupu kuula
kurainen mejalo
kurainen tsikkalo
kurillinen snerravitiko
kuristaa te kröstäven
kurja narvalo
kurkku (kasvi) skurka
kurkku tserro / **huutaa täyttä kurkkua** te gooli
     pherdo tserre-ha
kurkkumätä tserreskiphum
kurkkutauti tserreskiduk
kurkunpää tserreskoennos
kuroa te rynkäven
kurpitsa pumpa
kutka chans tseel
kutoa te kutaven
kutoja kutiboskieri / **pitsinvirkkaja**
     pitsakikutiboskieri
kutri baal
kutsua te khaaren / **kutsua kokoon** te ikethaane
     khaaren
kutsukortti khaariboskoppelchkos
kutsuvieras khardofremdo
kuu tsoon / **elokuu** gruutakotsoon / **heinäkuu**
     khassesko tsoon / **joulukuu** juulako tsoon
kuukausi tsoon
kuula haagla
kuuleva chunniboskiero / **lainkuuliainen**
     laagako chunniboskiero
kuulo chunjiba / **korvakuulo** kaaneha chunniba
kuulua te chunjuven / **kuulua korviin** te
     chunjuven aro kaan
kuuluttaa te chunaven / **etsintäkuulutettu**
     roodiboskochunimen
kuulutus chuniba / **etsintäkuulutus**
     roodiboskochuniba
kuuma: kuumaa vettä tato paani
kuume tattiba / **keuhkokuume** bukkeskochatsiba
kuuntelija hörkiboskiero
kuuro kachuko
kuuromykkä kachukolalluro
kuusi choo / **kello on kuusi** kamana hin choo
kuusi närrös / **joulukuusi** juulakonärrös
kuva farba / **elokuvat** o zidefarbi / **pilakuva**
     spijavitikofarba
kuvakirja farbakoliin
kuvalehti farbakopatri
kuvapatsas farbakostolpos
kyetä te kykyen
kykenemätön biky kiboskiero

kyky kykiba / **maksukyky** presiboskokkiba /
     liikuntakyky tsaljiboskokykiba
kylki pachvaro
kylkiluu pachvareskokokalos
kylliksi dosta
kylläinen tsaalo
kyllästynyt tsajimen
kyllästyttää te tsaajina
kyllästyä te tsajuven
kylmentää te chijaven
kylmettynyt maasimen
kylmettyä te maasuven
kylmetä te maasun
kylmyys chieliba
kylmä chil / **minun on kylmä** maan hin chil /
     huone on kylmä huusa hin chiel / **jääkylmä**
     pahoskochielo
kylmäverinen chielo ratteskiero
kylpeä te anjaven
kylpijä anjiboskiero
kylpy anjiba / **jalkakylpy** pierengeanjiba
kylpyamme anjiboskitrooga
kylpyharja anjiboskimaana
kylpyhuone anjiboskihuusa
kylpylakana anjiboskifiika
kylpypyyhe anjiboskohanduukos
kylpysaippua anjiboskosapunis
kylpysuola anjiboskoloon
kylpytakki anjiboskinutta
kylpyvesi anjiboskopaani
kylvettäjä anjiboskieri, anjiboskiero
kylvettä te anjina
kylvää te soddina
kylvö soddiba
kylvösiemen soddiboskifröijä
kylä gau / **mennä kylään** te tsan aro gau /
     kirkonkylä khangarjakogau / **lähikylä**
     neerulnogau
kylätie gaavesko drom
kymmenen dech
kymmenesosa dechto dielos
kyniä te lokkiba
kynnys tröskä
kynsi näi / **iskeä kyntensä** te del peske näijä
kynsilaukka näijengisiir
kynsiä te rannen
kynttilä momuli
kynttilänjalka momuljakopiero
kynttilänpäivä momuljako diives
kyntää te pluogiba

kynä spännä / **lyijykynä** blyijöskipännä
kynänterä spännäkibetta
kypsä fiardi
kysymys puchhiba
kysyä te puchhen
kyttyräselkäinen kyyryggimen
kyyditä te chuhhäven
kyyhkynen duuva
kyykäärme kyysap
kyynel svaal
kyyti chyhhä
kädenpuristus vasteskoklemmiba
kädensija vasteskostedos
käki kākös
kämppä huusa
käristää te baasaven
kärriyt voorduja
kärsimys tolliba
kärsimätön bitolliboskiero
kärsivä tolliboskiero / **hätääkärsivä** nyödäko
 tolliboskiero
kärsivällinen tollavitiko
kärsivällisyys tollavitkuuniba
kärsiä te tolluven / **kärsiä puutetta** te tollun
 hyövisiba
käräjät tingi
käsi vast / **käsi kädessä** vast aro vast / **suoralta**
kädeltä tsiene vastesta / **hakea käsiinsä**
 te haanen peske vast / **ojennetut kädet**
 dsienjimen vast
käsikirja vasteskoliin
käsikirjoitus vasteskoskriiviba
käsine vasteskiero
käsipuut vastengekach
käsirattaat vastengevoorduja
käsityö vasteskibutti
käsityöläinen vasteskobuttiakiero
käsivarsi vasteskoskafton
käskeä te bichaven
käskey bichiba
käskeyvalta bichiboskivolla
käteinen vasteskiero
kätellä vast te den
kätkeytyä te garuven
kätkeä te garaven
kätkyt vagga
kätkö gariba
kätköpaikka gariboskostedos
kättentaputus vastengoklappiba
kävely staaviba

kävijä stamnaskiero / **edelläkävijä** gnaal
 stamnaskiero
käyden staavibossa
käydä te staaven / **käydä koulua** te staaven
 skoola / **käydä hullusti** te staaven dinales
 / **käydä kauppa** te staaven tsyöpös /
käydä kaupaksi tsyöpöske staavel / **käydä**
laitumella te staaven ari haaga / **käydä**
koulua te staaven skoola
käyminen staaviba
käymälä stamnaski huusa
käynnistää te staujaven
käynti staaben / **koulunkäynti** skoolalostaaben /
kunniakäynti äärrakostaaben
käyttää te staujina
käytävä skonga
käytös vandriba
käämi poola
käännö risiba
käännökohta risiboskostedos
käännöyttää te risina
käännös risiba / **kielenkäännös** tsibbako risiba
käänteentekevä risibosko tseeriboskiero
kääntyä te risuven
kääntää te risaven
kääntösilta risiboskiphor
kääre trysjibosko pherno
käärepaperi trystiboskopapros
kääriytyä te trysjäven peen
käärme sap / **kyykäärme** kyysap
käärö tryllä
köhä chas
kömpelö rotsimen
köydenpunoja cheeleskotrylliboskiero
köyhdyttää te tsuorjaven
köyhyys tsuoriba
köyhä tsuoro
köyhäinhoito tsuorengofaaliba
köykäinen lokko
köysi cheelo
köysitikkaat cheelunetrappi
köyttää te cheelina

L

- laatikko** looda
Laatokka Laatokka
laatta platta / **lattialaatta** gulvakiplatta
laatu slaaga / **luonteenlaatu** luunaki slaaga
ladata te laddaven
lahja chenska / **luonnonlahja** luunako senkiba
lahjakortti chenkiboskoppelchkos
lahje lahka / **housunlahje** chollujaki lahka
lahjoa te chenkaven
lahjoittaja chenkiboskiero
laho tsermalo
lahota te tsermun
lahti lahta
laidun haaga / **käydä laitumella** te staaven ari haaga
laiha chukko
laiho bröddös
laihtua te chuhhun
laillinen laagako / **laillinen syy** laagaki doch
laina loos / **antaa lainaksi** te leela loos / **saada lainaksi** te len loos / **opintolaina** sikjiboskouuchliba/ **ottaa laina** te leela los
laine voogla
lainehtia te vooglung
lainkaan ikkinies / **ei lainkaan** na ikkinies
lainkuuliainen laagako chunniboskiero
lainoppinut laagakosikjimen
lainvastainen laagakoprissulno
laiska laato
laiskuri laatsuggos
laiskuus laatiba
laita breeda
laiton bilaagakiero
laittaa te laagaven
laittautua te laagaven
laituri praama
laiva jaggako beedo
laiva beero, färtyg
laiva beero / **matkustajalaiva** vandriboskobeero
laivankansi beedeski lokka
laji slaaga
lajitella te velkaven
lajittelukone vekiboskobeedo
lakaista te chulaven
lakana fliika / **kylpylakana** anjiboskifiika
lakata te sluutaven
laki laaga / **lukea lakia** te drabaven laaga / **taivaanlaki** chimlaki laaga / **kieltolaki** niekiboskilaaga
lakiasia laagakisaaga
lakimies laagakotseeno
lakiporras laagakitrappa
lakkaamatta bisluutiboskiero
lakkauttaa te sluutaven
lakki staadi
lammas bakro
lammaskaali bakreskotsach
lammikko lammos
lampaanhoito bakreskofaaliba
lampaanliha bakresko mas
lampaannahka bakreski mortsi
lampaanpaisti bakresko pekkiba
lampi lammos
lamppu lampa / **kattolamppu** taakakilampa
langeta te raavun
langettaa te raavunen
lanka thau / **piikkilanka** spiikengothau
lankarulla thaaveskirulla
lankku planka
lanko svoogar
lanne kapunis / **lanteet** kapuja
lannoittaa te dyngjäven
lannoitus dyngjiba
lanta dyngös / **apulanta** jelpako dyngös
lapa spaala
lapaluu spaalakokokalos
lapanen forosis
lapinkieli lappakitsib
Lappi Lappa
lappu lappos / **hintalappu** priisakolappos
lapsellinen kentavitiko
lapsenhoitaja kentoske faaliboskiero
lapsenlapsi kentoskokentos
lapsenusko kentoskopassiba
lapsi kentos / **pakolaislapsi** nachtengokentos / **kapalolapsi** trystiboskokentos / **kasvattaa lapsesta** te barjaven kentosta / **löytölapsi** lazimenkentos / **ihmelapsi** undrakokentos
lapsihalvaus kentoskotaagiba
lapsirakas kentoskoliidiboskiero
lapsuudenaika kentoski tiija
lapsuudenystävä kentibosko maal
lapsuus kentiba
lasi glaasos / **kohottaa lasinsa** te haddela pesko glaasos / **juomalasi** pinnaskoglaasos / **ikkunaruutu** frenstakoglaasos

lasillinen hilo glaasos
lasimaalaus glaasoskoomooliba
lasinen glaasuno
lasiruutu glaasuniruuta
lasitehdas glaasengibruuka
laskea te mekken / **laskea seppelle** haudalle te mekken gransa api gruopa / **laskea maihin** te mekken api phuu / **laskea mäkeä** te mekken berga / **laskea vapauteen** te mekken apo friitiba / **laskea yhteen** te mekken zetane / **laskea leikkiä** te mekken löi-jiba
laskea te mekken / **laskea verta** te mekken rat
laskeutua te mekken peen
laskija mekkiboskiero / **mäenlaskija** bakkakemekkiboskiero / **koskenlaskija** fossakemekkiboskiero
lasku mekkiba / **koskenlasku** fossakomekkiba / **jakolasku** dieliboskomekkiba / **mäenlasku** bakkakomekkiba / **auringonlasku** e khammeskomekkiba
laskukone mekkiboskobeedo
laskuoppi mekkiboskosikjiba
laskupaikka mekkiboskostedos
laskuvirhe mekkiboskifiela
lastata te lastaven
lastauspaikka lastiboskostedos
lastenhuolto kentengiumsorga
lastenkoti kentengotseer
lastentauti kentengiduk
lastenvaunut kentengevoorduja
lasti i lasta / **painolasti** veegoskilasta / pohjalasti botnoskilasta
latkia te slotkiba
lato chuorna / **heinälato** khasseskichuorna
lattia gulva / **kivilattia** barrunigulva
lattialaatta gulvakiplatta
lauantai lyördä
laukka (sipuli) siir
laukku machla / **nahkalaukku** morzakimachla / **matkalaukku** drommeski machla / **koululaukku** skoolakimachha
laulaa te dsabben
laulaja dsabbiboskiero
laulu dsiiili / **kehtolaulu** vaggakitsiili / **linnunlaulu** tzirickjakodsabbiba
laululintu dsabbiboskitzirickli
laupeus barmiba
laupias barmavitiko
lausua te braatiba
lauta phaal

lautanen tsaaro / **kakkulautanen** kakkuskotsaaro
lautasliina tsaareskifiika
lauteet laavi
Lauttasaari Praamakiöijä
lautturi praamakiero
lava laava
lavantauti spaalakiduk
lavastaa te charra
laverrella te protiba
lavetti lavetis
lehdenmyyjä patriako bikniboskiero
lehmä gurni / **navetta** gurjengiliira
lehmänkauppa gurjakotsyöpös
lehmänkello gurjakikamana
lehtevä patriavitiko
lehti patri / **aamulehti** sarrakipatri / **lehden toimitus** patriako hankiba / **iltalehti** kvellakipatrik / **irtolehti** phieripatri / **kuvalehti** farbakopatri / **ilmoitettu lehdessä** oppenbaarimen ari patrik
lehtikasvi patriakobarjiba
lehtimaja patriakisaala
lehtimies patriakotseeno
lehtinen patri / **lentolehtinen** flyygiboskipatri
lehtipuu patriakoruk
lehtori lektor
leikata te tsinnen
leikillinen löijävitiko
leikkaus tsinniba / **hiustenleikkaus** baalengotsinniba / **läpileikkaus** dsinumtsinniba
leikki löijiba / **laskea leikkiä** te mekken löijiba / **lyödä leikkiä** te tseeren löijiba
leikkisä guvilliko
leimata te stämplaven
leipoa te baakaven
leipuri baakaris
leipä maaro / **pettuleipä** kachtunomaaro / **ohraleipä** bygitikomaaro / **limppuleipä** limpa maaro / **hapanleipä** chutlomaaro
leiri bietiba / **leirille** sa po bietiba
leivinjauhe baakiboskovaaro
leivinuuni baakiboskobo
lellikki butsimen
lellitellä te butsaven
lempeä lemmigo
lento flyygiba
lentoasema flyygiboskistadionna
lentokenttä flyygiboskifelda
lentokone flyygiboskobeedo

lentolehtinen flyygiboskipatri	liikapaino drouveveegos
lentonopeus flyygiboskohastiba	liikarasisitus drouveploogos
lentäjä flyygäris	liike tsyöpöskihuusa
lentää te flygyn	liikemies tsyöpöskotseeno
lepo hyyliba / aselepo e asenahyyliba	liikenne tsaljiba
lepohetki hyyliboskitiija	liikkeelle apo tsaljiba
lepokoti hyyliboskotseer	liikkuja tsaljiboskiero
lepopaikka hyyliboskostedos	liikkumaton bitsaljiboskiero
lepopäivä hyyliboskodiives	liikuntakyky tsaljiboskokykiba
leski phyyli (nainen), phyylö (mies)	liikuntavapaus tsaljiboskofreedos
lesti lestos	liikutus tsaljiba / mielenliikutus sintakotsaljiba
letku slangis	liina diklo fliika / esiliina i davetiina / nenäliina nakkeskodiklo / kaulaliina menjakodiklo / lautasliina tsaareskifliika
leuhka broosno	liiteri liira / navetta gurjengiliira
leuka babunis / leuat tsefti / kaksoisleuka dui babuja	liitto staggos / tehdä liitto te tseeren staggos
leukaluut tseftakekokala	liivintasku liivoskiposta
levetä te bohjun	liivit liivos
leveys bohjiba	lika tsik
leveä bohlo	likaantua te tsikjuven
leveäharteinen bohlephikkengiero	likainen tsikkalo
levikki bohjiba	likaviemäri tsikkakorrigiboskiero
levittää te bohjaven / levittää huhuja te bohjaven boodi	likinäköinen neersyynäkiero
levollinen freedigo	likistää te liidaven
levoton bifreedoskiero	liko: panna likoon suuven te blyötyn
levätä te hyylyven	likomärkä blyötsinno
liata te tsikjaven	limppuleipä limpa maaro
liekehtiä te flammaven	linna (vankila) tsaariba
liekki flamma / liekkien vallassa flammaki volla	linnunlaulu tzirickjakodsabbiba
liemi summi / lihaliemi masseskisummi	linnunpoikanen tzirickjakovalpos
liemikauha summiakislieva	lintu tzirickli / muuttolintu ömsliboskitsirickli / laululintu dsabbiboskitzirickli
lieska glieva	liottaa te blyötäven
lieve liepa, flaska	lipas skriina
liha mas / hyvässä lihassa aro tsichko mas / naudanliha gurjakomas / lampaanliha bakresko mas	lipeäkala glattikomatso
lihakauppa masseskotsyöpös	lipeäkivi glattikobar
lihakauppias masseskotsyöpmannos	lippa skärma
lihakeitto masseskotseriba	lippu flagga / nostaa lippu te hadden flagga / paluulippu amnaskiflagga / arpalippu e slottoskiatri
lihaliemi masseskisummi	lippusalko flaggakostanga
lihamylly masseskokvaarnos	lippuvartio flaggakovalliboskiero
lihapala masseskibitta	liputtaa te flaggaven
liharuoka masseskochaaben	liputus flaggiba
lihashaava massunidab	lista lista
lihava thuulo	lisä til tilja / sen lisäksi dooleski til / kaiken lisäksi saa-res-ki til
lihavuus thuliba	lisäjoki tilbakkos
lihota te thuja	lisätä te tiljaven
lihottaa te thujina	lisäys tiljiba
liikahtaa te tsaljula	
liikakuormitus drouvebyördiba	

litistää te plattaven	lukuvuosi drabiboskoberch
litra tusni	lumi jiu / lumen peitossa aro jiu garimen /
litteys plattiba	märkä lumi tsinno jiu
liukas glattigo	lumiaura jiiiveskopluogos
liukaskielinen glattigotsibbakiero	lumikinos jiiiveskiplaaga
lohjeta te flaijun	lumimyrsky jiiiveskivetra
lohkaista te phaggen	luminen jivalo
loikata te ranuven	lumipallo jiiiveskobollos
loikkaus raniba	luoda te luonaven
loimi serha	Luoja Luoniboskiero
loimu slamma	luomi luoma
loimuta te slammaven	luomus luonmen
loinen peskiero	luona kajjou
loiske plaskiba	luonne luuna
loiskia te plaskaven	luonnonlahja luunako senkiba
lompakko bochos	luonnoton biluunakiero
lopettaa te sluutaven	luonteenlaatu luunaki slaaga
lopettaa te sluutina	luopio luopimen
lopettajaiset sluutibongiére	luopua te luopuven / luopua virasta te luopuven
lopettajaiset chluutibongiére	tsensta / luo-pua uskosta te luopuven bassibosta
loppu sluutadiilo / loppujen loppuksi sluutiboske	luostari lostera / nunnaluostari nunnaluostaris
sistoneske / lopultakin sisteski / lopussa	luoti haagla
sluutiba / ikäloppu oldrakechluutiba	luoto klippa
loppua te sluutul	luottaa te lotaven / luotti luotadas
loppumaton bisluutiboskiero	luotto luotiba / luotolla luotibossa
loppuunmyynti sluuteske bikniba	luovuttaa te den paale
luetella te drabaven	lupa lova / oleskelulupa aachiboskilova / ostolupa
luettelo drabiba / nimiluettelo naaveskodrabiba	tsinniboskilova / omin luvin iego lovaha
luinen kokiltiko	lupakirja lovakoliin
luiseva kokalengiero	lupaus loviba / luvalla sanoen lovaha te pannen
luiskahtaa te flyygylä	lupaus loviba
luistaa te flyttylä	lusikka roi / hopealusikka rupaviroi
luja sas soralo / pysyä lujana te tsen soralo /	luu kokalos
ottaa lujille te leela sorales	luu kokalos / kylkiluu pachvareskokokalos
lujittaa te sorjna	/ leukaluut tseftakekokala / lapaluu
lujuus sorjilba	spaalakokolos
lukea te drabaven / lukea lakia te drabaven laaga	luulevainen tenkiboskiero
lukematon bidrabiboskiero	luulla te tenkaven
lukija drabiboskiero	luulo tenkiba / ennakkoluulo vankatenkiba
lukita te bukclaven	luulosairas tenkiboskodukado
lukitsematon bibukliboskiero	luumätä kokaloskophum
lukittu bukclimen	luunmurtuma kokalosko bansiba
lukko buklos	luuta kvasta
lukkoseppä bukloskosmittos	luuttu pherno
luku drabiba / pariton luku bipaarosko drabiba	luvallinen lovakiero
lukuhalu drabiboskihaaga	luvata te lovaven
lukukausi drabiboskivolta	luvaton bilovakiero
lukukirja drabiboskoliin	luvut drabiba, sikjiba
lukusali drabiboskisaala	lyhde lyhtös
lukutaidoton bidrabiboskiero	lyhennys stötjiba

lyhentää te stötjaven	läkähtyä te stupjuven
lyhty lyhtä	lämmetä te tassuven
lyhyt stöt	lämmin tattoba / lämmin vesi tatto paani
lyhytaalto stötvoogla	lämminsydäminen tattodseskiero
lyhytaikainen stötetiijakiero	lämminverinen tattoratteskiero
lyhytnäköinen stöttedikkiboskiero, neersyynäkiero	lämmittäjä tassiboskiero
lyijy blyijös	lämmittämätön bitassiboskiero
lyijykynä blyijöskipännä	lämmittää te tassina
lyijyvesi blyijöskopaani	lämmitys tassiba / keskuslämmitys machkurnetassiba
lykkäys chhengiba	lämpö tattiba
lykätä te chhengaven	lämpömittari tattiboskobismos
lypsää te dochhen	lämpötila tattibosko stedos
lystikäs lustigo	läpi dsinum
lyödä te rappaven / lyödä leikkiä te tseeren löijiba / lyödä kuoliaaksi te rappaven muuleske / kello lyö viisi kamana dela pach	läpikulku dsinumvandriba
lähde navesiira	läpileikkaus dsinumtsinniba
lähdevesi navesiirakopaani	läpimärkä dsinumtsinno
läheinen neerulno	läpinäkyvä dsinumdissiba
läheisyys neeriba	läpipääsemätön bidsinumsleppiboskiero
lähekkäin neer varezenne	läpitunkeva dsinumtreediboskiero
lähelle neeride	läppä släppä
lähelle neer	läppävika släppäki fiela
lähellä neer	läsnä neer
lähemmin neerides	läsnäolija neer aachiboskiero
lähentää te neerjaven	lätäkkö luosos
lähestyä te neerjuven	lävistäjä spilliboskiero
lähetti boodoskiero	lävistää te spillen
lähettäjä laagiboskiero	lävitse dsinum
lähiaaikoina neerulnetiijaha	läähättää te phordela
lähikylä neerulnogau	lääke drab / nukutuslääke sonjiboskodrab
lähimmäinen neerulno	lääkemääräys drabbeskobichiba
lähinnä neerunes	lääketiede drabbeskodsaaaniba
lähistöllä neer varanes	lääkäri drabbeskiero, dohturos / alilääkäri teeluno drabbeskiero / eläinlääkäri kriiturjengo drabbeskiero / hammaslääkäri daaneskodrabbeskiero
lähtemätön bidsamnaskiero	lääkärintodistus drabbeskiereskotsanniba, dohtureskotsenniba
lähteä te dsan / lähteä rannasta te dsan strannata / lähteä liikkeelle te dsan apo tsaljiba / lähteä sotaan te dsan apo kurriba	lörpötellä te praataven
lähtö dsaaben / jäänlähtö pahoskotsaaben / hiustenlähtö baalengothouviba	löyly baada / heittää löylyä te den baada
lähtöaika dsamnaskitiija	löylyttää te baadaven
lähtöasema dsamnaskistanga	löysentää te löysäven
lähtövalmis dsamnaskofiärdi	löysä löösä
läikkä flekka	löytyä te lazen
läimäys smella	löytäjä laziboskiero
läimäyttää te smellaven	löytää te lazela
läjä plaaga	löytö laziba
läksi läkkä	löytölapsi lazimenkentos
läkkiseppä läkkäkosmittos	löytöpalkkio laziboskolyönös
	löytötavarat lazimenguosi

M

maa phuu / **kirkkoma** khangarjakiphuu
 / **naapurimaa** grannoskiphuu / **nousta**
maihin te aachen api phuu / **niemimaa**
 oddoskiphuu / **Alankomaat** teelune landake
 phuuja / **hautausmaa** grupakiphuu,
 muulengieri / **avomaa** phiro phuu / **laskea**
maihin te mekken api phuu / **Pohjoismaat**
 Botnoskephuuja / **pitäjä** khangarjakothem /
erämaa öknakiphuu / **kotimaa** tserulniphuu

maahanmuutto ari phuu ömsliba
maaherra phuuajakoräi
maailma boliba
maailmankatsomus boliboskodikkiba
maailmankauppa boliboskotsyöpös
maailmanmies boliboskotseeno
maailmannäyttely boliboskosikiba
maailmanrauha boliboskofreedos
maailmansota boliboskokurriba

maalari mooliboskiero
maalata te mooliba
maalaus mooliba / **lasimaalaus**
 glaasoskomooliba

maali moola
maalitaulu moolakitaula
maaltapako phuujaki praal nachhiba
maamies phuujakotseeno
maanalainen phuujakoteeluno
maanantai moonda
maanjäristys phuujakoderriba
maankiertäjä phuujakotrystiboskiero
maanmittari phuujakobismiboskiero
maanomistaja phuujakojiegiboskiero
maanosa phuujakodielos
maantie lansveijos
maantiede phuujakotsaaniba
maanvaiva phuujakoploogos
maanviljelijä phuujakobruukiboskiero
maanviljelys phuujakobruukiba
maapallo phuujakobollos
maasilta phuujakiphor
maastamuutto phuujataömsliba
maastavienti phuujatarigiba
maata te pachhun / **mennä maata** te dsan
 pachhunen

maatalo phuujakotseer
maatila phuujakostedos
maatyömies phuujakobuttiakotseeno

maavoimat phuujakesorjavoima
madonna madonna
madonsyömä tsermeskochaalo
maha maaga
mahahaava maagakidab
mahahappo maagakochutliba
mahalaukku maagakimalcha
mahtua te rummuven
maine aakvi
maine aakvi, äärä
mainita te saaknaven
mairitella te malvaven
mairittelija malviboskiero
maisemakortti phuujakopelchkos
maissi maissis
maistaa te smaakina
maisteri maisteris
maistua te smaakul / **maistua hyvältä** te
 smaakula tsichkoneske
maito thud / **kuorimaton maito** bikummimen
 thud
maitohammas thuddono daan
maitokannu thuddeskoglaasos
maittaa te smaakula
maittava smaakigo
maja koja / **hirsimaja** stokkengihuusa / lehtimaja
 patriakisaa
majapaikka kvartteera
makasiini magasin
makea gullo
makeiset gulliba
makkara goi
maksa bukko
maksaa te presina
maksaja presiboskiero
maksu presiba / **ennakkomaksu** vankapresiba
maksuaika presiboskitiija
maksuehdot presiboskelaagi
maksukyky presiboskokkiba
maku smaaka
makuasia smaakakisaaka
makuu pachhiba
makuuaika pachhiboskitiija
makuuhuone pachhiboskihuusa
makuusija pachhiboskostedos
makuuvaatteet pachhiboskekoola
mallas maltos / **maltaat** malti
malli mynsterä
mankeli mangel
manteli mandelis

manttaali mantaalis
marakatti marakatta
margariini barjiboskotsil
marja muura / **mesimarja** meddakemuura
marjahillo muurengesyltä
markankokoinen barresko baariba
markka bar
markkinahinta marknengipriisa
markkinakoju merknengikoja
markkinat markni / **markkinoilla** apo markni
marmelaadi marmeladis
marmori marmoris
matala smalt
matalikko matilba
matka drom / **matkoilla** apo drom / **onnea**
matkalle baht apo / **häämatka** bjaaveskodrom
/ **paluumatka** amnaskodrom / **opintomatka**
sikjiboskodrom / **merimatka** syönöskodrom
/ **menomatka** dsamnaskodrom / **jalkamatka**
piereskodrom
matka-arkku drommeskichistardi, i ladisa
matkaeväät drommeskechaabeja
matkailija turist
matkalaukku drommeski machla
matkamuisto drommeskominsiba
matkatavarat drommeskiguosi
matkatoveri drommeskomaal
matkustaa te vandruven
matkustaja vandriboskiero
matkustajalaiva vandriboskobeero
mato tsermo / **kiiltomato** glimmigotsermo /
kastemato tsermo
maukas smaakigo
maustaa te smaakjaven
mauste smaakjiba
mauton bismaakakiero
me ame
meijeri mejeris
meisseli meisselis
mekko (lasten) baijengieri kolta
mela oora
melkoinen veijengiero
menekki dsaaben
menettää te mistaven / **menettää henkensä** te
mistaven pesko dsii-ben
menevä dsamnaskiero / **ohimenevä** om
dsamnaskiero
menneisyys vaagiba

mennä te dsa / **mennä kaupaksi** te dsan
tsyöpöske / **mennä kiinni** te dsan phallo
/ **mennä merille** te dsan apo syönös /
ohimennen om dsaaben / **ovi menee kiinni**
vuudar tsaala phallo / **mennä matkaansa**
drom / **mennä matkaansa** te dsan pesko drom
/ **mennä kylään** te tsan aro gau
meno dsaaben / **menot** dsaabeja / **vihille meno**
apo viijiba dsaaben / **avioliittoon meno**
rommene dsaaben
menoerä dsamnaskodielos
menomatka dsamnaskodrom
merenpohja syönösköbotnos
merenranta syönösköstranna
meri syönös / **mennä merille** te dsan apo syönös
merihätä syönöskinyöda
merikortti syönöskopelchkos
merimatka syönöskodrom
merimerkki syönöskimerkna
merimies syönöskotseeno
merivesi syönöskopaani
merkillinen merknavitiko
merkinanto merknakodiiben
merkintä merkniba
merkitä te merknaven
merkki merkna / **kunniamerkki** äärrakomerkna /
muistomerkki minsi-boskimerkna / **esimerkki**
e vagimerkna / **hätämerkki** nyödäkimerkna
/ **nimimerkki** naaveskimerkna / **arvomerkki**
tsenstaki merkna / **elonmerkki** tsiviboski
merkna / **merimerkki** syönöskimerkna
merkkipäivä merknakodiives
mesi medda
mesimarja meddakemuura
messinki messinga
metalli metallis
metri aali
metrimitta aaliakobismos
metsikkö vechheski slagga
metsä vech / **halkometsä** kachteskovech
metsänvartija vechheskovalliboskiero
metsäpalo vechheskochatsiba
miehekäs tseenavitiko
miehuus tseeniba
mieleinen sintakiero
mielellään sintaha
mielenhäiriö sintakochemmiba
mielenliikutus sintakotsaljiba
mielenmuutos sintakoömsliba
mielentila sintakostedos

mielenvikainen sintakofieligo
mielettömyys bisintakiero
mieli sinta / **mielensä mukaan** pala peski sinta
 / **minun mielestäni** me sintata / **pahoittaa**
mieli te verjaven sinta / **mielen mukaan**
 sintaki paalal
mieliala sintakoslaaga
mielihalu sintakihaaga
mieliharmi sintakiharma
mielihyvin tsichkosintaha
mielihyvä sintatsichko
mielipaha bengalisinta
mielipide sintakorikkiba
mielipuoli pachesintakiero
mieliruoka sintakochaaben
mielisairaala sintakidukadengieri
mielisairaus sintakodukiba
mielistyä te silmuven
mielivalta sintakivolla
mielivaltainen sintakivollakiero
miellyttävä silmavitiko
miellyttää te silmina
mieluin silmavitiko
mies tseeno / **kirvesmies** touvereskotseeno
 / **asiamies** saakako tseeno / **nuori mies**
 terno tseeno / **merimies** syönöskotseeno
 / **maatyömies** phuujakobuttiakotseeno
 / **maamies** phuujakotseeno / **liikemies**
 tsyöpöskotseeno / **lakimies** laagakotseeno /
laivamies bedesko tseeno / **aviomies** viijimen
 tseeno / **poikamies** bidsiftimen tsau / **ikä mies**
 oldrakozeeno
miesleski phyylö
miesmuistiin are tseenesko minsiba
miesääni tseeneskilyijä
mietiskely tenkiba
miettivä tenkavitiko
mieltä te tenkaven
mihin kai / **ei mihinkään** na tseeni
miksi soske
mikä so / **mikä on hätänä** so hin nyödäke
milloin konsa
milloinkaan tsekkar / **ei milloinkaan** na tsekkar
mineraali mineralis
miniä boori
minä mee / **minun** miero / **minusta** manna /
mielestäni me sintata / **minua nukuttaa** maan
 sonjina / **minulla on jano** maan hin truch /
minun on kylmä maan hin chil / **minulla on**
häpeä maan hin lands

missä kai hin
mistä katta / **mistä tulet** katta veeha
mitata te bismaven
miten sar / **miten jaksat** sar orkuveha
mitta bismos / **yhtä mittaa** itte bismoha /
metrimitta aaliakobismos / **pituusmitta**
 lanchtiboskobismos
mittaamaton bibismiboskiero
mittari bismiboskiero, bismos / **maanmittari**
 phuujakobismiboskiero / **lämpömittari**
 tattiboskobismos
mittaus bismiba
mitään tsii / **ei mitään** naa tsii
moite smouviba
moitteeton bosmouviboskiero
moittia te smouvaven
molemmat dui
monikko buutiba
moninkertainen buut dublato
monipuolinen buuterikkengiero
monisanainen buutelaavengiero
monivuotinen buuteberchengiero
morsian bruudisa
moukari hamros
muikku muika
muinaisaika vegetiiji
muinaiskertomus vagerakkiba
muinaismuisto vageminsiba
muinaistaru palamyssos / **muinaistaruja**
 vagepalamyssi
muinoin sigide
muistaa te minsaven
muistaakseni sar te minsavaa
muistamaton biminsiboskiero
muistelma minsigo
muisti minsiba / **miesmuistiin** are tseenesko
 minsiba
muistiinpanot aro minsiba tsuuviba
muistikirja minsiboskoliin
muisto nich / **muistoksi** minsiboske /
muinaismuisto vageminsiba / **matkamuisto**
 drommeskominsiba
muistomerkki minsiboskimerkna
muistopatsas minsiboskostolpos
muistosanat minsiboskelau
muistuttaa te hooraven / **muistuta minua** hoora
 maan
mukaan paalal / **nimen mukaan** naaveski paalal
 / **mielensä mukaan** pala peski sinta
mummo maami

muna jaaro / **kananmuna** kahjakojaaro
munakuppi jaareskoskaalos
munankeltuainen jaareskodseltiba
munankuori jaareskiskooraa
munanvalkuainen jaareskoparniba
munia te jaaraven
munimisaika jaariboskitiija
muodollinen muodakiero
muodoton bimuodakiero
muori romni
muotokuva muodakifarba
murehtia te harmaven
mureke mureka
murentaa te chumaven
murha merdiiben
murhaaja meriboskiero
murhaava merdimnaskiero
murhata te merden
musta kaalo / **musta surma** kaalo meriba
murtaja vrijiboskiero / **aallonmurtaja**
 vooglagovrijiboskiero
murtuma bansiba / **luunmurtuma** kokalosko
 bansiba
mustaihoinen kaaletrupposkiero
mustalainen romanseel
mustasukkainen kaalecholvengiero
mustata te kajaven
mustatukkainen kaalebaalengiero
muste kajiba / **painomuste** veegiboskokajiba
mustelma kaaljiba
mustetahra kajiboskiflekka
mustua te kajuven
mutta nebi
mutteri knuppa
muualla vare theene
muualta vare stedosta
muuan paart
muutamat paart, noogra
muutos ömsliga / **mielenmuutos** sintakoömsliba
 / **ilmanmuutos** vetrakoömsliba
muuttaa te ömsläven / **muuttaa pukua** te
 ömsläven paaros
muutto ömsliba / **maahanmuutto** ari phuu
 ömsliba / **maastamuutto** phuujataömsliba
muuttolintu ömsliboskitsirickli
muuttua te ömsliven
mykkä lalluro / **kuuromykkä** kachukolalluro
mylly kvaarnos / **lihamylly** masseskokvaarnos
myllynkivi kvaarnoskobar
mylläri kvaarnaris

myrkkyy gifta
myrkyllinen giftago
myrkyttää te giftina
myrkytys giftiba
myrsky vetra / **lumimyrsky** jiiveskivetra
myydä te biknaven
myssy myssä
myyjä bikniboskiero / **jälleenmyyjä**
 paalebikniboskiero
myyjäiset biknibongiere
myymälä buoda, tsyöpös
myynti bikniba / **alennusmyynti** teeljimen
 bikniba / **alennuksellamynti** te biknaven
 teeljibossa / **alennusmyynti** teeljiboskobikniba
 / **loppuunmyynti** sluuteske bikniba
myyntihinta bikniboskipriisa
myöhä sient / **myöhään yöhön** ari sient rat
myöhäinen sientjiba
myöhästynyt sientjimen
myöhästytä te sientjuven
myötävirtaan teeluni strömmä
mädätä te tsermun
mäenlaskija bakkakemekkiboskiero
mäenlasku bakkakomekkiba
mäki berga / **alamäki** teeluni berga /
kelkkämäki chelmakibakka / **alamäki** teeluni
 berga
mäki berga / **laskea mäkeä** te mekken berga
märkiä phum te tseerel
märkyys tsinniba
märkä tsinno / **märkiä** (vaatteet) tsinne / **märkä**
lumi tsinno jiu / **läpimärkä** dsinumtsinno /
likomärkä blyötsinno
mätä phum / **kurkkumätä** tserreskiphum /
luumätä kokaloskophum
määräaika moolakitiija
määräpaikka moolakostedos
määräraha moolakolouvo
määrätty moolimen / **lääkemääräys**
 drabbeskobichiba
mökki surpos
mörkö spoogos

N

naama ansihta / **vasten naamaa** prisi ansihta

naama muoda

naapuri grannos

naapurikaupunki grannoskofooros

naapurimaa grannoskiphuu

naaras dsuulikaani

naarmu skraama

nahka morzi / **ehjin nahoin** sorale morzaha

/ **kiiltonahka** glimmiboskimortsi /

karhunnahka ritzeskimortsi / **lampaannahka**

bakreski mortsi

nahkahihna morzakiriema

nahkalaukku morzakimachla

nahkatehdas morzakibruka

nahkuri morzakiero

naida te dsiftaven

naimaikäinen dsiftiboskeoldrakiero

naimatarjous dsiftiboskobijiba

naimaton bidsiftimen

naiminen dsiftiba

nainen dsuuli

naisellinen dsuulikaano

naisennimi dsuujako nau

naispuolinen dsulikanoriggakiero

naistuttava dsuulikanipinzardi

naisääni dsuulikanilyijä

nakata te tsuraven

nakertaa te knaggina

naksuttaa te knapina

napinreikä kotsujako cheu

napittaa te phannen kotsuja / **napittaa takkinsa**

te phannen tröijäke kotsuja

nappi kotsuk / **painaa nappia** te veegina kotsuja

/ **napittaa takkinsa** te phannen tröijäke

kotsuja / **paidannappi** gaadeskikotsuk /

kauluksennappi menjakikotsuk

narrata te narraven

naskali jaar

naudanliha gurjakomas

nauha snyörä / **kaulanauha** menjakidoori /

eristysnauha froojiboskidoori

naukata te snapsaven

naukku snapsa

naula spiiikos / **nupinaula** nubbakospiikos

naulata te spiiikaven

nauraa te san / **nauraa ivallisesti** te san

spiijavitikas

nauraminen saaben

naurattaa te sanjina

nauris krefto

nauru sanjiba

naurunasia samnaski saaka

navetta gurjengiliira

ne doola / **niiden nimellä** doolenge naaveha

neiti tsäi

nelijalkainen staarepierengiero

nelinkertainen staaredublato

nelistää te galoppaha aro staar

neljä staar / **kello on kohta neljä** kamana hin

hast staar

neljännes starttodielos

nelonen staarengiero

nenä nak / **vetää nenästä** te nakkesta sterdelä

nenäkäs nakvalo

nenäliina nakkeskodiklo

netto seelo

nettotulo seeloababen

neula syy / **parsinneula** toppiboskisyy /

nuppineula knappakisyy / **hiusneula**

baalengisyy / **hakaneula** e bukloskisuu

neule kutiba

neuloa te syyven

neuvoa te sikjaven

neuvonantaja sikjiboskodimnaskiero

Neuvostoliitto Portikothem

neuvottelu zetane tenkiba

neva moosa

niellä te nakaven

niemimaa oddoskiphuu

niittokone liijiboskobeedo

niitty enga

niittää te liijaven

nilkuttaa te lammela

nimetön binaaveskiero / **nimetön sormi**

binaavesko anguch

nimi jau / **nimeltähuuto** naavesta gooli diiben

/ **niiden nimellä** doolenge naaveha / **nimen**

mukaan naaveski paalal / **paikannimi**

stedosko nau / **naisennimi** dsuujako

nau / **arvonimi** tsenstako nau / **etunimi**

gnaaluninau

nimikortti naaveskopelchkos

nimiluettelo naaveskodrabiba

nimimerkki naaveskimerkna

nimipäivät naaveskedivisa

nimitys naujiba / **nimitys virkaan** naujaven ari

tsensta

nivistys tsuuniba
nivistää te tsuunina
nippu knippos
niska knikka
nivel ledda
niveltaive leddako bansiba
noin jakkes
noita tseeriboskiero
noitavaimo tseeriboskieri dsuuli
noituus tseeriba
nojassa paalal / **oman onnensa nojaan** peske
     bahtake paalal
noki noka
nokinen nokavitiko
nootti uhkibosko boodos
nopea frihko
nopeakulkuinen hastigo vandriboskiero
nopeasti hastigas
nopeus hastiba / **ajonopeus** traadibosko
     hastiba / **nousunopeus** aachibosko-hastiba /
     lentonopeus flyygiboskohastiba
nopsa flink
nostaa te haddela / **nostaa hintaa** te haddela
     priisa / **nostaa hattua** te haddela staadi /
     nostaa kantelu te hadden klaagiba / **nostaa**
     lippu te hadden flagga
nosto haddiba
nousta te aachen / **nousta maihin** te aachen api
     phuu / **nousta kuolleista** te aachen muulesta
nousu aachiba / **auringonnousu**
     khammeskoaachiba
nousukorkeus aachiboskoutsiba
nousunopeus aachiboskohastiba
nousuvesi aachiboskopaani
noutaa te aanen
nuha snuuva / **heinänuha** khasseskisnuuva
nukke kukla
nukkua te sonjuven / **nukkua kauan** te sonjuven
     harlal
nukuttaa te sonjina / **minua nukuttaa** maan
     sonjina
nukutus sonjiba
nukutuslääke sonjiboskodrab
numero numros / **näytenumero** sikiboskoumros
     / **irtonumero** phiroumros
nunna nunna
nunnaluostari nunnaluostaris
nuo koola
nuohooja sutaris
nuohota te suddaven

nuolaista te tsarren
nuoli piilis
nuolla te tsarren
nuora cheelo
nuorallatanssija apo cheelo tselliboskiero
nuorentaa te ternjaven
nuori terno / **nuorempi** ternide / **nuori mies**
     terno tseeno
nuortua te terjuven
nuoruudentoveri ternibosko maal
nuoruus terniba
nuotiotuli vjaalunijag
nuotta notta
nuotti nuotos
nuottiavain nuotoskogliisin
nupinaula nubbakospiikos
nuppi knappa
nuppineula knappakisyy
nurkka knuutos
nurkkakaappi knuutoskiskoopa
nuttu nutta, tröijä
nuuka gniis
nuuskia te sungen
nyhtää te rökkäven
nykiä te nykäven
nykyaika adatiija
nykyaikainen dalatiijakiero
nykäisy rökkiba
nylkeä te moraven
nylkyri moriboskiero
nyrjähdys leddakitsaljiba
nyrkki dummuk
nyrpeä sar chojimen
nyt kaana
nyökätä te bokkaven
nyöri snyörä
nyöripunoja snyörakotrylliboskiero
näet dikkeha
nähdä te dikken / **nähdä se** te dikken douva
     / **minun nähdäkseni** me dikkibossa /
näkemisen arvoinen dikkiboski väärt / **ensi**
näkemältä vage dikkibossa / **nähdä nälkää**
     te dikken bok / **nähdä hyväksi** te dikken
     tsichkoneske
nähtävästi sar te dikken
näin jakkes
näkemiin paale dikkiba
näkijä dikkiboskiero
näky dissiba
näkyvätön bidikkiboskiero

näkyvä dikkiboskiero
näkyä te dissuvel
näkö dikkiba / **näön vuoksi** dikkiboskichaal
nälkä bok / **nähdä nälkää** te dikken bok /
kuolla nälkään te meeren ari bok
nälkäinen bokalo
nälkäkuolema bokkakomeriba
nälkäpalkka bokkakolyönös
nälänhätä bokkakinyödä
nämä daala
näperrellä te knäpraven
näpistää te tsuunina
näppylä phukni
näppäillä te knappaven
näveri näverä
näytellä te sikaven
näyttenumero sikiboskoumros
näytteeksi dikkiboske
näyttelijä sikiboskiero
näyttely sikiba / **eläinnäyttely** kriiturjengo sikiba
/ **maailmannäyttely** boliboskosikiba

O

odottamatta biventiboskiero
odotus ventiba
odotushuone ventiboskihuusa
odotussali dikkiboskisaala
ohentaa te saanjina
ohi om / **ohi kulkeminen** om vandriba / **ampua**
ohi te karje den
ohikulkija om vandriboskiero
ohjaaja styyriboskiero
ohjata te styyräven
ohjaus styyriba
ohra byggös
ohraleipä bygitikomaaro
ohukainen banaka
oieta te dsienjun
oikaista te dsienjaven
oikea hortto / **ajoissa eli oikeassa ajassa**
horttotiijaha / **olet oikeassa** sal aro horttiba /
oikea puoli hortto rig
oikeamielinen horttosintakiero
oikein horttas / **oikein ajatteleva** horttas
tenkiboskiero / **oikein kirjoitettu** horttas
skriivimen
oikeudentunto horttibosko pinsiba
oikeudeton bihorttiboskiero
oikeus horttiba / **oikeuden edessä** anglo
horttiba / **tehdä oikeutta** tseeren horttiba
/ **omistusoikeus** iegiboskilaaga / **haastaa**
oikeuteen te kharn aro horttiba / **erioikeus**
froohorttiba / **etuoikeus** gnaaluni laagahorttiba
oikeusistuin horttiboskobechhiba
oikeusjuttu horttiboskorakkiba
oikotie dsierendrom
oikukas snerravitiko
oja bekkos / **katuoja** gaatakobekkos
ojennus dsienjiba
ojentaa te dsienjaven / ojennetut kädet
dsienjimen vast
ojittaa te tseeren bekki
oksentaa te dsaddela
oleskelu aachiba
oleskelulupa aachiboskilova
oleva aachhiboskiero / **poissaoleva**
nikkiaachhiboskiero / **erillään oleva**
frooaachiboskiero
olija aachhiboskiero / **läsnäolija** neer
aachiboskiero

olinpaikka aachiboskstedos
olkapä phikko
olki phus
olkihattu phussunistaadi
olkivuode phussonovodros
olla te aachen / **on olemassa** hin te aachen /
olla ihminen tezen komuja / **hyvästi** aachen
deuleha / **olkaa hyvä** aachen tsichko / **olkaa
hyvät** aachen tsichka / **olet oikeassa** sal
aro horttiba / **paljonko kello on** buutko hin
kamana / **olla ilman** te aachen uutan / **oli** sas /
olla hengissä te tsen tsiido
oloaika aachiboskitiija
olutkapakka chymmeräkikrouva
olutpullo chymmeräkokooro
oma iego / **oman onnensa nojaan** peske bahtake
paalal / **pitää (oma) puolensa** te rikkina peski
rig / **omin päin** iego cheereha / **omin luvin**
iego lovaha / **iskeä kyntensä** te del peske näijä
/ **ikioma** alsindaakuno iego / **kuolemanoma**
meriboskoiego
omahyväinen iegotsichkiboskiero
omainen iego naarta
omaksua te iegaven
omakätinen iegovasteskiero
omalaatuinen iego chlaagakiero
omatunto iegoluuna
omavaltainen iegovollakiero
omena phabbos
omenapuu phabbengoruk
ominaispaino iegoveegos
omistaa te iegaven
omistaja iegiboskiero / **maanomistaja**
phuujakojiegiboskiero
omistusoikeus iegiboskilaaga
omitainen iego chlaagakiero
ommel syyben
ommella te syyven
ompelijatar symnäskieri
ompelu syyviba
ompelukone symnaskobeedo
ompelutarpeet symnäskeguosi
ongenkoukku angristo
ongensiima angristeskisnyörä
onkia te staaren / **onkia tietoja** te staaren o
tsaaniba / **onkia kaloja** te ongaven matse
onkiminen staariba / **onnen onkiminen** bahtako
staariba
onkiminen o ongiba
onkiminen onkiba

onkivapa staariboskivapa
onnekas bahtalo
onnenkauppa bahtakotsyöpös
onnentoivotus bahtakobahtjiba
onneton bibahtalo
onni baht / **onnea matkalle** baht apo drom /
kaikeksi onneksi saare bahtake / **kova onni**
drouve baht / **kovan onnen lapsi** drou-ve
bahtako kentos / **oman onnensa nojaan** peske
bahtake paalal / **onnen onkiminen** bahtako
staariba
ontua te lammen
opas sikjaris
opaskoira sikjiboskodsuklo
opastaa te sikjina
opastus sikjiba
opetella te sikjuven
opettaa te sikjaven
opettaja sikjiboskiero / **kotiopettaja**
tseerulnisikjiboskieri
opetus sikjiba / **erikoisopetus** froosikjiba
opinnot drabiba, sikjiba
opintoaika sikjiboskitiija
opintolaina sikjiboskouuchliba
opintomatka sikjiboskodrom
opiskelija skoolakiero
opiskella te sikjun
oppi / **ottaa opiksi** te len sikjiboske
oppi sikjiba / **tieto ja oppi** dsaaniba ta
sikjiba / **kielioppi** tsibbakosikjiba /
kasvioppi barjiboskosikjiba / **laskuoppi**
mekkiboskosikjiba
oppia te sikjun
oppikirja sikjiboskoliin
oppikoulu sikjiboskiskoola
oppinut sikjimen / **itseoppinut** kokarosikjimen /
lainoppinut laagakosikjimen
oppipaikka sikjiboskstedos
oppipakko sikjiboskomostiba
oppipoika sikjiboskotsau
oppitunti sikjiboskistunna
oras broddos
ori khuuro
osa dielos / **ottaa osaa** te len dielos / **ottaa
osaa suruun** te len dielos ari tugg / **maanosa**
phuujakodielos / **kymmenesosa** dechto dielos
osakas dieloskiero
osanottajat dieloskelimnaskiere
osaton bidieloskiero
osoitin visaris

ostaa te tsinnen
ostaja tsinniboskiero
ostohinta tsinniboskipriisa
ostolupa tsinniboskilova
ostos tsinniba
osuuskauppa dieloskotsyöpös
otsa tsekan / **otsasi hiessä** tsekan khamlo
otsatukka tsekaneskobaal
ottaa te len / **ottaa vastaan** te leela prissi / **ottaa kiinni** te leela phallo / **ottaa laina** te leela loos / **ottaa osaa suruun** te len dielos ari tuggi / **ottaa osaa** te len dielos / **ottaa opiksi** te len sikjiboske / **ottaa hengiltä** te telen tsivibosta / **osanotto** dieloskoliiben
ovi vuudar / **kolkuttaa ovelle** te kloppaven apo vuudar / **ovi menee kiinni** vuudar tsaala phallo
ovikello vuudareskikamana

P

paahde baasiba
paahtaa te baasina
paahtimo baasiboskibruuka
paastota te faastaven
paeta te nachhen
paha bengalo / **panee pahakseen** tsuuvela bengaleske / **mielipaha** bengalisinta / **paha henki** bengalo tsiiben
pahaluontoinen bengaleluunakiero
pahamaineinen bengaleaakviakiero
pahanhajuinen bengalekhanjakiero
pahanlaatuinen bengaleslaagakiero
pahansuopa bengilboskokammiboskiero
pahasti bengales
pahastua te ven bengaleske
pahe bengilba
pahentaa te verjaven / **pahoittaa mieli** te verjaven sinta
pahentua te verjuven
pahoinpidellä te bengales rikkaven (oik. ‘pitää pahasti’)
pahoinvointi bengalesaachhiba
pahoinvoipa bengalesorkiba
paholainen bengeskiero
paidankaulus gaadeskimeen
paidannappi gaadeskikotsuk
paikalla apo stedos
paikallinen dala stedoskiero
paikanhakija stedoskoroodiboskiero
paikannimi stedosko nau
paikata te lappaven / **paikata vaatteita** te lappaven koola
paikka (vaatteissa) lappos (aro koola) / **pakopaikka** nachhiboskostedos / **oppipaikka** sikjiboskostedos
paikka stedos / **olinpaikka** aachiboskostedos / **määräpaikka** moolakostedos / **majapaikka** kvartteera / **kasvupaikka** barjiboskostedos / **laskupaikka** mekkiboskostedos / **lepoaikka** hyyliboskostedos / **lastausaikka** lastiboskostedos / **joka paikassa** aro sakko diives / **kätköpaikka** gariboskostedos / **kotipaikka** tseerulnostedos / **asuinpaikka** tsiviboskostedos
paikkakuntalainen dala stedoskiero
paikoitellen aro paart stedoskiero
paimen valgoosos

paimenkoira valgoosodsuklo
paimentaa te valgoosina
painaa te veegina / **paisti painaa kilon** pekkiba
 veegiba busni / **painaa nappia** te veegina
 kotsuja
painajainen veegiboskiero
painava veegavitiko
paine veegiba / **ilmanpaine** vetrakoveegiba
painija raavena varezeen
paino veegos / **kirjapaino** liineskoveegiba
 / **ominaispaino** iegoveegos / **kirjapaino**
 liineskoveegiba / **bruttopaino** hilo veegos /
liikapaino drouveveegos
painolasti veegoskilasta
painomuste veegiboskokajiba
painostava veegibosko / **painostava ilma**
 veegiboski vetra
painostus veegiba
painovapaus veegiboskofriitiba
painovirhe veegiboskifiela
painua te veegun
paise buklo mattos
paiskata te zuraven
paistaa te / **aurinko paistaa** sol pekkela /
paistaa leipää te pekkena maaro / **paistaa**
leipää te pekkena maaro
paiste pekkiba / **auringonpaiste**
 khammeskopekkiba
paisti pekkiba / **paisti painaa kilon** pekkiba
 veegiba busni / **kananpaisti** kahjakopekkiba /
lampaanpaisti bakresko pekkiba
paistinpannu pekkiboskispella
paisua te buusun
paita gaat
paitsi elles
paja smitta
pakahtua te stupjun
pakastua: pakastuu veela maasos
pakina protiba
pakinoida praatiba
pakinoitsija praatiboskokiero
pakkanen maasos
pakko mostiba / **oppipakko** sikjiboskomostiba /
koulupakko skoolakomostiba
pakkokeino mostiboskisolaaga
pakkotyö mostiboskibutti
pako nachhiba / **maaltapako** phuuujaki praal
 nachhiba
pakolainen nachto
pakolaisapu nachtengijelpa

pakolaislapsi nachtengokentos
pakolaisvirta nachtengiströmmä
pakopaikka nachhiboskostedos
pakottaa te sviidula
pakotus sviidiba, verka
paksu phesso
paksuus phessiba
pala bitta / **lihapala** masseskibitta
palaa te chatsula / **pohjaanpalanut** aro botnos
 chatsimen
palasokeri bittakogullo
palata te ven paale
palatsi palazis
palauttaa te laagaven / **palauttaa takaisin** te
 laagaven paale
palava chatsavitiko
palella te maasun
palelluttaa te maasaven
paljas nango / **paljaana** nanges
paljastaa te nangjina
paljon buut
palkankorotus lyönöskoutsiba
palkanpidätys lyönöskostammiba
palkata te lyönäven
palkinto lyönös
palkita te lyönäven
palkka lyönös / **nälkäpalkka** bokkakolyönös
palkkio lyönös / **löytöpalkkio** laziboskolyönös
pallo bollos / **maapallo** phuuujakobollos /
lumipallo jiiiveskobollos / **kumipallo**
 kumitikobollos
palmikko letta
palo chatsiba / **metsäpalo** vechheskochatsiba
palttina pohtan
paluu aaben
paluu: kotiinpaluu tseereeaaben
paluulippu amnaskiflagga
paluumatka amnaskodrom
palvelus: asepalvelus dekakiereske aachiba
pankki banka
panna te tsuuvan / **panee pahakseen** tsuuveta
 bengaleske / **panna likoon** suuven te blyötyn /
paistinpannu pekkiboskispella
pano tsuuviba / **muistiinpanot** aro minsiba
 tsuuviba
panttiesine simajakostykkös
paperi papros / **arvopaperi** tsenstako papros /
hiilipaperi angareskopapros / **hiekkapaperi**
 santakopapro / **kasvipaperi** barjiboskopapros /
asiapaperi saakako papros

paperikauppa paproskotsyöpös
paperikori paproskikhorba
paperipussi paprunogoono
paperiraha paprunolouvo
paperiveitsi paproskitsuuri
papinkirja rachhaleskoliin
pappi rachhal
pappila rachhaleskotseer
paraneminen sasjiba
parantaa te sasjina
parantua te sasjun
paras best / **parhaillaan** som best / **kaikkein**
paras saarena best / **parhaassa iässä** ari best
 oldra
pari paaros / **aviopari** viijimen paaros
pariton bipaaroskiero / **pariton luku** bipaarosko
 drabiba
parka dilo
parkaista te skriikaven
parketti parketis
parkita te borkaven
parkua skriiki te den
parrakas tsorvalo
parranajo tsooneskotraadiba
parranajokone tsooneskotraadiboskobeedo
parraton bitsooneskiero
parsia te toppaven
parsinneula toppiboskisyy
partasuti tsooneskisutta
partaveitsi tsooneskitsuuri
passi lovakoliin
pastori rachhal
pasuuna basuuna
pata kutsik
pataljoona bataljoona
patja vodroskieri / **jouhipatja** taaglengovodros
pato tammos
patsas stolpos / **muistopatsas** minsiboskostolpos
paukku smella
pehmetä te kooljun
pehmeys kooljiba
pehmeä koolo
pehtori pehtoris
peilailla te speelaven
peili speelos
peite tsakriba
peitto tsakriba / **lumen peitossa** aro jiu garimen
peittää te tsakraven
pelata te spelaven
pelikortit speliboskepelchki

pelko daariba
pelkuri darukaano
pelkäämätön bidaariboskiero
pellava vuch
pellavatukkainen vuchheskobaalengiero
pelotella te daraven
pelottaa te darina
peltiseppä spellakosmittos
pelto ookra / **heinäpelto** khasseskiokra
pelästyä te trachuven
penger penka
peninkulma miila
penkki benkos
penkoa te greevaven
pensas buska
pentu valpos / **koiranpentu** tsukleskoyalpos /
karhunpentu ritzeskovalpos
perata te rensaven
perhe perhos
perhonen khammeskidäi
permanto gulva
persoona persoona
perunajauho phujengierengovaaro
peruukki tserdobaal
peruuttaa te paaljina
peruuttamaton bipaaljiboskiero
peräkkäin pale varezenne
peräytyä te paaljuven
peseytyä te thouven peen
pesijä thouviboskiero
pesijätär thouviboskieri
pestä te thouven
pesu thouviba
pesuhuone thouviboskihuusa
pesukone thouviboskobeedo
pesusieni thouviboskisiida
pesuvati thouviboskotsaaro
pesuvesi thouviboskopaani
pesä foija / **linnunpesä** tzirickjakifoija
pesänjako foijakodieliba
pesänselvitys foijakorettiba
petkuttaa te lokraven
petkuttaja lokriboskiero
petkutus lokriba
petollinen falsk bipassano
petos vinniba
pettuleipä kachtunomaaro
petturi vinniboskiero
pettymys vinninga
pettyä te vinnuven

pettää te vinnaven
peukalo palsos
pian hast
pianisti pianistis
piano pianos
pide rikkiba / **mielipide** sintakorikkiba
pidellä te rikkaven / **pahoinpidellä** te bengales
 rikkaven
pidennetty lanchjimen
pidentää te lanchajaven
pidetty rikkimen / **arvossapidetty** ari tsensta
 rikkimen
pidätetty stildo
pidättää te stillen
pidätys stammiba / **palkanpidätys**
 lyönöskostammiba
pieksää te huggaven
pielus cheeraneskieri
piena lista
pienentyä te beskjuven
pienentää te beskjaven
pieni besko
pienokainen tinobesko
pienuus beskiba
piha hoffos
pihdit klouvi
pihka gooda
piika tseanarissa
piikki spiiikos
piikkilanka spiiikengothau
piilo gariba / **lumen peitossa** aro jiu garimen
piilottaa te garaven
piimä blanna / **kirnupiimä** tsiernakiblanna /
 pohjapiimä botnoskiblanna
piippu fleita
piipputupakka fleitakithyöli
piipunpuhdistaja fleitakotsudsiboskiero
piipunvarsi feitakoskafton
piirakka khurmijakkiero
piiska tsukni
piiskata te huggaven / **piiskata vaatteita** te
 huggaven koola
piispa utsiderachhal
pikainen hastigo
pikajuna hastigobeedo
pikakirje hastigoliin
pikakirjoittaja hastigoskriiviboskiero
pikakirjoitus hastigoskriiviba
pikakäynti hastigostaaben
pikapuhelu hastigorakkiba

pikari suupakoglaasos
pikatavara hastigoguosos
pikemmin hastide
piki bekka
pikkuasia beskisaaka
pikkukaupunki beskofooros
pikkumainen beskovitiko
pikkusormi beskoanguch
pikkuvanha beskopuuuro
pilaantua te derjuvel
pilakuva spiijavitikofarba
pilata te dervaven
pilkallinen spiijavitiko
pilkata te spiijaven
pilkka spiijiba
pilkkahinta spiijiboskipriisa
pilkkoa te huggaven / **pilkkoa puita** te huggaven
 kach
pilkkopimeä hortta tamlo
pilkku flekka
pilvetön bimolnakiero
pilvi molna
pilvinen molnavitiko
pimentää te tamjaven
pimetä te tamjuvel
pimeys tamliba
pimeä tamlo / **pilkkopimeä** hortta tamlo
pinkka knippos
pino vekasta / **halkopino** kachtengivekasta
piparkakku peparkakkus
pippuri pepparis
pirstoa te phasaven
pirtti stuuva
pirullinen bengeskiero
pisara dropa
pisto spilliba
pistooli pistol
pistäytyä te spillen peen
pistää te spillen / **kuolettaa** te meribosko spilliba
pitkittää te lanchjina
pitkä lanchto / **ajan pitkään** lanchtotiijaha / **ei**
pitkää aikaa na lanchtotiija
pitkäaikainen lanchtotiijakiero
pitkälle lanchtoneske
pitkällään pachles
pitkämatkainen lanchtedrommeskiero
pitkämielinen lanchtesintakiero
pitkänäköinen lanchtedikkiboskiero
pitkäsiima lanchtisnyörä
pitkästyä te lanchjul

pitkävihainen lanchtochooliakkiero

pitkään lanchtas

pito rikkiba / **kirjanpito** liineskorikkiba

pitsi pitsa

pitsinvirkkaaja pitsakikutiboskieri

pituus lanchtiba / **kasvaa pituutta** barjun
lanchtiba / **aallonpituus** vooglagolanchtiba

pituusmitta lanchtiboskobismos

pitäjä khangarjakothem

pitävä rikkiboskiero / **ilmanpitävä**
vetrakorikkiboskiero

pitää te rikkina / **pitää kiinni** te rikkina phallo

/ **pitää kovilla** te rikkina drouvibossa / **pitää**

hyvänä te rikkaven tsichkoneske / **pitää (oma)**

puolensa te rikkina peski rig / **pitää kiirettä**
te rikkaven hastiba / **pitää arvonsa** peski

tsensta te rikkaveel

platina platina

platoninen platoniskiero

pohatta baro barvalo

pohja botnos / **pohjaanpalanut** aro botnos
chatsimen / **hiekkapohja** santakobotnos /

merenpohja syönösköbotnos / **jalkapohja**
piereskobotnos

pohjalainen botnoskiero

pohjalasti botnoskilasta

Pohjanmaa Botnoskiphuu

pohjapiimä botnoskiblanna

pohjaton bibotnoskiero

pohjautua te botnuvel

pohje skinka

Pohjoismaat Botnoskephuujä

pohjoistuuli botnoskibalva

pohtia te tenkaven, pohtiven

poika tsau / **poikaparka** dilo tsau / **oppipoika**

sikjiboskotsau / **katupoika** gaatakotsau /

juoksupoika prastiboskotsau

poikamies bidsiftimen tsau

poikanen valpos / **kananpoikanen**

kahjakovalpos / **linnunpoikanen**

tzirickjakovalpos

poikaparka dilo tsau

poikapuoli stiivotsau

poikia te lossavel

poikittain kvart

poikki pach

poimiminen kokiba

poimu rönkä

pois nikki / **häättää pois** te jaakaven nikki /

hylätty meklo nikki

poissaoleva nikkiaachhiboskiero

poistaa te tsuunen nikki

poistua te nikki tsan

pokaali pokalis

poletti poletis

poliisi betskos

poliisiasema betskoskikamra

poliisipäällikkö betskoskopraaluno

poliitikko politiikos

poliittinen politiikakiero

poljin stakriboskiero

polkea te stakraven

polku piereskodrom (oik. ‘jalkatie’)

polkupyörä stakriboskihjulla

polttaa te chatsina / **polttaa tupakkaa** chatsina
thyöli

polttoaine chatsiboskoguosos

polttohautaus muuleskochatsiba

polttolasi chatsiboskoglaasos

polttopuut chatsiboskekach

polvi shank

polvilumpio shankakoskaalos (oik. ‘polvikuppi’)

polvistua te bokkaven tsangene (oik. ‘kumartaa
polvia’)

pommi spomma / **atomipommi**

atomiskospomma

ponnahdus raniba

poppamies tseeriboskiero tseeno

pora borra

porata te borraven

porkkana rötterä

porras trappa

porsas blikkos

portinavain puortakogliisin

portinvartija puortagovalgoosos

portti puorta

porttikielto puortakoniekiba

portto lubni

porttola lubjengotseer

porvari barvaleriggakiero

poski ansihta

posliini posliinis

posti postis

postikortti postiskopelchkos

postilaatikko postiskilooda

postimerkki postiskimerkna

postittaa te laagaven aro postis (oik. ‘laittaa
postissa’)

potea te aachhela dukado (oik. ‘olla sairas’)

potilas dukado

potkia te den lakedinja
potku lakidiini
potkukelkka lakedinjengichelma
poutapäivä klaardiives
povata te dikken pelchki (oik. 'katsoa korttia')
povitasku raaluniposta
presidentti presidentis
priima prima
profeetta profeetas
professori professoris
promootio promotios
pronssi bronssis
proomu proomus
prosentti prosentis
psalmi psalmis
psykiatri psykiatris
pudota te raavun
pudottaa te raaven
puhaltaa te phordela
puhdas dsuuso
puhdasoppinen dsuusesikjimen
puhdasverinen dsuseratteskiero
puhdistaa te dsudsina
puhdistaja tsudsiboskiero / **piipunpuhdistaja**
 fleitakotsudsiboskiero
puhe lau / **esipuhe** o vagorakkiba
puhelias puut rakkiboskiero
puhelin telefontos
puhelinluettelo telefontoskoliin
puhelu rakkiba / **pikapuhelu** hastigorakkiba /
kaksinpuhelu duijengorakkiba
puhjeta te phirjun / **puhjeta kukkaan** phirjul ari
 blumma
puhtaaksikirjoittaja dsuuseskeskriiviboskiero
puhtaanapito dsuuseskerikkiba
puhtaus dsuusiba
puhua te rakkaven / **puhua puuta heinää** te
 rakkaven o kach ta o khas
puhujalava rakkiboskilaava
puhutella te rakkaven / **puhutella toista** te
 rakkaven vaures
puhuttelu vaureha rakkiba
puida te kurren
puikko stikka
puimakone kurriboskobeedo
puinen kachtuno / **puisia tavaroita** kachtune
 guosi
puistatus trysiba
puisto parka
puistokatu parkakigaata

pujottaa te treedaven
pukea te jin peen
pukki bokko / **joulupukki** juulakobukkis
puku paaros, kostymma / **aamupuku**
 sarrakopaaros / **muuttaa pukua** te ömsläven
 paaros / **arkipuku** bussikanopaaros
pukuhuone jimnaskihuusa
pukupussi koolengogoono
pulkka pulka
pullo khooro / **olutpullo** chymmeräkokhooro
pulpetti skoolakobenkos (oik. koulupenkki')
pulska hoou
pulveri pulveris
pumpata te pumpaven
pumpuli bummelos
pumpulikangas bummoltikotyögös
punainen loolo
punakka looleratteskiero
punamulta loolimulta
punanahka loolimortsi
punaposkinen looleansihtengiero
punastua te lojuvel
punaviini loolotserki
punkka bunka
punkki kachteskidsuu (oik. 'puutäi')
punnita te bismaven
punnus veegos
punoa te trylläven / **nyöripunoja**
 snyöräkotrylliboskiero / **köydenpunoja**
 cheeleskotrylliboskiero
puntari bismos / **ilmapuntari** vetrakobismos
puola spolla
puolalainen puolakiero
puoleensavetävä kai peski rig sterdigo
puoli pach / **alapuoli** teeluni rig / **pitää puolensa**
 te rikkina peski rig / **oikea puoli** hortto rig /
pitää (oma) puolensa te rikkina peski rig /
mielipuoli pachesintakiero / **äitipuoli** stiivodäi
 / **isäpuoli** stiivodaat / **etupuoli** gnaalunirig /
tytärpuoli stiivotsäi / **poikapuoli** stiivotsau
puoliaika pachtiija
puolikengät pach tiacha / **puolimatassa** aro
 pach drom
puolipohjat pachbotni
puolipukeissa pachjaado
puoliso paaroskiero
puolitoista pachvauro
puolivalmis pachfiärdi
puoliväli pachmahkar
puoliyö pachrat

puoltaa te riggaven	pyryttää te jiu brichnula
puoltava riggavitiko	pyssy kardiini
puolustaa te rigjaven	pysähdys stammiba
puolustaja rigjiboskiero	pysähtyä te stammun
puolustus riggiba / itsepuolustus	pysäyttää te stamjina
kokareskoriggiba	pyyhe khossiboskiero / kylpypyyhe
puomi bommos	anjiboskohanduukos
purema dranniba	pyyhkiä te khossen
pureskella te drannaven	pyykinpesu koolengothouviba
pureva dranniboskiero	pyylevä phuklo
puristaa te klemmina / puristava kenkä	pyyntö baatiba / avunpyyntö jelpakobaatiba /
klemmigo skoffla	anteeksipyyntö prossiba te baaten
puristin klemmiboskiero	pyytää te baatela, te baaten / hetkinen pyydän
puristin klemmaris / kasvipuristin	kuti tiija baataa
barjiboskoklemmaris	pyöriä te veltraven
puristus klemmiba / kädenpuristus	pyöräyttää te saalina
vasteskoklemmiba	pyörtyä te saaluven
purkaa te putraven	pyörä hjulla / pyörät (auton) prumli
purkaminen putriba	päihtynyt matto, piilo / ei päihtynyt na masja
purkaus putrigo	diili
purkautua te putruven	päin prissi / omin päin iego cheereha / edestä
puro bekkos	päin gnaaluneriggata
purra te drannina	päivettynt khamlesko baasimen
puskea te puskaven	päivä diives / aamupäivä sarrakodiives /
pussi goono / paperipussi paprunogoono	toissa päivänä varo kaliko / nimipäivät
putka botfoija	naaveskidivisa / aamupäivä sarrakodiives /
puu ruk, kach / omenapuu phabbengoruk /	keskipäivä machkurnodiives / merkkipäivä
hirsipuu hengiboskokach / kangaspuut	merknakodiives / lepopäivä hyyliboskodiives
veevakekach / puhua puuta heinää	/ joulupäivä juulakodiives / iltapäivä
te rakkaven o kach ta o khas / kaarna	kvellakodiives / kynttilänpäivä momuljako
kachteskiskooro / lehtipuu patriakoruk /	diives
pilkkoa puuta te huggaven kach	päiväkirja diviseskoliin
puuhata te puuhaven	päivällinen diviseskiero
puujalka kachtunopiero	päivämatka diviseskodrom
puukauha kachtunislieva	päivämäärä diviseskimoola
puukirkko kachtunikhangari	päivänkoitto diveiseskoaachhiba
puukko tsuuri	päivänpaiste diviseskopekkiba
puuro gryttä / joulupuuro juulakigryttä	päivänvalo diviseskoparniba
puuseppä kachteskomittos	päiväpalkka diviseskolyönös
puute hyövisiba / paremman puutteessa	päivätyö diviseskibutti
feddiboske hyövösiba / kärsiä puutetta te	päivätyöläinen diviseskobuttiakkiero
tollun hyövisiba	päivätä diives te merknaven
puuttua te stillen / puuttua asiaan te stillen ari	päiväys divisesko merkniba
saaka	päre stikka
puuvilla kachtunivulla	pärekatto stikkengitaaka
pyhä suunda / pyhä henki kurkesko tsiiben	päretuli stikkakijag
pyhäpäivä suundakodiives	pässi päkkös
pyhävaatteet suundakekoola	pätevyys dookiba
pyrkijä pyrkiboskiero	pätevä dooguno
pyrkimys pyrkiba	pätkä stöt ennos

pää cheero / **huimata päätä** cheero saalaven /
kurkunpää tserreskoennos
pääasia cheereskisaaka
pääasiallinen cheereskesaakakiero
päähänpisto aro cheero spilliba
pääkallo cheereskiskalla
pääkatu cheereskigaata
pääkaupunki cheereskoofooros
pääkirjoitus cheereskoskriiviba
pääkonsuli cheereskokonsulis
päälaki cheereskiklaaka
päällekirjoitus praalskriiviba
päällinen praaluno
päällys praaluno
päällyskenkä praaluniskoffla
päänsärky cheereskodukkiba
päänvaiva cheereskobesveeros
pääosa cheereskodielos
pääsiäinen pooska
päästä te chleppuven / **päästä ohi** te chleppun
 om / **päästä ulos** te chleppun avri / **päästä
 pois** te chleppun nikki
päästää te chleppina
päästötodistus chleppiboskotsatsiba
pääsy chleppiba / **pääsy kielletty** chleppiba
 niekimen
pääsylippu biljet
pääsylippu chleppiboskiflagga
pääsymaksu chleppiboskopresiba
pääte sluutide
päätyminen stammiba
päättää te sluutina
pääty stammu
pöly domma
pölyinen dommavitiko
pölynimuri dommakosuggiboskiero
pölyttää te dommaven
pöytä tafla / **kirjoituspöytä** skriviboskitafla
pöytäliina taflakifiika
pöytäveitsi taflakitsuuri

R

raadella te mer den myördäven
raajarikko fielahtigo
raaka biivo
raamattu baroliin
raamatullinen bareliineskiero
raanu pherneski tekka
raapia te rannen
raastaa te rannela
raastinrauta ranniboskosaster
raataa te tserra butti
raato muulo
raavaanliha kriituriskomas
radio radio
radioaalto radioskivoogla
radiokuuluttaja radioskochunjiboskiero
radionkuuntelija radioskohörkiboskiero
radiopuhelu radioskorakkiba
raha louvo / **rahat** louve / **kultaraha**
 sonatikalouvo / **raha-asiat** louveskesaaki
 / **paperiraha** paprunoluovo / **hopearaha**
 rupavolouvo / **määräraha** moolakolouvo
 / **apuraha** jelpako louvo / **juomaraha**
 pinnaskolouvo
rahakanta louveskiklakka
rahakukkaro louveskikissik
rahamies louveskotseeno
rahanahne louveskosnoor
rahapaja louveskismitta
rahvas bussikanekomja
raikas friskjavitiko
raivata te raivaven / **raivata teitä** drom te
 raivaven
raja grensa / **ikäraja** oldrakigrensa
rajaton bigrensakiero
rajavartiosto grensake valliboskiere
rajoittaa te grensaven
rajoittua te grensuven
raju vildo
rajuilma vildovetra
rakas kamlo / **lapsirakas** kentoskoliidiboskiero /
 itserakas kokareskoliidiboskiero
rakastaa te liidina
rakastettava liidavitiko
rakastettu liidimen
rakastua te liidun
rakennus huusako, tseeriba / **asuinrakennus**
 tsiviboskehuusi

rakkaus liidiba / **ihmisrakkaus** komjengoliidiba
rako phariba
rampa lammo
rangaista te straffaven
rangaistus straffiba
rankkasade trouvebrichno
rannekello vasteskikamana
rannerengas vasteskiprumla
ranta stranna / **hiekkaranta** santakistranna
 / **merenranta** syönösköstranna / **lähteä**
rannasta te dsan strannata / **joenranta**
 bekkoskistranna
rapakko luosos
raportti raportis
rappu trappa
rasahtaa te rasahtula
rasia mohton / **tupakkarasia** thyöjakomohton /
nuuskarasia sungiboskomohton / **hatturasia**
 stadjakomohton
rasittaa te ploogaven
rasitus ploogos / **liikkarasitus** drouveploogos
raskas phaaro
raskasmielinen phaaresintakiero
raskaus phaariba
rasva tsikken
rasvainen tsikkeneskiero **rasvata** te makken
 tsikkenessa
rata sasturno drom
ratapölkyt sasturne drommeske stokki
ratas fjulla
ratketa te purkuvel
ratkoa te putraven
ratsastaa te traadela dummesta
ratsastaja dummesta traadiboskiero
ratsastus dummesta traadiba
ratsu dummesko gräi
rattaat voorduja / **käsirattaat** vastengevoorduja
rattijuoppo trattakopimnaskiero
rattoisa lochano
rauha freedos / **hieroa rauhaa** te morren
 freedos / **maailmanrauha** boliboskofreedos
rauhallinen freedigo
rauhankonferenssi freedoske sömsiboskiere
rauhankysymys freedoskopuchhiba
rauhansopimus freedoskosömsiba
rauhaton bifreedoskiero
rauhottaa te freedjina
rauhottua te freedjun
raukea tsinjimen
rauikka dseero

rauta saster
rautainen sasturno
rautakauppa sasterengotsyöpös
rautalanka sasturnothau
rautatehdas sastereskibruuka
rautatieasema sasturnedrommeskistanga
rautatieasema sasturnedrommeskiphor
rautatieyömiä sasturnedrommeskobussikaano
rautatieylikäytävä
 sasturnedrommeskiperdalvandriba
ravata te travaven
ravi trava
ravinto chaaben
ravintola chamnaskihuusa
ravistaa te trisina
ravita te chachaven
rehellinen riet
rehtori rektoris
rehu rehus **reikä** cheu / **napinreikä** kotsujako
 cheu / **avanto** aro pahos tserdo cheu
reisi heeru
reiällinen cheujavitiko
reki chlitta
rengas prumla
rengasmatka prumlakodrom
renki drengos
repeytyä te riitul
repiä te riitaven
reppu machla
reumatismi reumatismis
reuna breeda
revähtyä te riitaven
riehua te stormaven
rieska rievo
rihkama beska guosi
rihkamakauppias beska guosengotsyöpmannos
rihma thau
riidanhaluinen striidiboskohaagavitiko
riidellä te striidaven
riihi kurrimaskieri
riista vechheske kriatuuri
riisua te hansaven
riisuminen hansiba / **aseistariisuminen**
 asenahansiba
riita striida / **kieliriita** tsibjakistriida
riitainen striidavitiko
riittoisa piisigo
riittää te rekkula
rikas barvalo / **pohatta** baro barvalo
rikastua te barvuvun

rikastuttaa te barvina
rikka prachhos
rikkaruoho prachhengitsaar
rikkatunkio prachhengiplaaga
rikkaus barvilba
rikki pach
rikkoa te phasaven
rikollinen ilkibosko tseeriboskiero
rikos ilkibosko tseeriba / **tehdä rikos** te tseeren ilkiba
rikosjuttu ilakosaaka
rikoskumppani ilkiboskomaal
rikoslaki ilkiboskilaaga **rima** ribba
rinkeli kringla
rinnakkain pache vare tsenne
rinnalla pachhal
rinne brinka / **alamäki** teeluni brinka
rinta bringos
rintakehä bringosketrystal
rintakuva bringoskifarba
rintalapsi bringoskokentos
rintama kurriboske brina
rintaneula bringoskisyy
ripa handakis
ripeys flinkiba
ripittäytyminen padresako liiben
rippeet strippi
rippi padresa / **ripillepääsy** api padresa chleppiba
ripuli maagakiduk
ripustaa te hengaven
risti truchhul
ristiinnaulita te aro truchhul spiikaven
ristikuulustelu truchhulennehörkiba
ristilippu truchhuleskiflagga
ristiriita truchhuleskistriida
ristiriitainen truchhuleskestriidiboskiero
ristiside bolliboskophanniba
ristiä te bollen
ristiäiset bollibongiere
rivakka riesigo
rivo landsvardo
robotti robotis
rohdoskauppa drabbeskotsyöpös
rohto drab
rokko bugunis / **isorokko** barebuguja
rokonarpinen bugujengefeerengiero
romaani romanis
rommi rommis
romu purane guosi

roska prachhos
roso tsoor
rotta rotta
rottinki rottingis
rotu chlaaga
rotuerottelu chlaagakofroojiba
rouva raani
rovasti utsiderachhal **rovio** phierijag
rubiini rubinis
ruho truppos
ruis ruggos, tsiu
ruiskuttaa te fruitaven
ruisleipä rugitikomaaro
ruispuuro rugitikobriija
rukkaset (nahkaa) forosa
rukki spinnimaskiero
rukoilla te baaten / **rukoilla jumalaa** te baaten deeveles
rukous bruuniba, mangiba / **iltarukous** kvellakobruuniba
rukousnauha mangiboskipaarta
rulla rulla / **lankarulla** thaaveskirulla
ruma styg
rumentaa te stygjina
rummuttaa te strummina
rumpu strumma
rumuus stygjiba
ruoanlaitto chaabeneskolaagiba
ruoansulatus chaabeneskosmeltiba
ruohikko tsarjalo
ruoho tsaar
ruoka chaaben
ruoka-aika chamnaskitiija / **mieliruoka** sintakochaaben / **kasvisruoka** barjiboskechaaben / **herkkuruoka** smaagikochhaaben / **liharuoka** masseskochaaben
ruokahalu chamnaskihaaga
ruokala chamnaskihuusa
ruokalaji chaabeneskisolaaga
ruokaleipä chamnaskomaaro
ruokalepo chamnaskohyyliba
ruokaliina chamnaskifliika
ruokalista chamnaskopapros, -lasta
ruokalusikka chamnaskiroi
ruokapöytä chamnaskitafla
ruokarahat chamnaskelouve
ruokatavarakauppa chamnaskeguosengotsyöpös
ruokatorvi chamnaskotserro
ruokatunti chamnaskistunna

ruokkia te chachaven
ruoto karro **ruotsalainen** sveettigo
Ruotsi Svedos
ruotsia puhuva sveetigas rakkiboskiero
ruotsinkielinen sveettigotsibbakiero
rupinen skorpavitiko
ruskea bruuno
ruskettua te bruunjuven
rusko pruuniba / **aamurusko** sarrakopruuniba
rusto rustos
ruudullinen truchhulengiero
ruuhi karta
ruuhi skruuta / **kukkaruukku**
 blummakiskruuka
ruumisarkku muuleski chistardi
ruutu ruuta / **lasiruutu** glaasuniruuta /
ikkunaruutu frenstakoglaasos
ruuvata te skruuvaven
ruuvi skruuvinga
ruveta te byryven
ryhdikäs puhtigo
ryhtyä te byryven
rykiä te tsachhen
rypistää te rönkäven
ryppy rönkä / **ryppyjä** rönki
ryvettää te ryönäven
ryypiskellä te suupaven
ryyppy suupa
ryöstää te lurren
ryöstää te lurren, te siilaha liiben
ryöstö lurriba
ryöväri lurriboskiero
räpyttää te klappaven
rätti kluutos
räystäs striima / **räystään alla** teli striima /
katonräystäs taakakistriima
rääkätä te piinaven
räätäli skreddaris
röykkiö röykä / **kiviröykkiö** barruniröykä

S

saada te len / **saada aikaan** te len ari tiija /
saada tietää te len te dsaanen / **saada lainaksi**
 te len loos
saamamies limnaskotseeno
saamaton bolimnaskiero / **saamaton mies**
 bilimnasko tseeno
saapas tiiach
saapas skofla / **kumisaapas** kumitikoskofla
saari öijä / **Lauttasaari** Praamakiöijä
saaristo öiji
saaristolainen öijengiero
saarna rakkiba
saarnatuoli rakkiboskoskammin
saartaa te trystäven
saastuttaa te dervaven
saatavat liibeja
saavi soona
sade brichno / **kevätsade** vooroskobrichno
sadetakki brichneskitröijä
sadonkorjuu barjiboskekokiba
saha sooga
sahata te soogaven
sahti chymmerä
saippua sapunis / **kylpysaippua**
 anjiboskosapunis / **ihosaippua**
 trupposkosapunis
sairaala dukadengieri / **mielisairaala**
 sintakidukadengieri
sairaalloinen dukavitiko, dukvalo
sairaanhoitaja dukadengohoiviboskieri
sairas dukado / **kuolemansairas**
 meriboskodukado
sairastaa te dukades aachhiba
sairastua te ven dukadeske
sairaus dukiba / **korvasairaus** kaaneskodukiba /
mielisairaus sintakodukiba
saita gniis
saituri hortta gniis
sakea gusto
sakki huupa
sakko byötös
sakottaa te byötäven
Saksa German
saksalainen germankiero
sakset kaklia
salainen sorjalo
salaliittolainen sorjalosömsävitiko

salama tundrakijag
salaoja sorjulnobekkos
salaperäinen tsorachaano
salapoliisi sorjulnobetskos
salata te tsoorjaven
sali saala / **odotussali** dikkiboskisaala / **lukusali**
 drabiboskisaala / **lehtimaja** patriakisaala
salkku malcha
salko stanga / **lippusalko** flaggakostanga
salkopapu stangakohirhil
sallimus luoniba
salo baro vech
salonki salonkis
salpa krampa
salvata te krampaven
sama it / **samaan aikaan** ari tiija / **samalla**
 kertaa itte gongaha
samanikäinen itte oldrakiero
samanlainen it slaagakiero
samantekevää itte tseeriboskiero
samea grumligo
sametti sametis
sammal moosa
sammua te musuven
sammuttaa te musaven
sana lau / **sanalla sanoen** laaveha phennen /
kunniasana äärrako-lau / **kunniasanalla**
 äärrakelaaveha / **arvosana** tsenstako lau /
kirosana kochhiboskolau / **muistosanat**
 minsiboskelau / **haukkumasana**
 chelliboskolau
sanakirja laaveskoliin
sanaluokka laaveskichlaaga
sanansaattaja laaveskorigiboskiero
sananvapaus laaveskofreedos
sanaton bilaaveskiero
sanoa te phennen / **luvalla sanoen** lovaha te
 pannen / **sanoa itsensä** irti te phennen pes
 phiero
sanomalehti phenniboskipatri
sanomaton biphenniboskiero
saparo letta
sapatti suundako diives
sarastus simlinga / **aamunsarastus**
 sarrakisimlinga
sarvi sing
sarvipää singskocheero
sata cheel
sataa te brichnula / **sataa lunta** te brichnula jiu /
sataa ra-keita te brichnula haagla

satama beerengi stranna
satiini satiinis
sato barjiba
sattua te sattuvel / **sattuiko sinuun** staadasko
 tuut
satu palamyssös
satula basta
satulaseppä bastakosmittos
satuloida te bastaven
sauna bastuva / **selkäsauna** dummeskibastuva
saunakamari bastuakikamra
saunankiuas bastuakoboo
saunanlauteet bastuakelaavi
saunavasta bastuakianjiboskieri
sauva keppos
savenvalaja speklierakovaliboskiero
savi spekliera
saviastia speklierakitsetla
savikiikko speklierakifiulla
savikukko speklierakobahno
savinen speklierakiero
savotta vechhesko traadiba (oik. 'metsänajo')
savu thuu
savuke thyöli
savupirtti thuuvali hisba
savustaa te thuuujina
savuta te thuujun
se douva, do / **siihen aikaan** ardo tiijaha / **sillä**
aikaa dola tiijaha / **sen lisäksi** dooleski til /
sillä aikaa dola tiijaha / **siihen aikaan** ardo
 tiija / **sen jälkeen** pala dooleste / **sen tähden**
 dooleski chaal
seimi vaggera
seinä vanta / **hirsiseinä** stokkengivanta
seinäkello vantakikamana
seinäpaperi vantakopapros
seis stammu
seisahtaa te stammula
seisake stammiboskostedos
seisoa te sterdo aachhiba
seitsemän efta
seitsemänkymmentä efta var dech
seitsemäntoista dechho efta
seiväs stanga
seiväshyppy stangakoraniiba
sekaannus blanniba
sekaantua te blannuven
sekoittaa te blannaven
sekoitus blanniba
sekunti sekuntis

sekuntiosoitin sekuntisviisaris
selittämätön birettiboskiero
selittää te rettina
selitys rettiba
selkeä gryynibä
selkä dummo / **antaa selkään** te den apo dummo
selkäkipu dummeskiverka
selkänikama dummeskiledda
selkäranka dummeskorangos
selkäsauna dummeskibastuva
selkävoide dummeskomakkiba
selkävoitto dummeskovinniba
sellainen jakke saavo
seloa te soldaven
selonteko rettako tseeriba
selostaa te rettina
selostaja rettiboskiero
selvittää te sengoorina
selvitys sengooriba
selvitä te sengoorjun
selviytyä te rettuven / **selviytyä hengissä** te rettuven tsiides
selvyys sengoorjimen
selvä neärnö
selälleen ape dummete
sementti sementis
seminaari seminaris
sentään dooleske
seos blanniba
seota te blannun
separaattori separaattoris
seppelöidä te kransaven
seppä smittos / **kultaseppä** sonakeskosmittosa / **peltiseppä** spellakosmittos / **kelloseppä** kamajakosmittos / **läkkiseppä** läkkäkosmittos / **lukkoseppä** bukloskosmittos
seteli patrik
setä kak
seula solda
seura selskappa
seurue huupa
seutu needa
siankinkku baltsesko klimpos
sianliha baltseskomas
siannahka baltseskimortsi
siansorkka baltseskopiero
side pintel / **haavaside** dabbakopherno
siellä doori

sieltä doorita
sielu psykna
siemen fröijä / **kylvösiemen** soddiboskifröijä
siemenperuna fröijengephujengi
siementarkastus fröijengeskodiba, -starkiba
siemenvilja fröijengigruuta
sienet sidi
sieni thouviboskisiida
sieraimet ruzuja
sietämätön bitolliboskiero
sietää te tollula
sihti solda
siihen doi
siima snyörä / **ongensiima** angristeskisnyörä / **pitkäsiima** lanchtisnyörä
siimes svalka
siinä doi / **siinä kaikki** doi saaro
siipi siipa
siipikarja siipakokriituris
siipiratas siipakihjulla
siisteys snyggiba
siisti snyg / **tarpeettoman siisti** snyg
siistiä te snygjaven
siivekäs bisiipengiero
siivillä siipaha
siivilöidä te siilaven
siivooja dsudsiboskieri
siivota te dsudsaven
siivoton donkato
siivous dsudsiba
sija rummos / **makuusija** pachhiboskostedos / **jalansija** pieresko stedos / **kädensija** vasteskostedos / **etusija** gnaalunostedos
sijoittaa te rummaven
sijoittua te rummuven
sika baltso / **iso sika** galto
sikamainen baltsavitiko
sikari sikaris
sikeä chool / **sikeä uni** chool lindra
sikopaimen baltsengovalgoosos
siksi dooleske
silava blieka
sileä chleet
silittäjä chleetiboskieri
silittää te chleetina, te sleitaven
silitysrauta chleetiboskosaster
silkki phar
silkkisukat pharruneholva
silloin taala
silloinen taaluno

sillä dola
sillä dooleha
silmiinpistävä aro jakka spilliboskiero
silminnäkijä jakkensa dikkiboskiero
silmä jak / **neulansilmä** syyjäkijak
silmäkulma tsengephouva
silmäkulmat jakkengephouva
silmälasit jakkengeglaasi
silmälläpito jakkaha rikkiba
silmäluomi jakkakeluomi
silmäneula jakkakisyy
silmänruoka jakkakochaaben
silmäripset jakkakefransi
silmäsairaus jakkakedukiba
silmät jakka / **silmillä** jakkensa
silmäterä tsengeduut
silpoa te huggaven bittonenge (oik. 'lyödä palasiksi')
silppu: silppuja surpi
silta phor / **maasilta** phuujakiphor / **kääntösilta** risiboskiphor
sinertävä blaatigo
sininen blaato
sinipunainen blaate ta loolefarbakiero
sinisilmäinen blaate jakkengiero
sinkki sinka
sinkkivoide sinkasalva
sinkoilla te flyygyven
sinne adoori
sinne doori
sinne saakka dsinam doori
sinä tuu
sipaista te sliipaven
sipuli siir / **kynsilaukka** näijengisiir
sireeni sireenis
sivotella te ströijäven
sirotesokeri ströijiboskogullo
sirpaleet bitti
sisar pheem
sisarukset phenja
sisko pheem
sisukset raalune
sisäikkuna raalunivaali
sisäinen raaluno
sisäkkö raaluni bussikaani
sisäkuva raalunifarba
sisällissota raalunokurriba
sisällysluettelo raalunodrabiba
sisällä arre
sisälmykset raalune vendria

sisämaa raaluniphuu
sisäpolitiikka raalunipolitiika
sisäpuoli raalunirig
sisäänkäynti arre staaaviba
sisäänlämpiävä arre tassiboskiero
sisäänpäin ari raalunirig
sitoa te phannen / **napittaa takkinsa** te phannen tröijäke kotsuja / **kirjansitoja** liineskephanniboskiero
sitoutua te phannen peen
sitova phanniboskiero
sitten taala / **aikoja sitten** tiijihindotta
siunata te singlaven
siunaus singliba
sivellin pensselis
sivellä te sutaven
sivuasiala riggulni saaka
sivuhenkilö riggulno komnis
sivujoki riggulnobekkos
sivulause riggulnolau
sivutie chyggyrnödom
sivutyö chyggyrnibutti
sivuuttaa te dsan om (oik. 'mennä ohi')
soida te bachuvel
soikko soika
soimata te skoffaven
soimaus skoffiba
soimi mussor
soinen moosavitiko
sointi bachiba
soitin bachiboskieri / **huuliharppu** lipposkibachiboskieri
sokaista te kuorjaven
sokea kuoro
sokeri gullo / **palasokeri** bittakogullo
sokeriastia gullskitsetla
sokerijuuri gullskebarjibongiäre
sokerikakku gullskokakkus
sokeripala gullskibitta
sokeripihdit gullskeklouvi
sokeritautinen gullskedukkakiero
solakka saano
solisluu phikkessokokalos
solista te solisaven
solisti solistis
solki spärna / **hiussolki** baalengisolka
solmia te kommaven
solmu kommos
solvata te ladsvaven
somistaa te rankjaven

sonni oksos
sopia: sopii rummula
sopimaton bisömsiboskiero / **sopimattomaan aikaan** bisömsiboska tijjaha
sopimus rummiba sömsiba
sopiva rummavitiko
soppi knuutos
sora santa
sormeilla te anguchjaven
sormenjäljet angucheskefeeri
sormi anguch / **keskisormi** machkurnoanguch / **etusormi** gnaalunoanguch / **pikkusormi** beskoanguch
sormikas angucheskoforosis (oik. 'sormirukkanen')
sormus angrusti / **kultasormus** sonatikoangrusti
sormustin fingenbooros
sortaa te smouvaven
sorto smouviba
sortua te peeren
sota kurriba / **käydä sotaa** te staaven kurriba / **maailmansota** boliboskokurriba / **lähteä sotaan** te dsan apo kurriba / **ilmasota** vetrakokurriba
sota-alus kurriboskobeero
sotainvalidi kurriboskofieligo
sotakorvaus kurriboskolyönös
sotaleski kurriboskiphyyli
sotapappi kurriboskorachhal
sotaretki kurriboskovandriba
sotavanki kurriboskostardo
sotavelka kurribosko uuchliba
sotia te kurren peen
sotilaallinen hortto dekakiero
sotilas dekakiero
sotilasiamies dekakiereskosaakakodseeno
sotkea te blannaven
sotkeutua te blannul / **sotkeutua sanoissaan** te blannul peske laavena
sotku blanniba
sotkuinen blannavitiko
soutaa te ouraven
soveliaisuus rummavitikiba
sovelias rummavitiko
soveltua te rummuven
sovinnollinen sömsävitiko
sovinto sömsiba
sovitella te sömsäven
sovittu sömsimen / **sovittuun aikaan** sömsimen tijjaha

studio studios
suistaa te styökäven
suitset savaris / **kuolaimet** savariske sastera
sukat cholva
sukkanauhat cholvengedorja
sukkapuikot cholvengestikki
sukkasillaan cholvensa
sukkela frichko
sukkeluus frichkiba
suku slehta
sukulainen naarta / **omainen** iego naarta
sukunimi tilnau
sula smelt
sulaa te smeltula
sulaminen smeltiba
sulattaa te smeltaven
sulautua te smeltuven
sulhanen brugammos
sulka poor
sulkasato porjengo phirjiba (oik. 'sulkien irrottaminen')
sulkea te phannen
sulloa te stuppaven
summa summa
sumu dimma
sumuinen dimmavitiko
sumusireeni dimmakehöiji
sunnuntai suundako diives
suojapuku brichneskekoola
suojasää zinnivetra
suola loon / **keittosuola** tseriboskooloon
suolainen lonno
suolakala lonnomatzo
suolakurkku lonnekurke
suolet raalune vendria
suoli: suolia vendria
suomaa moosakiphuu
suomalainen finttiko
suomea puhuva finttikas rakkiboskiero
Suomen pankki Finttiko bankis
suomenystävä finnosko guvennos
Suomi Finnos
suomustaa te fjällaven
suoni dsiila / **iskeä suonta** te den oodra
suora dsien
suora dsien biviekiba
suoristaa te dsienjaven
suorittaa te dsienjina / **suorittaa veroa** te dsienjina uutlaagi
surkea narvalo

surkutella te önkäven
surma meriba / **musta surma** kaalo meriba
surmata te den mer
suru tugga / **ottaa osaa suruun** te len dielos ari
 tuggi
suti sutta / **partasuti** tsooneskisutta
suu mui / **soittaa suutaan** te bachina pesko mui /
suu auki mui phiero / **syödä suuhunsa** te chal
 pesko mui / **illansuussa** sro kvellako mui
suudella te mui den
suukko tsumiba
suulaki moskilaaga
suulas zibbalo
suullinen pherdo mui (oik. 'täysi suu')
suunta rig / **ajosuunta** traadiboski rig
suupieli moski rig
suurennella te barjaven peen
suurennus barjiba
suurennuslasi barjiboskoglaasos
suurentaa te barjaven
suuri baaro / **tukuttain** bare plaagi / **pohatta**
 baro barvalo
suuriarvoinen bare väärtäkiero
suurimo khurmi / **suurimot** khurmija
suurkaupunki baro fooros
suursiivous baro dsudsiba
suursyömäri baro chamnaskiero
suurustaa te gr uutaven
suuruudenaika baariboskitiija
suuruudenhulluus baariboskodinliba
suuruus baariba
suurvalta barivolla
suutari skumaagaris
suuttua te chojuven
suututtaa te chojaven
suvaita te liidaven
suvaitsematon biliidiboskiero
suvaitsevainen liidiboskiero
suvi niijal
sydenpoltto angarjengochatsiba
sydämentykytys dseskoklappiba
sydämetön bidseskiero
sydän dsi
sydänhalvaus dseskotaagiba
sydänkammio dseskikamra
sydänläppä dseskikläppä
sydäntalvi vennesko dsi
sydäntauti dseski duk
sydänyö rassako dsi
sykkiä te knykkäven

syksy i hyöstä / **syksyn pimeys** hyöstäkotamliba
syleillä te angaljaven
syli (mitta) angali moola / **halkosyli**
 kachtengegänje
sylkeä te sungraven
sylki sunger
synnyinmaa fedjiboskiphuu
synti grechhos / **kuolemansynti**
 meriboskogrechhos
syntiinlankeemus aro grechhos raaviba
syrjä chyg / **vetäytyä syrjään** te sterden peen
 chyg / **olla syrjässä** te aachen chyg / **katsoa**
syrjästä te dikken riggata
syrjäinen chyggyrnö
syrjään syg
sysihauta angarjengi gruopa
sysätä te styökäven
sysäys styökiba
sytytin tenniboskieri
sytyttää te tennaven
sytytys tenniba
sytytyslanka tenniboskothau
syvennys chooljiba
syventyä te chooljuven
syventää te chooljaven
syvyys chooliba
syvä chool
syy doch / **laillinen syy** laagaki doch
syyhy tsheel
syyslukukausi hyöstäkidrabiboskitiija
syysmarkkinat hyöstäkemarkni
syyte dochviba
syyttäjä dochviboskiero
syyttää te dochvaven
syytön bidochvakiero
syödä te chan
syöjä chamnaskiero / **ihmissyöjä**
 komjengochamnaskiero
syöpä chamnaskiduk
syöpäläiset chamnaskiere
syöttää te cachaven
säikähdys trachiba
säikähtää te trachuven
säikäyttää te trachaven
säkki goono / **hiilisäkki** angarjengogoono /
jauhosäkki vaareskogoono
sänky sengos
säppi krampa
säpsähtää te trachula
särkeä (päättä) te phagaven

särkeä te chumaven
särky sviidiba, verka
särkyä te chumuvel
särmikäs sprengavitiko
särmä sprenga
sättiä te smouvaven
sävel nuotos
sää vetra
sääli önkä
säälimätön biönkäkiero
sääliä te önkäven
sääri i snella
sääri heeru
säästäväinen sakkiboskiero
säästäväisyys sakkiba
säästää te sakkaven
säästö sakkiba
säästöpankki sakkiboskobankis
syyhy chans tseel
syyhyttää te charula
syyhyää chansula
syllinen dochvalo
syllisyys dochvilba
syyntakeeton bikavieriboskiero
syyskesä hyöstakonijjal
syyskuu hyöstakotsoon

T

taakka snoppo
taakse paalal
taaksepäin paale päin
taas pappale
taata te kavieraven
tahallaan froomi
tahdonvoima kammiboskisoor
tahko bryynös
tahra flekka
tahrainen flekkiero
tahraton biflekkiero
tahti tahtis
tahto kammiba / **tahdosta** kammibosta
tahtoa te kammen
tai helle
taika tseeriba
taikarumpu tseeriboskistrumba
taikina baakninga
taikuri tseeriboskiero
taitamaton biosavitiko
taitava osavitiko
taito osiba / **ajotaito** traadibosko osiba
taivaallinen chimlakiero
taivaanranta chimlakistranna
taivaltaa te vandruven
taivas chimla / **taivasalla** teli chimla /
taivaanlaki chimlaki laaga
taive bansiba / **niveltaive** leddako bansiba
tajuton bivettakiero
takaa-ajo paalaltraadiba
takaaja kavieriboskiero
takaisin paale / **palauttaa takaisin** te laagaven
 paale / **palata** te ven paale
takaisku paalediiben
takajalka paalunopiero
takana paalal
takaperäinen paaluneriggakiero
takapuoli paalunirig
takapyörä paalunifjulla
takaus kavieriba
takki nutta, tröijä / **asetakki** dekakiereski tröijä
 / **napittaa takkinsa** te phannen tröijäke
 kotsuja / **iltatakki** kvellakinutta / **kylpytakki**
 anjiboskinutta
takoa te boltraven
tali smoltros
talja mortsi

tallata te stakraven
tallella garimen
tallettaa te garaven
talli stanja
talo tseer / **koti** tseer / **kivitalo** barrunotseer / **kulmatalo** knuutoskotseer / **pappila** rachhaleskotseer / **maatalo** phuuajakotseer
talonmies tseereskotseeno
talonpoika tseereskotsau
talonväki tseereskoperhos
taluttaa te lijaven
talvi o ven / **viime talvena** siste ven / **talviasuttava** vennes-dsiviboskiero / **kevättalvi** vooroskoven
talvisota vennesko kurriba
talvivaatteet venneskeekoola
tamma grähi
tanakka stumpigo
tanko stanga
tanskalainen tanskakiero
tanssi tselliba
tanssija tselliboskiero / **nuorallatanssija** apo cheelo tselliboskiero
tapa laaga
tapa laaga / **elintapa** tsiviboskilaaga
tapaaminen stilliba
tapaamispaikka stilliboskostedos
tapella te kurren peen
tapetti vantakopapros
tappelu kurriba
taputtaa te klappaven
tappo merdiiben
tappurat blooni
taputus klappiba / **kättentaputus** vastengoklappiba
tarinoida te praataven
tarjota te bijaven
tarjous bijiba / **naimatarjous** dsiftiboskobijiba
tarkastaa te starkaven
tarkastaja starkiboskiero
tarkastus starkiba
tarkka stark
tarkka-ampuja stark karje dimnaskiero
tarkkanäköinen starkdikiboskiero
tarkkuus starkiba
tarpeet guosi / **ompelutarpeet** symnaskeguosi
tarrautua te klamraven
tarttua te starjuven
tartuttaa te smittavel
taru palamyssos / **muinaistaruja** vagepalamyssi

tarve hyövisiba / **tarpeen mukaan** hyövisibosko paalal
tarvike guosos / **kulutustarvikkeet** hyöviboskeguosi / **elintarvikkeet** tsiviboskeguosi
tarvikkeet guosi
tarvita te hyövyven
tasaantua te sleetjuven
tasanko sleetjiba
tasapaino it veegos
tasavalta itte volla
tasavaltainen itte vollakiero
tasavirtainen itte strömmäkiero
tasku posta / **housuntasku** chollujaki posta / **liivintasku** liivoskiposta
taskukampa postakikangli
taskukello postakikamana
taskukokoinen postakorummiboskiero
taskulamppu postakiklampu
taskurahat postakelouve
taskuvaras postakotsoor
tasoittaa te sleetjaven
tasoitus sleetjiba
taulu tavla / **maalitaulu** moolakitaula
tauti duk / **kulkutauti** vandriboskiduk / **keuhkotauti** bukkeskoduk / **lavantauti** spaalakiduk / **lastentauti** kentengiduk / **kurkkutauti** tserreskiduk
tavara guosos / **tavarat** guosi / **tavarakäärö** trystimen guosos / **pikatavara** hastigoguosos / **kulutustarvikkeet** hyöviboskeguosi / **arvoton tavara** bitsenstako guosos / **kieltotavara** niekiboskoguosos / **kappaletavara** bittakoguosos / **matkatavarat** drommeskiguosi / **löytötavarat** lazimenguosi / **irtaimisto** phirre guosi
tavaramerkki guosokimerkna
tavaratalo guosengotseer
tavata te dikken, te stillen stapraven / **tapaa** stapra
tavoite faatiba
tavoittaa te faataven
te tume
teatteri teatteris
teatterilippu teatteriskiflagga
teatteritalo teatteriskotseer
teekannu drommeskiereskokanna
teekuppi drommeskiereskoskaalos
teelasi drommeskiereskoglaasos
teelusikka drommeskiereskoroi

teeskentely tserra pes
teettää te tseerjaven
teevati transuris
tehdas bruuka / **paahtimo** baasiboskibruuka
 / **nahkatehdas** morzakibruka / **lasitehdas**
 glaasengibruuka
tehdä te tseeren / **ojittaa** te tseeren bekki / **tehdä**
kiusaa te tseeren skiina / **märkiä phum** te
 tseerel / **tehdä murha** te tseeren meriba /
tehdä kauppa te tseeren tsyöpös / **lyödä**
leikkiä te tseeren löijiba / **tehdä heinää** te
 tseeren o khas / **tehdä liitto** te tseeren staggos
 / **tehdä selkoa** te tseeren rettiba / **avanto** aro
 pahos tserdo cheu
tehtaalainen bruukakiero
tehtävä tseeriba / **elämäntoveri** tsiviboskomaal
tekevä tseeriboskiero / **käänteentekevä** risibosko
 tseeriboskiero
tekijä tseeriboskiero / **hatuntekijä**
 stadjakotseeriboskiero
teko tseeriba / **heinänteko** khasseskotseeriba /
ihmeteko undravitikotseeriba / **kunnianteko**
 äärrakotseeriba
tekohampaat tserde daan, phieredaan
tekokukka tserdoblumma
tekolanta tserdodyngös
tekopyhä tserdokurko
tekosyy tserdidoch
tekotukka tserdobaal
televisio televisios
teloittaa te den mer
telttä shatra
telttä satra
temmata te rökkäven
tempaus rökkiba
temppele temppele
tenori tenoris
teroittaa te charpjaven
terva tseera
tervasaippua tseerakosapunis
terve sasto
tervehtiä te helsaven
tervehtyä te sasjuven
terveiset cheel lokke rassa (oik. 'sata kevyttä
 yötä')
tervejärkinen sastesintakiero
terveys sastiba
terveyside sastiboskopherno
terveyssisar sastiboskopheen
terä betta / **kynänterä** spännäkibetta

teräksenharmaa sasteresko siivo
teräksinen stoolitiko
teräs stoolos
teräslanka stoolitiko thau
terästehdas stooloskibruuka
terävä charpo
testamentata te testamentaven
testamentti testamentis
testata te testaven
testi testis
teurastaa te slahtaven
tie drom / **ajotie** traadibosko drom / **toisen tiellä**
 ape vauresko drom / **raivata teitä** drom te
 raivaven / **kulkitie** vandriboskodrom / **oikotie**
 dsiendrom / **kiertotie** trystiboskodrom /
keskitie machkurnodrom / **ajotie** traadibosko
 drom / **maantie** lansvejios / **kylätie** gaavesko
 drom / **maantiede** phuuajakotsaaniba /
lääketiede drabbeskodsääniba
tiedoton bidsääniboskiero
tiedottaa deela te dsaanen
tiedotus dsaäniboskediiben
tienhaara drommeskiveechyljä
tienristeys drommeskotruccul
tienviitta drommeskiviechka
tienviitta drommeskoviiisaris
tiepäälyste drommeskopraajilba
tieto dsaäniba / **tiedonanto** dsaäniboskodiiben /
tieto ja oppi dsaäniba ta sikjiba / **onkia tietoja**
 te staaren o tsaaniba / **antaa tiedoksi** te den te
 zaanen
tietysti dsaänimen
tietyö drommeskibutti
tietämätön bidsääniboskiero
tietää te dsaanela / **tieten tahtoen** dsaänimes
 kammiba
tiheä husto
tiikeri tiikeris
tiine phaari
tikkaat trappi / **köysitikkaat** cheelunetrappi
tikku stikka
tikkukaramelli stikkakogulliba
tila stedos / **hätätila** nyödäkostedos / **asiain tila**
 saakengo stedos / **mielentila** sintakostedos
 / **elintila** tsiviboskotsedos / **maatila**
 phuujakostedos / **lämpötila** tattibosko stedos
tilanpienuus themmeskobeskiba
tilansuuruus themmeskophaariba
tilava rummavitiko
tilkku stilba

timantti dimantis	tosi sana tsatsolau
tina blyijös	tosiasia tsatsosaaka
tiputtaa te dreppaven	totella te kannen
tiski diska	toteuttaa te pherjaven, te tsatsjaven
tislata te tislaven	toteutua te tsatsjuvel
tiukentaa te strangjaven	tottelematon uukannigo
tiukka strang	tottelevainen kannigo
todellakin tsatsunes	tottua te sikjuven
todellinen tsatsuno	tottumaton bisikjiboskiero
todellisuus tsatsiba	tottumus sikjiba
todistaa te kavieraven	toukovilja vooroskigruuta
todistaja kavieriboskiero	toveri maal / koulutoveri skoolakomaal
todistetusti kavierimes	/ nuoruudentoveri ternibosko maal /
todistus kavieriba / lääkärintodistus	matkatoveri drommeskomaal / ikätoveri
drabbeskiereskotsanniba, dohtureskotsenniba	oldrakomaal
tohtori drabbeskiero	trikoo trikoos
toimeentulo framaaben / tulla toimeen te ven	tuberkuloosi tuberkuloosis
fram	tuhat aasur / tuhannet kiitokset aasurja
toimitus hankiba / lehden toimitus patriako	paarikiba
hankiba	tuhka uzar
toinen vauro / toiset vaure / toissa päivänä varo	tuhkakuppi uzareskoskaalos
kaliko / kohdata toinen toisensa te stillen	tuhkarokko uzareskebuguja
vare tseen / toissa keväänä varo vooros	tuhkauurna uzareskoskuurna
toisaalla vare theene	tuhma uukannigo
toisaalta vare theenena	tuhmuus uukannikiba
toisenlainen vare slaagakiero	tuhoeläin skaadakodsyyrös
toive tenka	tuijottaa te stirraven
toivomus tenkiba	tuisku jiivalivetra
toivorikas tenkiboskobarvalo	tuiskuttaa te jiu deela
toivoton bitenkiboskiero	tuittupäinen ilako tseeriboskiero
toivottaa te volina / toivottaa onnea te volina	tukahduttaa te stukjina
baht	tukahduttava stukjavitiko
toivotus bahtjiba / onnentoivotus	tukala svoort
bahtakobahtjiba	tukanleikkuu baalengotsinniba
tolkuton bivettakiero	tukehtua te stupjuven
tolppa stolpos	tukeva stunpigo
tomaatti tomatiss	tukeva stumbiko
tomu domma	tukholmalainen tukholmakiero
tomuinen dommavitiko	tukistaa te lela baalena
tomuttaa te dommaven	tukka baal / otsatukka tsekaneskobaal
tonkia te tonkaven	tukki stokkos
tonni tonnis	tukkia te stumpaven
tontti tontis	tukko stumpos
torkkua te lindralo	tukku plaaga
torni tornis / kirkontorni khangarjakodorna	tuleentua te fiärjyn
torppa surpos / kalastajatorppa	tulehdus chujiba
matsengierengosurpos	tulehtua te chujuvel
torppari surparis	tulenvaara jaggako faarligiba
torttu tortus	tuleva aaviba / tuleva posti amnasko postis
torua te kochhel	tuli jag / nuotiotuli vjaalunijag

tulinen jaggavitiko	tuomari tuomaris, stömmäris
tulipalo jaggakochatsiba	tuomio dömmä
tulirokko jaggakebuguja	tuomioistuim dömmiboskobechehiba
tulivuori jaggaki berga	tuomiokirkko dömmiboskikhangari
tulivuori jaggakiberga	tuomita te dömmäven
tulkita te tulkaven	tuonti aaniba
tulkki tulkis	tuontilupa aaniboskilova
tulla te ven / tulla joksikin te ven vachka soske / tulla ko-tiin te ven tseere / tulla sairaaksi te ven dukadeske / pakastuu veela maasos	tuontitavara aaniboskoguosos
tulo aaben / nettotulo seeloaaben	tuoppi stuopa
tuloaika amnaskitijja	tuore ferchko
tulokas amnaskiero	tuossa koi
tulopäivä amnaskodiives	tuotanto aaniba
tulot aabeja	tuottaa te aanela
tumma kaalo	tuottaja aaniboskiero
tummentaa te kajina	tuotto aaniba
tummentua te kajuven	tupa hisba
tungeksia te treedavenpeen	tupakansavu thyöjakothuu
tungos strangiba	tupakka thyöli / piipputupakka fleitakithyöli
tunkeutua te trungavenpeen	tupakkalaatikko thyöjakomohton
tunkeva treediboskiero / läpätunkeva dsinumtreediboskiero	tupakoida te chatsaven thyöli
tunkio raaviboskostedos	tuppi tuppos
tunneli tunnelis	tupsu funna
tunnettu pinzardo	turha tsutso
tunnustaa te sennaven	turhamainen tsutsokvaarnos, tsutsavitiko
tunnustus senniba	turhuus tsutsiba
tuntea te pinzaven	turisti turistis
tuntematon uupinzardo	turkki postin
tuntemus pinzilba	turmeltua te dervuven
tunti stunna / oppitunti sikjiboskistunna	turvota te buustuven
tuntija pinziboskiero / asiantuntija saakako pinziboskiero / erikoistuntija froopinziiboskiero	tuttava pinzardo / naistuttava dsuulikanipinzardi
tuntiolettaja stunnakisikjiboskieri	tuttavuus pinzilba
tunto pinsiba / oikeudentunto horttibosko pinsiba / omatunto iegoluuna	tutustua te tseeren pinzilba (oik. ‘tehdä tuttavuutta’)
tuo kouva	tuudittaa te kuunaven
tuoda te aanen	tuuhea yrvibo
tuoda te aanen / esiintuoda gnaal te aanen	tuuli balva / hyvällä tuulella tsichko balvaha / pohjoistuuli botnoskibalva
tuohi neura	tuulilasi balvakoglaasos
tuohikatto neuratikotaaka	tuulimylly balvakokvaarnos
tuohinen neuratiko	tuumailla te tenkaven
tuohivirsut neuritikeskofli	tuupata te gnuffaven
tuoksu khaan	tyhjentyä te tsutsuven
tuoli skammin / keinutuoli kuuniboskoskammin	tyhjentää te tsutsaven
tuolla koori	tyhjyys tsutsiba
tuollainen jakke saavo	tyhjä tsutso / tehdä tyhjäksi tseeren tsutseske / tyhjin käsin tsutse vastensa
tuolta koorita	tyhmä dum
	tynkä stumpa
	tynnyri dulluri

tyrkätä te styökäven
 tyrmä stardengieri
 tyrskytä te svollaven
 tyttö tsäi
 tytärpuoli stiivo tsäi
 tytärpuoli stiivotsäi
 tyyny päärnisä, piärnisä
 tyynynpäällinen piärnisäkipraaluno
 tyystin sting
 työ butti / **häätäputyö** nyödäkijelpakibutti / **hyvä**
     työ tsichko butti / **pakkotyö** mostiboskibutti
     / **elämäntyö** tsiviboskibutti / **käsityö**
     vasteskibutti
 työaika buttiakitijja
 työhuone buttiakihuusa
 työkalut buttiakeasi
 työkyky buttiakokykiba
 työkykyinen buttiakokykiboskiero
 työkyvytön bikykiboskiero ari butti
 työlupa buttiakilova
 työläinen buttiakkiero / **käsityöläinen**
     vasteskobuttiakiero
 työmaa buttiakiphuu
 työmarkkinat buttiakemarkni
 työnantaja buttiakodimnaskiero
 työnjako buttiakodieliba
 työntekijä buttiakotseeriboskiero
 työntyä te styökävel
 työntää te styökinä
 työntökärriyt styökiboskevoorduja
 työpaikka buttiakostedos
 työpalkka buttiakolyönös
 työpäivä buttiakodiives
 työriita buttiakistriida
 työsopimus buttiakosömsiba
 työtaakka buttiakosnoppos
 työteliäs bussikaano
 työtoveri buttiakomaal
 työvoima buttiakisoor
 työväenasia buttiakierengisaaka
 tähdätä te sihtaven
 tähti stjärna
 täi: täit dsuuva
 täkäläinen dala riggakiero
 tällainen ajasaavo
 tämä dauva / **tällä kertaa** apda gonga / **tällä**
     hetkellä dala tiijaha / **tänä päivänä** ada diives
     / **tänä aamuna** ada sarra / **tällä viikolla** ada
     kurko / **tällä välin** dala tiijaha / **tämän tähden**
     daaleski chaal / **tänä iltana** ada kvella

tämänpäiväinen dala diviseskiero
 tänne daari
 täplikäs flekkavitiko
 täplä flekka
 täpäpä knap
 tärinä derriba
 tärpätä te nykäven
 tärvellä te dervaven
 tärähtää te derrina
 tästä datta
 täti biibi / **äidin sisar** daki pheem / **isän sisar**
     daadeski pheem
 täydentää te pherjaven
 täysi pherdo / **kourallinen** bornikpherdi /
     huutaa täyttä kurkkua te gooli pherdo
     tserreha
 täysihoito pherdo faaliba
 täysi-ikäinen pherdo oldrakiero
 täysikasvuinen pherdeske barjimen
 täysistunto pherdobechhiba
 täysivaltainen pherdovollakiero
 täyte pherjiba
 täytekynä pherjiboskiskriiviboskieri
 täyteläinen pherjavitiko
 täyttää te pherjaven
 täytyä te pherjuvel
 täällä daari
 täältä daarita
 tökerö plump
 tölkki burkis
 tömistää te stampaven
 törkeä gruuvigo
 törmätä te styökäven
 töykeä tvoort

U

uhanalainen uhkimen
uhata te uhkaven
uhitella te stussaven
uhka uhkiba
uhkaava uhkavitiko
uhkea truppikaano
uhmata chooli te tseeren (oik. 'tehdä vihaa')
uhrata te uhraven
uhraus uhriba
uhri uhris
uida te kliimuven
uima-allas kliimiboskitrooga
uimahalli kliimiboskihuusa
uimapuku kliimiboskekoola
uimataidoton na osula te kliimuvel
uimataitoinen osula te kliimuvel
uinua te sonjuvel
uistin dragga
uittaa te kliimaven
uitto kliimiba
uittotavara kliimiboskogosos
ukko rom
ukkonen tundra
ulappa chyönös
ulista te ulisuven
uljas stolt
ulkoapäin avjaata riggata
ulkoasiat vjaalunesaaki
ulkohuone vjaalunihuusa
ulkomaalainen vjaalunephujakiero
ulkomuoto vjaalunimuoda
ulkona avri
ulkopuoli vjaalunirig
ulkorakennukset vjaalunehuusi
ulkosalla avrjaal
ulkovalta vjaalunivolla
ullakko vinna
ulos avri
ulosmittaus avri bismiba
ulospäin vjaaluneskide
ummistaa te phannel / **ummistaa silmänsä** te phannel peske jakka
umpikuuro pherdo kachuko
unelias lindralo
uneton bilindrakiero
uni lindra / **nähdä unta** dikken
unilääke lindrako drab

unohtumaton bibristiboskiero
upota te chonkuven
upottaa te chonkaven
uninen lindrakiero / **iltauninen** kvellakelindrakiero
unohdettu bristimen
unohtaa te bristaven
upporikas myördemannoskobarvalo (oik. 'viimeisen rikas')
upseeri dekakierengoräi (oik. 'sotilasherra')
uros morch
useasti butvaris
uskalias troomavitiko
uskallus troomiba
uskaltaa te troomula
usko passiba / **kristinusko** truchhleskopassiba / **luopua uskosta** te luopuven bassibosta / **lapsenusko** kentoskopassiba
uskoa te passen / **herättää uskomaan** tsangaven te passel
uskollinen passano
uskollisuus passikaaniba
uskonto passiba
uskoton bipassiboskiero
uskoutua te passen peen
uudelleen neeves, nevigonga
uudenaikainen nevetiijakiero
uudenvuodenpäivä nevebercheskodiives
uudisasukas nevodsiviboskiero
uudistaa te neevjina
uudistua te neevjuvel
uuni boo / **uunissa paistettu** aro boo peklo / **leivinuuni** baakiboskoboo
uunilämmitys booveskotassiba
uupua te tsinjul
uusi neevo
uusinta neevjiba
uutimet vaaliakefliiki
uutinen nevo dsaaniba (oik. 'uusi tieto')
uutuus neeviba
uuvuttaa te tsinjaven

V

vaahdota te fraggun
vahto fragga
vaahtosammutin fraggakimusiboskieri
vaaka bismos
vaaleatukkainen parnebaalengiero
vaan nebi
vaania te luuraven
vaarallinen faarligo
vaaraton naana faarligo (oik. 'ei vaarallinen')
vaari pappus
vaari: pitää vaarin te rikkina umsorga
vaate koola / **paikka (vaatteissa)** lappos
 (aro koola) / **paikata vaatteita** te lappaven
 koola / **makuuvaatteet** pachhiboskekoola /
alusvaatteet teelune koola
vaateharja koolengimaana
vaatekaappi koolengi skoopa
vaatekappale koolengostykkös
vaatekerta koolengopaaros
vaatimaton bivaatiboskiero
vaatimus vaatiba / **jälkivaatimus** paalalvaatiba
vaativa vaatiboskiero
vaativainen vaatavitiko
vaatteet koola
vaatturi skreddaris
vaeltaa te vandruven
vaha vaksa
vahata te vaksaven
vahingoittaa te tseeren skaada (oik. 'tehdä
 vahinko')
vahingonkorvaus skaadakopresiba
vahingonlaukaus skaadako karje diiben
vahingoton biskaadakiero
vahinko skaada
vahti valliboskiero
vahva soralo
vahvistaa te sorjaven
vahviste sorjiba
vahvistua te sorjuven
vai helle
vaieta te stiil
vaihde vekselis
vaihdelaatikko vekselilooda
vaihdokas parimen
vaihtaa te parujen / **vaihtaa rahaa** te parujen
 louvo

vaihto pariba / **kirjeenvaihto** liineskopariba /
junanvaihto fäärdyneskopariba / **ilmanvaihto**
 vetrakopariba
vaihtokassa pariboskikassa
vaihtokurssi pariboskokurssis
vaikea svoort
vaikeus svoortiba
vaikka vachka
vaikuttaa te angouvina
vaikutus angouviba
vaikutus angouvina
vaikutusvalta angouviboskivolla
vailla fot
vaimentaa te chukrjaven
vaimo tsuuli / **erota vaimosta** te froojuven
 tsuujata / **noitavaimo** tseeriboskieri dsuuli /
aviovaimo viijimen tsuuli
vain bi
vainaja gri
vainio ookra
vaino chooli
vainota te fankaven
vaippa brichneskinutta
vaipua te chonkuven
vaitelias kuti laaveskiero (oik. 'vähän puhuva')
vaiti stiil
vaiva ploogos / **maanvaiva** phuujakoploogos
vaivainen fieligo
vaivalloinen fielahtigo
vaivata te ploogaven
vaivaton bibesveeroskiero
vaivautua te dikken besveeros
vaivoin besveeroha
vaja liidera
vajaa fot
vajaamittainen fottebismoskiero
vajota te chonkuven
vakaa trygligo
vakanssi vakanssis
vakauttaa te konsolideraven
vakava tsatsano
vala solchiba
valaa te raaven
valaista te parjaven
valaistus parjiba
valamiehistö sochiboskesdeene
valehdella te chochaven
valhe chochiba / **hätävalhe** nyödäkochochiba
valikoida te velkaven
valinta velkiba

valistaa te sikjaven	vanhuus phuuriba
valita te velkaven	vankeus staariba
valjaat stryyki	vanki stardo
valjeta te parjuvel	vankila stardengieri
valkaisematon biparjiboskiero	vankila tsaariba
valkea parno	vankka fylligö
valkosipuli parnisiir	vanne banta
valkuainen jaareskoparniba	vapa vapa / onkivapa staariboskivapa
vallaton uukannigo	vapaa fritt
valmentaminen (hevosen) stella	vapaa-aika friittiija
valmis fiärdi / lähtövalmis dsamnaskofiärdi	vapaakauppa friittsyöpös
valmistaa te fiärjäven	vapaamarkkinat frittmarkni
valmistaja fiärjiboskiero	vapaamielinen friitsintakiero
valmistautua te fiärjyven	vapahtaa te fralsaven
valmiste fiärjiba	vapahtaja fralsaris
valmistus fiärjina	vapaus frittiba / painovapaus veegiboskofrittiba
valmius fiärjäven peen	/ liikuntavapaus tsaljiboskofreedos / laskea
valo parniba	vapauteen te mekken apo frittiba
valoisa parniba	vapaussota frittiboskokurriba
valokuva farba	varakas barvalo
valokuvaaja farbakotseeriboskiero (oik. ‘kuvantekijä’)	varas tsoor / varas joutui kiinni tsoor nouradiilo
valottaa te parjaven	phallo
valotusaika parjiboskitiija	varastaa te tsooren
valssi valssis	varautua te fiärjävel
valta volla / arvovalta tsenstaki volla /	varhain bitti / anivarhain hortta bitti
mielivalta sintakivolla / liekkien vallassa	varjella te rakken
flammaki volla / käskeyvalta bichiboskivolla	varkain tsorachaanes
valtio kruuna	varoa te rakkell
valtiomies kruunakodseeno	varoittaa te budaven
valtionpuhelin kruunakotelefonnos	varsa khuuri
valtiopäivät kruunakedivisa	varsi skafton / varrella skaftonessa / vasaran
valtiosalaisuus kruunaketsorachaaniba	varsi boltrosko skafton / piipunvarsi
valtiovelka kruunakouuchliba	feitakoskafton / käsivarsi vasteskoskafton
valtioviisas kruunakofino	varsin froomi
valua te dreppula	vartalo truppos
valvoa te vaaknaven / valvoa asiansa te	vartija valliboskiero / metsänvartija
vaaknaven peske saaki	vechheskovalliboskiero / henkivartija
vamma fiela / jalkavamma piereskifiela	tsiibeneskovalliboskiero / lippuvartio
vanginvartija stardeskovalliboskiero	flaggakovalliboskiero
vangittu stardo	varustaa te fiärjäven
vanha phuuro / ikivanha alsindaakuno phuuro /	varvas varpos
pikkuvanha beskopphuuro	vasa kalvos
vanhanaikainen phurikaano	vasara boltros / vasaran varsi boltrosko skafton
vanhemmat phuuride	vasaroida te boltraven
vanhentua te phurjuven	vasikanpaisti kalvoskopekkiba
vanhentunut phurjimen	vasikka kalvos / juottovasikka pijiboskikviija
vanhoillinen phurikaano	vaskikäärme mestikosap
vanhurskas velsinglimen	vasta (saunassa) anjiboskieri
vanhus phuuro	vasta-alkaja fersbyriboskiero

vastaan prissi / **vastustaa** te tsuuvela prissi (oik. 'panna vas-taan')
vastaanotin prissilimnaskiero
vastaanottaja prissiliibeneskiero
vastaanotto prissiliiben
vastamaalattu fersmoolimen
vastapäätä prissulno
vastasyntynyt fersföddimen
vastata te svaaraven
vastaus svaariba
vastavirta prissulniströmmä / **vastavirtaan** ari apruni ström-mä
vasten prisi / **vasten naamaa** prisi ansihta
vastustaa te tsuuvela prissi (oik. 'panna vastaan')
vastustaja prissitsuuviboskiero (oik. 'vastaanpanija')
vastustus prissitsuuviba (oik. 'vastaanpano')
vastuu svaaringa
vastuussaoleva prissiaachhiboskiero
vati tsaaro / **pesuvati** thouviboskotsaaro / **kivivati** barrunotsaaro
vatkain chemmiboskieri
vatkata te vispaven
vatsa maaga
vatsahaava maagakidab
vauhti paarta
vaunut voorduja / **lastenvaunut** kentengevoorduja
vauras truppikaano
vaurio skaada
vavista te hidrun
vedenpitävä bidreppiboskiero (oik. 'vuotamaton')
vehkeily o kouva
vehnä sveltos
vehnäjauho svettitikovaaro
vehnäleipä svettitikomaaro
veitsi tsuuri / **partaveitsi** tsooneskitsuuri / **paperiveitsi** paproskitsuuri
veivata te trylläven
velallinen uuchliboskiero
veli phaal
velipuoli stiivophaal
velka uuchliba / **kalavelka** matseskouuchliba
velkoja uuchlibalimnaskiero
velli saani
vene beero / **kumivene** kumitikobeero / **kalastajan vene** matseskieresko beero
veneveistämö beereskotseeriboskiero
venäjänkielinen porttiko tsibbakiero

venäläinen poringiero
verenhukka ratteskodeppiba
verenjuoksu ratteskonachiba
verenjuoksu rattesko prastiba
verenkuva ratteskifarba
verenpuna ratteskolooliba
verensiirto ratteskopariba
verenvuoto ratteskodeppiba
verenvuoto rattesko dreppiba
verenvähyys ratteskokuttiba
verestää te ratsula
verevä ratvalo
verhot fliiiki / **ikkunaverhot** frenstakofliiki
veri rat / **laskea verta** te mekken rat
verinen ratteskiero / **kylmäverinen** chielo ratteskiero
verinäyte ratteskosikiba
verisuoni ratteskidsiila
verkalleen chukkirbossa
verkko verkos
vero uutlaaga / **kunnallisverot** phuujaake uutlaagi
verolippu uutlaagakiflagga
veroton biuutlaagakiero
verotus uutlaagakopresiba
veräjä veräjä
vesi paani / **pesuvesi** thouviboskopaani / **nousuvesi** aachiboskopaani / **hiusvesi** baalengopaani / **merivesi** syönöskopaani / **lähdevesi** navesiirakopaani / **lyijyvesi** blyijöskopaani / **avovesi** phiropaani / **hajuvesi** khanjakopaani / **kylpyvesi** anjiboskopaani / **kuumaa vettä** tato paani
vesilasi panjeskoglaasos
vesiperäinen panjaliphuu
vesiteitse paaniavri
vesivahinko panjeskiskaada
vetelä panjalo
veto sterdiba
vetovoima sterdiboskisor
vetäytyä te sterden peen
vetää te sterden / **vetää nenästä** te nakkesta sterdela
viaton bidochvalo
viedä te rigaven
viehättävä silmavitiko
viehätysvoima silmiboskisor
viekas vieko
viekoitella te malvaven
viemäri rigiboskobekkos (oik. 'vientijoki') / **likaviemäri** tsikkakorrigiboskiero

vienti rigiba / maastavienti phuuatarigiba	vika fiela / läppävika släppäki fiela
vientikielto rigiboskoniekiba	vilja gruuta
vientilupa rigiboskilova	viljankorjuu gruutakokokiba
vieras fremdo / kesävieras niijaleskofremdo / kutsuvieras khardofremdo	viljelijä bruukiboskiero / maanviljelijä phuujakobruukiboskiero
viereinen pachhulno / viereinen huone pachhurni huusa	viljelys bruukiba / maanviljelys phuujakobruukiba
vieressä pachhal	villa vulla
vierittää te trylläven	villapaita vullitikogaat
vieriä te tryllyvel	villasukka vullitikocholva
vieroittaa te froojaven	villatakki vullitikotröijä
vierustoveri pachhulnomaal	villi vildo
viesti boodos	vilpillinen viekiba
viestijuoksu boodoskoprastiba	vilpistellä te tseeren viekiba (oik. 'tehdä vilppiä')
vietellä te malvaven	vilpitön dsien biviekiba
viha chooli / isoviha barichooli	vilppi vieko
vihainen chojimen	vilu chil
vihamielinen chojimensintakiero	vilustua te chieljuven
vihamies piskaris	vinkua te gnelluven
vihastua te chojuven	virallinen tsenstavitiko
viheltää te den chöiji (oik. 'antaa vihellys')	viranomainen tsenstake iegiboskiero
vihillä apo viijiba / vihille meno apo viijiba dsaaben	vireä frichko
vihjata te hooraven	virhe doch / painovirhe veegiboskifiela / laskuvirhe mekkiboskifiela
vihkipari viijimenpaaros	virheellinen dochjavitiko
vihkiäistilaisuus viijiboskostedos	virittää te tennaven / virittää tuli te tennaven jag
vihollinen piskaris	virka tsensta / erota virasta te froojuven tsenstata / luopua virasta te luopuven tsensta / hakea virkaa te rooden tsensta
vihta bastuakianjiboskieri	virkamies tsenstakodseeno
viikko kurko / ensi viikolla apo vago kurko / tällä viikolla apo abda kurko / viime viikolla apo siste kurko	virkaveli tsenstakodseeno
viikonloppu kurkeskosluutiba	virkavuosi tsenstakoberch
viikset lipposkotsoon (oik. 'huuliparta')	virkeä tsitano
viila fiila	virkestymatka frichkiboskodrom
viilata te fiilaven	virkestää te frichkjina
viileä chielide	virkaaaja kutiboskieri / pitsinvirkaaaja pitsakikutiboskieri
viili viilis	virota te dsiidjuven / virota henkiin te tsiidjuven tsiideske
viiltää te striipul	virrankatkaisija strömmäkopachdimnaskiero
viime sisto / viime jouluna siste juula	virrata te strömmäven
viimeistellä te sistaven	virsi deulikanidsiili (oik. 'hengellinen laulu')
viina tserki	virsikirja dsiliakoliin
viipale feela	virsu neuritikotijah (oik. 'tuohikenkä')
viisas fino	virta strömmä / pakolaisvirta nachteingiströmmä / myötävirtaan teeluni strömmä
viisaudenhammas fiiniboskodaan	virtsa mutter
viisaus fiiniba	virtсата te mutraven
viisi panch / kello lyö viisi kamana dela pach	viskata te chlengaven
viisikymmentä panch vardech	
viisitoista dechhopanch	
viitata te ookaven	
viiva merkna / ajatusviiva tenkiboski merkna	

vitamiini

vitamiini vitamiinis
vivahtaa te vipina
voi tsil / **margariini** barjiboskotsil
voida te orkun
voide makkiba
voileipä tsilmaaro / **juustovoileipä**
tsiiraneskotsilmaaro
voima soor / **asevoima** e asoski soor /
hevosvoima greskisor / **kasvuvoima**
barjiboskosoor / **maavoimat**
phuuujakesorjavoima / **ilmavoimat** vetrakesorja
/ **atomivoima** atomiskosoor
voimaton bisorjakiero
vointi orkiba / **pahoinvointi** bengalesaachhiba
voipa orkiba / **pahoinvoipa** bengalesorkiba
voipaperi tsilleskopapros
voisula smeltimen tsil
voitaikina tsilleskibaakninga
voitelu makkiba
voitollinen vinniboskiero
voitonilo vinniboskiloch
voittaa te vinnaven
voittaja vinniboskiero
voittamaton bivinniboskiero
voitto vinniba
voivotella te voivotaven
vokaali vokaalis
volti voltis
vuode vodros / **olkivuode** phussonovodros /
kuolinvuode meriboskovodros
vuodenaika bercheskitiija
vuodenvaihde bercheskopariba
vuodevaatteet vodroskekoola
vuoka formus / **kakkuvuoka** kakkuskoformus
vuoksi chaal / **näön vuoksi** dikkiboskichaal
vuorata te fuoraven
vuori berga
vuori (takissa) fuora ari tröijä
vuoro tuuris
vuosi berch / **viime vuonna** apo siste berch /
viime viikolla apo siste kurko / **viime kesänä**
apo siste niijal / **lukuvuosi** drabiboskoberch
vuosikertomus bercheskopraatiba
vuosipäivä bercheskodiives
vuota seelo mortsi
vuotaa te dreppula
vuotamaton bidreppiboskiero
vuoto dreppiba / **verenvuoto** rattesko dreppiba
vyyhti herva
vyö douri

värjäys

vyöryä te tryllyvel
vyötärö vyötärös
vähennys kutjiba
vähennyslasku kuttiboskomekkiba
vähentää te kutjaven
vähittäismaksu sapokuttipresiba
vähittäismyyntihinta sapokuttibikniboskipriisa
vähäarvoinen kutisenstakiero
vähän kutti / **vähän aikaa** kutitiija
vähäpuheinen kutilaaveskiero
väijyä te vallavel
väistää te rakken
väkevä tserko
väki komuja
väkijoukko komujengoalmuuva
väkijuoma tserkopiiben
väkirehu gruuta
väkivalta siilakovolla
väkivaltainen siilakovollakiero
väli: tällä välin dala tiijaha
välialika machkurnitiija
välialikainen machkurnetiijakiero
väliintulo machkaralaaben
väläkysymys machkurnopuchhiba
välikäsi machkurnovast
välimatka machkurnodrom
välimerkki machkurnimerkna
välirauha machkurnofreedos
välissä machkaral
välittää (jostakin) te rikkina
väljä baaro
välke glimmiba
välkehtiä te glimmuvel
välkkyä te glimmuvel
välskäri välskäris
välttämätön mostigo
välttävä doogavitiko
välttää te rakkell pes
välähtää te glimmula
väri förjä / **ihonväri** trupposkiförja
värillinen förjävitiko
värinauha förjäkipaarta
värinpitävä förjäkerikkiboskiero
värisokea förjäkokuoro
väristä te hidruven
värittää te förjäven
väritön biförjäkiero
värjäri förjäboskiero
värjäys förjiba / **hiusten värjäminen** baalengo
förjiba

värttinä snella
väsyä te tsinjuven
vävy dsamutro
vääntää te bansaven
väärennös bansiba
väärentää te bansaven
väärin banges
väärinkäsitys bangeshajiba
väärinkäytös bangesstaujiba
vääristellä te bansaven peen
vääryys bangiba
väärä bango

Y

yhteen zetane / **laskea yhteen** te mekken zetane
yhteinen zetano / **neuvottelu** zetane tenkiba
yksi jiek / **yhtä mittaa** itte bismoha / **yhdellä**
iskulla jike rappaha
yksikkö jiekjiba
yksinään kokares
ylistää paarikaven / **kiittää ja ylistää** paarikaven
ta utsjaven
yskä chas
ystävä maal / **lapsuudenystävä** kentibosko maal
yö rat / **myöhään yöhön** ari sient rat / **keskiyö**
machkurnirat / **yöllä** rassakitiija / **jouluyö**
juulakirat

Ä

äiti däi / **perhonen** khammeskidäi
äitipuoli stiivodäi
ämpäri emra
ääni lyijä / **naisääni** dsuulikaanilyijä / **miesääni**
 tseeneskilyijä

-aikainen: nykyaikainen dalatijakiero
 / **keskiaikainen** machkurnetijakiero
 / **pitkäaikainen** lanchtotijakiero /
lyhytaikainen stöttetijakiero
-alainen: maanalainen phuuajakoteeluno /
hädänalainen teli nyödä
-hajuinen: pahanhajuinen bengalekhanjakiero /
hyvänhajuinen tsichkokhanjakiero
-haluinen: pahansuopa
 bengilboskokammiboskiero / **elämänhaluinen**
 tsiviboskehaagiboskiero
-harteinen: leveäharteinen bohlephikkengiero
-hintainen: halpahintainen lokkepriisakiero
-hiuksinen: harmaahiuksinen siivobaalengiero
-hyväinen: omahyväinen iegotsichkiboskiero
-ihoinen: mustaihoinen kaaletrupposkiero
-ikäinen: naimaikäinen dsiftiboskeoldrakiero /
keski ikäinen machkurneoldrakiero
-jalkainen: nelijalkainen staarepierengiero
-järkinen: hidasjärkinen chukkurnosintakiero
-kaulainen: avokaulainen nangemenjakiero
-kautinen: elinkautinen alsindaakuno
-kerroksinen: kaksikerroksinen duidublato
-kertainen: kolminkertainen triindublato
 / **moninkertainen** buut dublato /
nelinkertainen staaredublato
-kielinen: liukaskielinen glattigotsibbakiero /
kaksikielinen duijetsippakiero
-kokoinen: markankokoinen barresko baariba
-kulkuinen: nopeakulkuinen hastigo
 vandriboskiero
-kutoinen: kotikutoinen tseerekutimen
-kuuloinen svaagohunniboskiero
-kätinen: omakätinen iegovasteskiero
-laatuinen: omalaatuinen iego chlaagakiero /
pahanlaatuinen bengaleslaagakiero
-luontoinen: hyväluontoinen tsichkoluunakiero
 / **heikkoluontoinen** svaagoluunakiero /
pahaluontoinen bengaleluunakiero
-luuloinen: ennakkoluuloinen
 vankatenkiboskiero / **hyväluuloinen**
 tsichkotenkakiero
-luuloton: ennakkoluuloton
 bivankatenkiboskiero

-maineinen: huonomaineinen

-ääninen: kovaääninen

-maineinen: huonomaineinen

svaagoaakvijakkiero / **pahamaineinen**
bengaleaakviakiero / **hyvämaineinen**
tsichkoaakviakiero

-makuinen: hyvänmakuinen

tsichkosmaakakiero

-mielinen: heikkomielinen svaagosintakiero /

erimielinen froosintakiero / **ahdasmielinen**
strangesintakiero / **pitkämielinen**
lanchtesintakiero / **kevytmielinen**
lokkesintakiero / **oikeamielinen**
horttosintakiero / **kaksimielinen**
duijesintakiero / **avomielinen** phirosintakiero

-muistinen: hyvämuistinen

tsichkominsiboskiero

-näköinen: likinäköinen neersyynäkiero

/ **pitkänäköinen** lanchtedikkiboskiero /
erinäköinen froofarbakiero / **heikkonäköinen**
svaagodikkiboskiero / **lyhytnäköinen**
stöttedikkiboskiero, neersyynäkiero

-osainen: kovaosainen drouvebahtakiero

-puheinen: kaunopuheinen

rankanesrakkiboskiero

-puolinen: monipuolinen buuterikkengiero /

naispuolinen dsulikanoriggakiero

-päinen: itsepäinen iegocheereskiero

-pääsemätön: läpipääsemätön

bidsinumsleppiboskiero

-ruokainen: kaikkiruokainen

saarechaabejengiero

-sanainen: monisanainen buutelaavengiero

-selkäinen: kyttyräselkäinen kyyryggimen

-silmäinen: harmaasilmäinen siivojakkengiero

-suopa: pahansuopa bengilboskokammiboskiero

-sydäminen: lämminsydäminen tattodseskiero

/ kovasydäminen drouveseskiero /
hyväsydäminen tsichkodeseskiero

-syömä: madonsyömä tsermeskochaalo

-tahtoinen: hyväntahtoinen

tsichkiboskokammiboskiero

-taidoton: lukutaidoton bidrabiboskiero

-takaisin: edestakaisin angle ta paale

-tautinen: keuhkotautinen bukkeskodukvalo

-tekijä: hyväntekijä tsichkiboskotseeriboskiero

-teräinen: kaksiteräinen duijebettakiero

-tietoinen: itsetietoinen kokarotsaaniboskiero

-tukkainen: mustatukkainen kaalebaalengiero /

pellavatukkainen vuchheskobaalengiero

-tunteinen: hienotunteinen saanesintakiero

-tuulinen: huonotuulinen bengalobalvakiero

-uskoinen: oikeauskoinen horttobassiboskiero /

hyväuskoinen tsichkopassiboskiero

-valtainen: itsevaltainen iegovollakiero

/ **mielivaltainen** sintakivollakiero /

omavaltainen iegovollakiero

-vastainen: lainvastainen laagakoprissulno

-verinen: lämminverinen tattoratteskiero

-vihainen: pitkävihainen lanchtochooliakkiero

-voimainen: heikkovoimainen svaagosorjakiero

-vointinen: huonovointinen bengaloorkiboskiero

-vuotinen: monivuotinen buuteberchengiero

-värinen: erivärinen frooförjakiero

-ääninen: kovaääninen drouvelyijäkiero

Johanneksen evankeliumi

EVANKELIUMIS PALE JOHANNESKSESTE

1. DRABIBA

Ado lau so sas kajo Deevel veela e masseske ta hin pherdo nooda ta tšatšiba. 1-18.

1. Vaagos sas lau, ta lau sas kajo Deevel, ta lau sas o Deevel.
2. Jou sas baagos kajo Deevel.
3. Saaro hin liija pesko föddiba lesta, ta bi leskiero naana föddimen tšii, so föddimen hin.
4. Arleste sas dšiviba, ta dšiviba sas komujengo parniba.
5. Ta parniba glimmula aro tamliba, ta tamliba douva na hajadiilo.
6. Sas dšeenoo Deevelsko bihimen lesko nau sas Johannes.
7. Jou aulo te sennavel, te sennavel parnibosta, että saare passenas leskihaal.
8. Naanas jou ado parniba nebi jou aulo parnibosta te sennavel.
9. Tšatsano parniba, saavo parjina saare komujeen, sas tevel aro boliba.
10. Aro boliba jou sas, ta boliba hin leske kammibosta, liijas pesko föddiba, ta boliba na pinsadas les.
11. Jou aulo kaipeske jiega, ta leske jiega na liile les prissi.
12. Nebi saarenges kaan liijas les prissi, jou diijas šoor teven Deuleske kentenge, doolenge koon passide are Deevelsko nau.
13. Koon naana föddimen rattesta, helle masseske kammibosta, helle dšeeneske kammibosta nebi Deevelesta.
14. Ta lau aulo masseske ta dšvadiilo maškarmenne, ta ama dikjam lesko klaariba jakkesavo klaariba saavo hin innasta tšaaves daadesta ta jou sas pherdo noodiba ta tšatšiba.
15. O. Johannes sennadas lesta, ta diijas gooli phenjas dauva hin douva koonesta me phenjom! Douva koon veela pala manne, hin sas anglamanne, dooleske jou hin sas vanka ar mee.
16. Ta leske pherdibosta ame saare sam liijam, tanooda noodaki praal.
17. Dooleske laaga hin diilo Moosekseski haal nooda ta tšatšiba hin aulo Jeesukseski kristukseski haal.
18. Naana tšek tšekkar Deevels dikjas: innasta tšau.koon hin are Deevelski possa, hin les oppenbaaradas.
19. Ta dauva hin Johannesko senniba, taala ka biboldengiren laagadi kai jou Jerusalemata raħaleen, ta laavengieren te puħhen lesta, koon tu sal.
20. Ta jou jiegadas na niekadas: Ta jou jiegadas: me na som Kristus.
21. Ta joon puhte lesta: so taala sal? Salko tu Elias? Jou phenjas na som, douva profetos ko tu sal, jou svaaradas naa.
22. Jakkess joon phenle leske: Koon sal että laahas tedas svaariga doolenge, koon meen laagadas? So phenneha tutta kokaresta.
23. Jou phenjas: Me som goolidimnaskierieski lyijä ari kokariphuu, tšeeren drom heetaneske raske: jakkes sar profetos Jesajas hin phenjas.
24. Ta bihimen sas fariseaakiere:
25. Ta joon puhte lesta ta phenle leske: "soske taala bolleha kana sal Kristus helle Elias helle ado profetos?"
26. Johannes svaaradas lenge: "Me bollaa panjeha nebi maškartumenne hin hterdo jou, koones tume na pinsana.
27. Jou hin douva, koon veela palamanne, ta kooneske tijahhenge dorja me na dooguvaa te phiravaa."
28. Dauva hyddadiilo kaji Betania apesko rig jordanis kai o Johannes, sas te bollel.
29. Pale sarrako diives jou dikjas e Jeesukses tevelkaipes ta phenjas: dik Deuvlesko bakro, koon leela nikki boliboske greħhi.
30. Dauva hin douva koonesta me phenjom: palamanne veela dšeenoo, koon hin sas anglamanne, dooleske jou hin sas vanka sar mee.
31. Ta me na pinsadom les: nebi dooleskihaal että jou veelas dšaanimen Isrealiske, me som aujom e panjeha te bollaa.
32. Ta Johannes sennadas ta phenjas: Me dikjom dšiiiben ka mekjass pes teele himlata jakkes sari duuva ta douva aahto ape leste.
33. Ta me na pinsadom les: Nebi jou koon biħadas maa panjeha te bollaa, phenjass mange: douva, kooneski praal tu dikkeha dšiiiben ta mekkela ta te aaħel doi jou hin douva koon bollela kurkeske dšiiibnessa.

34. Ta me som douva dikjom ta som sennadom, että douva hin Deevelesko tšau.
35. Pale sarrako diives Johannes pappales sterjadiilo doori ta dui leske sikjiboske kentena.
36. Ta ka starkadas ta dikjas e Jeesukses, koon doori vandradiilo, jou phenjas: "Dik Deulesko bakro!"
37. Ta dola dui sikjiboske kenti, ħunle lesko rakkiba ta sšeele pale Jeesukseste.
38. Jakkas Jeesus risadiilo ta dikjas ka joon aule paalal phenjas jou lenge: "so tume roodena?" Joon svaarade leske: "Rabbi douva hin risimes sikjiboskiero kai tu dšiveha?"
39. Jou phenjas lenge: "Aaven ta dikken." Jakkas joon dšeele ta dikle kai jou dšvadiilo, ta joon sas kajjou ado diives, taala sas jakke deħto ħtunna.
40. Andreas, simon Peerosko phaal, sas vauro dola duijena koon sas ħunle, so Johannes phenjas, ta dšeele pale Jeesukseste.
41. Jou ħtiladas vaagos pekse phaales Simonis ta phenjas leske: ame sam laššam e Messiaas douva hin risimes: Kristus!
42. Ta jou rigadas les kajo Jeesus Jeesus strangjadas pesko dikkiba ape leste ta phenjas: "Tu sal Simon Johanneksesko tšau: to nau veela te vel, Keefas." So hin risimen Peeros!
43. Pale sarrako diives Johannes kamjas te dšal Galileate: ta jou tildas e Fiilipukses ta phenjas leske: "Au mansa!"
44. Ta Filipus sas Beetsaidata e. Andreaske ta Peeroske foorosta.
45. Filipus ħtildas Natanaelis ta phenjas leske: "Ame sam laššam dooles konesta Mooses ari laaga ta profeti hin skriivade, Jeesukses Joosefiske tšaaaves e Nasaratista."
46. Natanaelis phenjas leske: "voipulako Nasaretista tevel tšii tšihkiba?" Filipus phenjas leske: "Au ta dik."
47. Jeesus dikjas Natanaelis tevel kaipes ta phenjas lesta: "Dik hortto israeliskiero, kai naana viekiba."
48. Natanaelis phenjas leske: "Katta maan pinsaveeha?" Jeesus svaaradas ta phenjas leske: "vanka sar Filipus tuut khardas, ka sallas telo viikuna ruk, dikjom me tuut?"
49. Natanaelis svaaradas leke: "Rabbi, tu sal Deulesko tšau tu sal Isrealisko kräiji!"

50. Jeesus svaaradas ta phenjas leske: "Dooleske ka me phenjom tukke: "Me dikjom tuut telo viikuna ruk, tu passeha tu leeha te dikkes baaride sar daala hin".
51. Ta jou phenjas leske: "Tšatšes tšatšes me phenna tumenge: tume lena te dikken himla phirjimes ta Deeveleske Engleen te aaħen apre, ta te mekkenpeen teele ape kamuniske tšaaaveste."

2. DRABIBA

Jeesus tšarra pesko vago sennibosko tšeriba are kaanaasko baju. 1-11.

1. Ta tritto diives sas bjau kajo Galieako Kaanaas, ta Jeesukseski dāi sas doori.
2. Ta o. Jeesus ta leske sikjibokse kenti sas khardo aro bjau.
3. Ta ka (viinis) ħluutadiilo, phenjas Jeesuseski dāi lenge: "Leen naana o. (viinis.) (tšerki)
4. Jeesus phenjas lakke: "So tu kammeha manna, dšuuuli? Mi tiija naana panna auli?"
5. Leski dāi phenjas gnaal ħtaavibongerenge: "So jou tumenge phennela douva tšeeren."
6. Jakkas sas dai Juutalaisengi dšudsiboske laagaki paalal, ħoo barrune panjeske troogi, sakkajiek duije helle triine, moolake ħterdibongiere.
7. Jeesus phenjas lenge: "Pherjaven troogi panjeħa." Ta joon pherjade doola pherdoneske.
8. Ta jou phenjas lenge: "Ammentaven kaana ta rigaven gnaal ħtaaviboskiereske." Ta joon rigade.
9. Neki ka gnaal ħtaaviboskiero smaakadas paani. Saare sas omħlimen viiniske. Neki na dšaanidas, katta douva sas aulo neki bussikaan, koon paani sas ammentade dšaanide douva-khardas gnaal ħtaaviboskiero brugmmo.
10. Ta phenjas leske: "Sakkojiek tšuuvela baagos gnaal tšihħki viinista taala, ka masjuna, bengilde. Tu sal spaaradal tšihħko viinis dšinadai."
11. Ada vago sennibosko tšeeriba Jeesus tšerdas kaji Galileaki Kaanaas ta diijas te dšaanen pesko klaaribi. Ta leske sikjiboske kenti passide ape leste.

12. Pala douva jou dšeelo teele Kapernaumate. Jou ta leski dāi ta lesko phaal ta leske sikjiboske kenti: ta door joon naanas buut divisa.
13. Ta Juutalaisengi pooska sas neer. Ta Jeesus dšeelo apre Jerusalmate.
14. Jakkess jou h̄tildas ari khangari doolen, koon biknade okseen ta bakreen ta e ta louveskeparibongieren ta beħħen.
15. Ta jou tšerdas h̄eelesta tšukni. Ta traadidas avri khangarjatta leen saareen, penge bakrensa ta oksensa ta raadas paribongierenge louve ari phuu ta styökädäs lengi tafla mujudiini.
16. Ta jou phenjas duuvvenge biknibongierenge: "Rigaven nikki daala datta ma tšeeren me daadeski huusa marknoske huusake."
17. Taala leske sikjiboske kenti minsade, että hin skriivimen: "Ĥajiba te huusaki ĥaal kulutina maan:"
18. Jakkess Juutalaisi svaarade ta phenle leske: "savi merkna tu sikaveha menge. Ka jakkesaave tšeereha?"
19. Jeesus svaaradas ta phenjas lenge: "Bohjaven ari phuu ado khangari. Jakkess me sterjavaa douva aro triin diivisa."
20. Jakkess Juutalaisi phenle: "Ĥtavardħ ĥooberh hin ada khangari tšerdo. Ta kaanako tu ĥterjaveeha douva are triin divisa?"
21. Neki jou rakkadas peske trupposke khangarjatt.
22. Taala ka jou sas aah̄tas apre meribosta, minsade leske sikjiboske kenti, että jou sas douva phenjas: ta joon passide aro baroliin ta ado lau, so Jeesus sas phenjas.
23. Neki ka jou sas Jerusalmate pooskakitiija, kurkengi tiija. Passide buut ar lesko nau, ka dikle leske sennibosketšeeriba, so jou tšerdas.
24. Neki Jeesus kokaro na passidas pes kokares lenge, dooleske että pinsadas saareen.
25. Na jou na hyövädiilo tšekkesko senniba komunista, ka jou dšaanidas kokaro, so are komuniste hin.
2. Jou aulo kajo Jeesuksos rassaki tiija ta phenjas leske: "Rabbi. Ame dšaanaha, että to sikjiboskiereske aaben hin Deevelesta. Dooleske naa tšek na voipula te tšeerel dola senniboske tšeeriba, saave tu tšeereha. Jos Deevel naana lessa."
3. Jeesus svaaradas ta phenjas leske: "Tšatšes tšatšes me phennaa tukke: koon na föddylä neeveske apraal, souva na lela te dikkel Deevelesko vollako boliba."
4. Nikoteemus phenjas leske: "Sar voipula komunis puranes föddavel? Na jou na voipula paale te dšal ar peske daki maaga ta te föddyvel?"
5. Jeesus svaaradas ta phenjas leske: "Tšatšes tšatšes me phennaa tukke: jos koon na föddylä panjesta ta dšiibenesta, na jou na ĥleppula are Deevelesko vollako boliba."
6. So hin massesta föddimen, hin mas: ta so hin dšiibenesta föddimen hin dšiiben.
7. Ma undratuut, että me phenjom tukke: "Tume mostuna te föddyven neeveske, apraal."
8. Balva phordela, kai kammela, ta tu ĥunneha ado humina neki na dšaanaha, katta douva veela ta kai douva dšaala: jakkes hin saareen, koon hin dšiibenesta föddimen.
9. Nikoteemus svaaradas ta phenjas leske: "Sar dauva voiupla te ĥyddyvel."
10. Jeesus svaaradas leske ta phenjas leske: "Tu sal Isrealisko sikjiboskiero endo na dšaanaha dauva!"
11. Tšatšes, tšatšes me phennaa tukke: ame rakkavaaha naalena prissi maro senniba.
12. Jos na passena, ka me rakkavaa tumenge phuujaakerena. Sar tume passena, jos me rakkavaas tumenge himlakierena?
13. Naana tšek aah̄tas apre ari himla. Nebi jou koon himlata aulo telle, komunisko tšau, koon hin ari himla.
14. Ta jakkes sar Mooses ušadas sappes ari kokari phuu, jakkes hyövyä komuniske tšaaaves te uššaven.
15. Että sakkojiekes, koon ape leste pasela, veelas alsindaakuno dšiviba.
16. Dooleske jakkes hin Deevel boliba liidadas, että jou diijas peske innasta tšaaaves, että na kanjiek, koon ape leste passela, na ĥonkulas, nebi les veelas alsindaakuno dšiviba.

3. DRABIBA

*O. Jeesus rakkina Nikoteemukseha neve.
Föddibosta ta passibosta. 1-21.*

1. Neki sas dšeeno, fariseuksenge huupata naavesta Nikoteemus, Juutalaisenge tšenstake dšeene.

17. Dooleske naa Deevel biħadas peske tšaaves aro boliba te dömävel o boliba nebi dooleske, että boliba lesko ħaal veelas (friitimen).
18. Koon passela apeleste, dooles na dämmänä, nebi koon na passelam dooles hin jo dömminen, ka jou na passidas ape Deeveleske innasta tšaavesko nau.
19. Nebi dauva hin dämmä, että parniba hin aulo aro boliba, ta komuja liidade tamliba butte sar parniba: dooleske lenge tšeeriba sas bengale.
20. Dooleske sakkajiek koon bengilba tšerra, hin ħojimen ape parniboste na veela aro parniba, ettäleske tšeeriba na ħouvanas.
21. Nebi koon tšatšeba tšerra, douva veela aro parniba, että leske tšeeriba veelas oppenbaarimen, dooleske ka doola hin Deevelessa tšerde.”
22. Pala douva Jeesus dšeele peske sikjiboske kentensa, kaje Juudeake phuujaake gau ta sas doori lensa ta boldas.
23. Nebi Johannes ki boldas kajo Ainonis neer kajo Salimis, ka doori sas buut paani: ta komuja aule ta diile te bolen peen.
24. Dooleske ka Johannekses naanas panna ħlengimen aro phanniba.
25. Jakkes Johannekseske sikjiboske kenti byrädiile te striidaven paarte Juutalaishe a dšudšibosta.
26. Ta joon aule kajo Johannes ta phenle leske: “Rabbi douva, koon sas tussa ape Jordaniski varirig ta koonesta tu sal sennadal dik, jou bollela ta saare dšaana kai jou.”
27. Johannes svaaradas ta phenjas: “Na komunis na voipula lel tšii, jos leske na deena himlata.
28. Tume sen kokare me sennibongiere että me phenjom na me na som Kristus, nebi me som angla leste laitimen.
29. Koones hin bruudisa, douva hin brugammos: nebi brugammosko guvennos, koon sterjula ta hörkinä les. Jou hin drouve loħano brugammoske lyijätä. Ada mo loħiba hin kaan aulo pherdoneske.
30. Leske veela te barjuvel nebi mange te kutjuvaa.
31. Jou, koon apraal veela, hin perdal saarena, koon hin föddimen phuujaata, douva hin phuujaata. Ta phuujaata hin so jou rakkina: jou, koon himlata veela hin perdal saarena.
32. Ta so jou hin dikjas ta ħunjas, douva jou sennina: ta lesko senniba na leela tšek prissi.
33. Koon leela prissi lesko senniba douva sinetissa sorjina että Deevel hin tštšano.
34. Dooleske jou, koones Deevel hin biħadas, rakkina Deuleske lau: dooleske Deevel na deela pesko dšiiiben bismoha.
35. Daat liidina tšaaves ta hin diijas saaro ar lesko vas.
36. Koon passela apre tšatše, dooles hin alsindaakuno dšiviba: nebi koon naana passeno tšaaveske. Douva na dikkela dšiviba nebi develeski ħooli tšeela apre leste.”

4. DRABIBA

Jeesus rakkina Samariaake dĳujake dĳde panjesta. 1-15.

1. Ka kaana räi liijas te dšaanel färiseuksen te ħunnen, että Jeesus tšerdas sikjiboske kentenge ta boldas butideen sar Johannes.
2. Vaħka Jeesus kokaro na boldas nebi leske sikjiboske kenti.
3. Mekjas joo Juudea ta dšeele papples kaji Galilea.
4. Nebi jou hyövädiilo te vandruvel Samariaki dšinum.
5. Jakkes jou aulo aro Sykar naavesko Samariako fooros, saavo Jaakopis sas diijas peske tšaaveske Joosifiske.
6. Ta doori sas Jaakopiski navesiina. Kaana ka Jeesus sas drommesta tšinjimen, beħtas jou ape navesiinaki breea ta sas jakkes ħooto ħtunna.
7. Jakkes auli jiek Samariaki dšuuuli te haddel paani. Jeesus phenjas lakke: ”Dee mange tepin”.
8. Dooleske leske sikjiboke kenti sas dšeele, aro fooros ħaaben te tšinnen.
9. Jakkes Samariaki dšuuuli phenjas leske: ”Sar tuu, koon sal Juutalainen, baateha piiben manna Samariake dšuuujata dooleske Juutalaiset na rikkana it Samariakierensa.”
10. Jeesus svaaradas ta phenjas lakke: ”Jos tu dšaanehas Deevelesko ħenkiba, ta koon douva hin, koon tukke phennela: dee mange te pjaa jakkes tu baatehas lesta ta jou deelas tukke dšido paani.”
11. Dšuuuli phenjas leske: ”Räi, tuut naana hadiboski trooga helle ta haani hin ħool: katta tuut taala hin ado dšido paani?”

12. Nahan tu nasal baaride sar maro daat Jaakop, koon diijas menge ada haani ta piijas dotta, jou kokaro sekä leske tšaave ta kriaturja?”
13. Jeesus svaaradas ta phenjas lakke: ”Sakkojiek, koon piila ada paani, les truhjina pappales.
14. Nebi koon piila ado paani, so me leske daava, doole na veela tšekkar truħ: bi ado paani, so me leske daava, veela ar leste dola panjaeske navešiinake, saavo aahela aro alsindaakuno dšiiiviba.”
15. Dšuuli phenjas leske: ”Räi, dee mange ado paani, että mange na veelas truħ tana hyövyvääs te htaavaa daari te haddaa.”
16. Jeesus phenjas lakke: ”Dšaa khaar te dšeenes ta au daari.”
17. Dšuuli svaaradas ta phenjas: ”Na maan naana dšeenen.” Jeesus phenjas lakke: ”Horttas tu phenjal: na maan naana dšeenen!”
18. Doolleske panħ dšeenen tuut hin sas, ta douva, so tuut kaan hin, douva naana to dšeenen: doi phenjal tšatšiba.”
19. Dšuuli phenjas leske: ”Räi, me dikkaa, että tu sal profetos.”
20. Mare daat hin bokkibossa mangle (Deules) api ada berga: ta tume phennena. Että Jerusalmate hin ado tedos, kai veela bokkibossa (Deuleste) mangena.”
21. Jeesus phenjas lakke: ”Dšuuli, pas maan! Veela tiija, taala na mangena daades apeda berga, helle kaji Jerusalma.
22. Tume bokkana dooles, saaves na pinsana: ame bokkavaaha dooles, koones ame pinsavaaha, doolesko (pelastiba) hin e Juutalaisena.
23. Nebi veela tiija ta hin jo, konsa tšatšone mangiboskierie manggena daades aro dšiiiben ta aro tšatšiba: dooleske ajasave manggiboskieren daat nii kammela.
24. Deelvel hin dšiiiben: ta koon les manggela, doola hyövyvääs te manggen dšiiibenessa ta tšatšibossa.”
25. Dšuuli phenjas leske: ”Me dšaanaa, että messias hin te vel, jou koones phennena e Kristukseske: ka jou veela oppenraaina jou menge saaro.”
26. Jeesus phenjas lakke: ”Me som douva mee, koon rakkavaa tussa.”
27. Taala leske sikjibokse kenti aule: ta joon undrade peen, että jou rakkadas dola dšuuujaha, endo tšek na phenjas: So baateha? Helle so rakkaveeha lassa?
28. Jakkos dšuuli makjas peski panjeski trooga ta dšeele aro fooros ta phenjas komujenge:
29. ”Aaven te dikken dšeenes, koon hin phenjas mange saaro, so me som tšerdom, nahan jou fani naana Kristus?”
30. Jakkos joon dšeele foorosta ta dšeele kai jou.
31. Dola tiijaha sikjiboske kenti baatide lesta phenle: ”Rabbi, haa!”
32. Nebi jou phenjas lenge: ”Maan hin soħaava haaaben sosta tume na dšaanena.”
33. Jakkos sikjiboske kenti phnele mahkarpenne: ”Hinkohan koon anjas leske haaaben?”
34. Jeesus phenjas lenge: ”Mo haaaben hin douva, että me tšeeraa biħiboskieresko bammiba ta pherjavaa lesko tšeeriba.
35. ’Nako phennena: panna hin htaar tšoon, jakkos gruutako tšinniba noorula?’ Dik me phennaa tumenge: hadden tumarkha ta dikken o ookri, sar doola hin parjimen te tšinnen.
36. Jo kaana lela tšinniboskiero pesko lyönösta koikona gruuta aro alsindaakuno dšiviba, että soddiboskiero ta tšinniboskiero leenas tztane te loħavenpeen.
37. Doolleske dai hin ado lau tšatšo, että vauro hin sodiboskero, ta tšinniboskiero vauro.
38. Me som laitadom tumeen te tšinnen douva, sosta tume na sen vesveeros dikjen: vaure hin vesveeros dikle, ta tume sen hleppimen lenge besveerske gruutengi praal.”
39. Ta buut Samariakierie dola foorosta passide ape leste dšuuujake rakkiboski haaal, ka daija sennadas: ”Jou hin phenjas mange saaro, so me som tšerdom.”
40. Kaana ka Samariakierie aule kajjou, kamle joon les te viipyven kajjoon: ”Ta jou viipädiilo doori dui divisa.”
41. Ta panna buut butte passide leske laaveski haaal.
42. Ta joon phenle dšuuujake: ”Ame na passaha butte te laaveski haaal, dooleske ame kokare sam hūnjam ta dšaanaha, että dauva tšatšes hin bolibosko vapahtaja.”
43. Nebi dola duije divisengi paalal jou dšeele doorita galieate.
44. Doolleske Jeesus kokaro sennadas, että naana profetos priisa are jiego daadeski phuu.
45. Ka jou taala aulo Galieate, liile Galieakierie les prissi ka sas dikle saaro, so jou sas tšerdas Jerusalmate kurkengi tiija: dooleske joon nii sas aule apo kurke.

46. Jakkess jou aulo pappales kaji Galileaki Kaana, kai jou sas tšerdas paani tšerkijakke, ta kajo Kapernaumis sas jiek kräijisko tšenstakiero koonesko tšau sas dukado.
47. Ka jou ħunjas Jeesuksesko aaben Juudeatta kaji Galilea, dšeeo jou kajjou ta baatidas les te vel ta te sasjavel leske tšaaaves: dooleske ka douva sas apo meriba.
48. Jakkess Jeesus phenjas leske: "Tume kana dikkena merni ta undri, tume na passena."
49. Kräijisko tšenstako dšeeeno phenjas leske: "Räi, au. Vanka mo kentos merra."
50. Jeesus phenjas leske: "Dšaa, to tšau dšiivela." Ta dšeeeno passidas lau, saavo Jeesus phenjas leske, ta dšeeo.
51. Ta jo taala ka jou deelopaaile leske bussikaane dikle les ta phenle, että lesko tšau dšivadiilo.
52. Jakkess jou puhtas lenna, save ħtunnaha jou byrädiilo te sasjuvel, ta joon phenle leske: "Ratti eftato ħtunnaha tattiba deelo lesta."
53. Jakkess daat hajadiilo, että douva sas taala ħkyddadiilo dola ħtunnaha, ka Jeesus phenjas leske: "To tšau dšiivela." Ta jou passidas, jou ta hilo lesko huupa.
54. Dauva sas papples merknako tšeeriba. Vauro saavo Jeesus tšerdas, ka aulo Juudeatta kaji Galilea.
7. Dukado svaaradas leske: "Räi maan naana tšek, koon riginas maan aro lammaos, ka paani hin tšaljimen: ta me ka som te dšaa. Staavela vauro doori vanka manna."
8. Jeesus phenjas leske: "Aaħ lee to vodros ta ħtau."
9. Ta dšeeeno aulo fruot sastoneske ta liijas pesko vodros ta ħtaadas, nebi ado diives sas (kurko).
10. Dooleski ħaal Juutalaisi phnele sasjimeske: "Kaana hin (kurko) naana tuut lova te vandruves vodroha!"
11. Jou svaaradas lenge: "Douva koon tšerdas maan sastoneske, phnejas mange: 'lee to vodros ta ħtau.'"
12. Joon puhte lesta: "Koon hin ado dšeeeno, koon phenjas tukke: 'lee to vodros ta ħtau?'"
13. Nebi sasjimen na dšaanidas, koon douva sas: dooles ka Jeesus sas dšeeo nikki dola stedosta ka doi sas buut kan.
14. Paladouva Jeesus ħtildas les ari khangari ta phenjas leske: "Dik, tu sal aujal sastoneske: ma tšeer butte greħħos, ettäna ħyddyläs tukke so panna bengilde."
15. Jakkess dšeeeno šeeo ta oppenbaaradas juutalaisenge, että Jeesus sas les sastonseke tšerdas.
16. Ta dooleske Juutalaisi rikkade ħooli Jeesukseske, ka jou tšerdas ajasave tšeerba sapatiski tiija.
17. Nebi Jeesus svaaradas lenge: "Mo daat tšerra alti butti, ta me nii tšeeraa butti."
18. Dooleski ħaal Juutalaisi panna butte faatade les mertedel ka jou na jakke helle ka jou tšerdas tšuššoneske sapatiski nebi jou phenjas Deeveles peske daadeske, tšerdaspes it baareske Deevelessa.
19. Jakkess Jeesus svaaradas ta phnejas lenge: "Tšatšes, tšatšes me phenna tumenge: tšau na mojula pestakokaresta tši te tšeerel, douva, bi so dikkela daades te tšer: dooleske so daat tšerra, douva tšau nii tšerra."
20. Dooleske daat liidina tšaaaves ta sikina leske saaro, so jou kokaro tšerra: jou sikina leske baaride tšeeriba sar daala. Jakke, että tume undrana tumeen.
21. Dooleske jakkess sar daat dšanggina meribosta ta tšedšidoneske, jakkess tšau nii tšerra dšiidoneske, koonen jou kammela.

5. DRABIBA

Jeesus sasjina dukades kurkeskitiija kaji Betseba. 1-14.

1. Paladouva sas Juutalaisengo kurko, ta Jeesus dšeeo apre Jerusalmate.
2. Ta Jerusalmate hin kaji bakreski puorta jakesar lammos. Saavesko nau hebreae tšibbaha hin Betseba, ta ape dooleski breeda hin panħ tolpenge drom.
3. Ar doola paħadiilo bari huupa dukade, kuore lamme ta ħukkiboske dukkakiere, koon ventade panjesko tšaljiba.
5. Ta doori sas dšeeeno, koon sas dukado trijana ta ofta berh.
6. Ka Jeesus dikjas les dai te paħħuvel ta dšaanidas jou sas harhal tiija dukado, phenjas jou leske: "Kammehako tu te ves sastoneske?"

22. Dooleske daat na helle na dõmminä tšekkes, bi jou hin diijas saaro dõmmiba tšaa veske.
23. Että saare deenas äära tšaa veske, jakkes sar joon deena äära daadeske, koon na deela äära tšaa veske doova na deela äära daadeske, koon hin les bihadadas.
24. Tšatšes, tšatšes me phennaa tumenge: koon ħunnela mo lau ta passela les, koon hin maan laitadas, dooles hin alsindaakuno dšiviba, na jou na noorula dõmmimeske, jou õmhylä meribosta aro dšiviba.
25. Tšatšes, tšatšes me phennaa tumenge: tiija veela ta hin joh. Konsa muule ħunnena Deevelesko tšaa veski lyijä, ta koon douva ħunnena, doola lena te dšii ven.
26. Jakkes sar daades hin dšiviba ar leste kokareste.
27. Ta jou hin diijas leske volla te dõmmävel ka jou hin komunisko tšau.
28. Ma undraven tumeen dauva, dooleske tiija veela, taala saare, koon aro gruopi hin, ħunnena leski lyijä.
29. Ta veena gnaal, koon hin tšihkiba tšerde, are dšivibosko apre aahiba, nebi doola, koon hin bengilba tšerde, aro dõmmibosko apre aahiba.
30. Na me kokaro na mostuvaa tšii te tšeeraa. Jakkes sar me ħunnaa, jakkes me dõmmavaa” ta mo dõmmiba hin hortto, dooleske mena puħħaa mojiego kammiba bi lesko kammiba, koon hin maan bihadadas.
31. Jos me manna kokaresta sennavaa, mo senniba na doogula.
32. Hin vauro, koon sennina manna, eta me dšaanaa, että ado senniba, so jou manna sennina, douva doogula.
33. Tume bihaden biħimeen kajo Johannes, ta jou sennaa douva, so tšatšo hin.
34. Nebi me na laava kojenna senniba, nebi rakkavena dauva, että tume pelastuveenas.
35. Jou sas ħatšiboskieri ta glimmavitiko lampa, nebi tume komujen bi kuti tiija te loħaventumeen ar lesko parniba.
36. Nebi maan hin senniba, saavo hin baaride sar Johannekseskiero: dooleske dola tšeeriba, saave daat hin diija mange te pherjavaa, dola tšeeriba, saave me tšeeraa sennana manna, että daat hin maan bihadadas.
37. Ta daat koon hin maan laitadas. Jou hin sennadas man tume nasen tkkar ħunjen leski lyijä helle na dikjen leski muoda.
38. Naa tumeen naana lesko lau ar tumenne te aahel: dooleske tume na passena dooles koones, jou hin laitadas.
39. Tume tutkana skriiviba, dooleske tumeen hin tumare sintata ar doola alsindaakuno dšiviba ta doola ferbis sennana manna.
40. Ta tume na kammena te ven kaime: että lenas dšiviba.
41. Naa me na laava prissi äära komujenna.
42. Nebi me pinsavaa tumeen, naa tumen naana Deevelesko liidiba ar tumenne kokarenne.
43. Me som aujom ar me daadesko nau, ta tume na leena maan prissi: jos vauro veela ar pekso jiego nau jakkes les tume leena prissi.
44. Sar tume lena te passen, tume, koon lena prissi äära varešenna, na rooden ado äära, so veela lesta, koon kokares hin Deevel.
45. Ma tenkaven, että me tumeen som te doħvavaa kaimo daat: tumeen hin doħviboskiero, Mooses, kai tume tšuuvena tumari haaga.
46. Dooleske jos tume Moosekses passenas, jakkes tume passenas maan: dooleske manna jou hin skriivadas.
47. Nebi jos tume na passena leske skriiviba, sar tume passenas ar me lau?”

6. DRABIBA

Jeesus ħaħina panħ aasurja dšeenen. 1-15.

1. Plala Douva Jeesus dšeele Galileate douva hin Tiberiake ħyönöstä api varirig.
2. Ta palaleste dšeele buut komuja, ka joon dikle dola senniboske tšeeriba, so jou tšerdas dukadenge.
3. Ta Jeesus aahtas api berga ta behtas doori peske sikjiboske kentensa.
4. Ta pooksa, Juutalisengo kurko, sas neer.
5. Ka Jeesus haddidas peske kha ta dikjas buute kojueen te ven kapes, phenjas jou Filippukseske: ”Katta tšinnaha maaro daalenge te ħan?”
6. Nebi douva jou phenjas te freestaveel les, bi kokaro jou dšaanidas, so tenkades te tšeerel.
7. Filippus, svaaradas leske: ”Na duije ħeelenge denariske maare lenge na rekkunas. Jakkes helle että sakkajiek lenas vaħka kutti.”
8. Jakkes vauro leske sikjiboskekentena, Andreas, Simon Peerosko phaal phenjas leske:

9. "Doori hin tino tšau, koones hin panĥ bygitika maare ta dui matše, bi so doola hin jakke buutenge?"
10. Jeesus phenjas: "Laitaven kojeen te ĥan." Ta ar dohtedos sas buut tšaar, jakkes dšeeene, koonen sas jakkes panĥ aasurja meklepeen ariphuu.
11. Ta Jeesus liijas maare ta paarikadas ta dieladas behĥiba gierenge: ta jakke maššena nii jou diijas lenge jakke buut sar joon kamle.
12. Nebi ka joon sas ĥaale, phenjas jou peski sikjiboske kentenge: "Kokaveen sakko bitta so aaĥto että tšii na nourulas naĥimen."
13. Jakke joon kokade ta pherjade deĥĥodui stikengierja bittensa, so sas panĥe bygitika maarena aaĥte paalal doolena, koon ĥaale.
14. Kaana ka komuja dikle ado sennibosko tšeeriba, saavo Jeesus sas tšerdas, phenle joon: "Dauva hin tšatšunes ado profetos, koon sas aro boliba te vel."
15. Ka kaana Jeesus hokadas, että joon tenkade te ven ta siilaha te len les, te tšeeren les kräijiske, rakjaspes nikki jou pappales nikki apo bergi jou kokaro.
16. Nebi ka kvella auli, dšeele leske sikjiboske kentiteele ape ĥyönoski stranna.
17. Ĥtaade aro beero ta dšeele te dšan ape ĥyönoski varirig, kajo Kapernaumis, ta sas aulo jo tamliba, ta Jeesus naanas panna aulo kajjoon:
18. Ta ĥyönös voogладиilo drouves bare baheake phordi bosta.
19. Ka joon sas ourade jakkes biĥta panĥ helle triijana fierugi, dikle joon Jeesukses te vandruvel ĥyönoski praal ta te vel neer kajo beero: ta joon trahadiile.
20. Nebi jou phenjas lenge: "Me douva som: ma traĥuven."
21. Jakkes joon kamle te len les aro beero, ta fruot beero aulo ar dola phuuĥjaki stranna, kai joon sas te dšan.
22. Sarrako diives koja panna sas ape ĥyönoski stranna dooleske ka joon sas dikle, että doori naanas vare beere. Bi douva jiek ta na Jeesus na dšeele peske sikjiboske kentensa aro beero, bi että leske sikjiboske kenti dšeele kokares nikki.
23. Endo sas vare beere aulo Tiberiata neer kai ado stedos, kai joon sas ĥaale maaro, taala ka räi phenjas paarikiba.
24. Ka taala kojuma dikle, naanas Jeesus butte doori na leske sikjiboske keni, staade joon nii aro beere ta dšeele Kapernaumate ta roodide Jeesukses.
25. Ta ka joon laĥte les ĥyönöske vare riggata, phenle joon lekse: "Rabbi konsa aujal daari?"
26. Jeesus svaaradas lenge ta phenjas: "Tšatšes, tšatšes me phenna tumenge: na roodena tume maan dooleski ĥaal että sen dikle me senniboske tšeeriba nebi dooleske, että liijen te ĥan dola maare ta aujen tšaaloneske.
27. Ma hankaven ado ĥaaben, saavo naĥula, nebi ado ĥaaben, saavo stessula alti aro alsindaakuno dšiviba ta saavo komunisko tšau tumenge deela: "Dooleske ar leste hin daat Deevel kokaro peski merkna veegadas."
28. Jakkes joon phenle leske: "So ame ĥyövyväähä te tšeeraa, että ame duleske tšeeriba tšeerahas?"
29. Jeesus svaaradas ta phenjas lenge: "Douva hin Deevelesko tšeeriba, että tume passena ape leste, koon Deevel hin biĥadas."
30. Joon phenle leske: "Savo sennibosko tšeeriba tu taala tšeereha, että ame dikkahas douva ta passahas tuut? Sar tšeeriba tu tšeereha?"
31. Mare daat ĥaale imanna aro kokaro them, jakkes sar skriivimen hin: jou diijas maaro himlata lenge te ĥan?"
32. Jakkes Jeesus phenjas lenge: "Tšatšes, tšatšes me phennaa tumenge: na Mooses na diijas tumenge ado maaro himlata, nebi mo daat deela tumenge himlata tšatšano maaro.
33. Dooleske dulesko maaro hin douva, saavo veela teele himlata ta deela minge dšiviba."
34. Jakkes joon phenle leske: "Räi dee minge alti ado maaro."
35. Jeesus phenjas lenge: "Me som dšivibosko maaro: koon veela kaime, dooleske na veela tšekkar bok, ta koon passela maan dooleske na veela tšekkar truĥ.
36. Nebi me som phenjom tumenge, että tume sen dikjen maan, na tume endo na passena.
37. Saaro so daat deele mange, veela kajmanne: ta dooles, koon kaime veela, me na ĥlengavaa avri.
38. Dooleske me som aujom himlata, na te tšeeraa mojiego kammiba, bi leskiero kammiba, koon hin maan laitadas.

39. Ta mo laitiboskieresko kammiba hin douva, että me saarena doolena, koonen jou hin mange diijas, na našuvaa kanjiek bi dšangavaa leen siste divisissa.
40. Dooleske me daadesko kammiba että sakko jieken, koon dikkela tšaaves ta passela ape leste, hin alsindaakuno dšiviba: ta me dšangavaa les sista divisessa.”
41. Jakkess Juutalaisi striidade leske prissi, ka jou phenjas: ”Me som ado maaro, so hin aulo teele himlata.”
42. Ta joon phenle: ”Naa dauva ado Jeesus, Joosifisko tšau, kooneske daades ta da ame pinsavaaha? Sar jou taala pennela me: som aujom teele himlata?”
43. Jeesus svaaradas ta phenjas lenge: ”Ma striidaven maňkar tumenne.
44. Na tšek na voipula te vel kaime, joskanadaat, koon hin maan biňadas, les na terdela: ta me dšangavaa les siste divisessa.
45. Are profeelenne hin skriivimen: ta joon veena saare duleske sikjimeske sakkojiek, koon hin daadesta ħunjas ta sikjadiilo, veela kai me.
46. Naa jakkes, että tšek veelas tškkar daades dikjas: douva bi, koon hin Deevelesta, hin dikjas daades.
47. Tšatšes, tšatšes me phennaa tumenge: koon passela, les hin alsindaakuno dšiviba.
48. Me som dšivibosko maaro.
49. Tumare daat ħaale manna ari kokari phuu, ta joon muule,
50. Nebi dauva hin ado maaro, so veela teele himlata, että douva koon dotta ħaala, na merras.
51. Me som ado dšido maaro, so hin aulo teele himlata, jo paart ħaana ada maaro, jou dšiiivela alsindaakune ta ado maaro, so me daava, hin mo mas, boliboske dšiviboski ħaal.”
52. Taala Juutalaisi striidade maňkar penne phenle: ”Sar dauva lela te del pesko mas menge te ħan?”
53. Jakkess Jeesus phenjas lenge: ”Tšatšes, tšatšes me phennaange kana ħaana komuniske tšaavesko mas ta na pina lesko rat, naa tumeen dšiviba ar tumenne kokarestes.
54. Kon ħaala mo mas ta piila mo rat, dooles hin alsindaakuno dšiviba, ta me dšangavaa les siste divisessa.
55. Dooleske mo mas hin tšatšo ħaabes, ta mo rat hin tšatšano piiben.
56. Kon ħaale mo mas ta piila mo rat, jou tšeela mansa ta me lessa.
57. Jakkess sar daat, koon dšiiivela, hin maan laitadas, ta me dšiiivaa daadeski ħaal, jakkes douva nii, koon maan ħaala, dšiiivela miňaal.
58. Douva hin ado maaro, so aulo teele himlata, naana, jakkes sar sas tumare duadenge joon ħaale ta muule: koon ada maaro ħhaala, douva dšiiivela alsindaakunes.”
59. Dauva jou rakkadas ari khangari ka sikjadas kajo Kapernaumis.
60. Jakkess buut leske sikjiboske kentena, ka douva ħunle phenle: ”Dauva hin drouve rakkiba, koon voipula dauva te ħunnel?”
61. Nebi ka Jeesus arpeskosi dšaanidas, että leske sikjiboske kentistriidade, penjas jou lenge: ”Riňhinako dauva tumeen?”
62. So taala, jos leena te dikken komuniske tšaaves te aaňel doori, kai jou sas vanka!
63. Dšiiiben hin douva, saavo dšiidoneske tšerro: na mas tšii na gotjina, dola lau, saave me som tumenge rakkadom, hin dšiiiben ta hin dšiviba.
64. Nebi artumenne hin paart, koon na passena.” Dooleske ka Jeesus dšaanidas hili tiija, koon doola sas, koon na passide ta koon douva sas, koon vela te vinnavel les.
65. Ta jou phenjas: ”Dooleske me som phenjom tumenge, na tšek na voipula te vel kai me, jos mo daat douva leske na deela.”
66. Daaleski ħaal buut leske sikjiboske kentena sterdide peen nikki eikā na vandradiile butte lessa.
67. Jakkess Jeesus phenjas dola dňđoduijenge: ”Kammenako tumeki te dšan nkki?”
68. Simon Peeros svaaradas leske: ”Rāi, kai koon ame dšaaha tuut hin alsindaakune dšiviboske lau:
69. Ta ame passaha tu hajuvaaha, että tu sal Deulesko tšau.”
70. Jeesus svaaradas lenge: ”Naako me na velkadom tumeen, tume deňđo dui? Ta jiek tumenna hin beng.”
71. Nebi douva jou phenjas Juudaksesta Simon Iskariotikse tšaavesta: dooleske ka jou vela les te vinnavel ta sas jiek dola deňđo duijena.

7. DRABIBA

Jeesus d[ ]ala kaji Jerusalma are patrienge saalake festi.

1. Ta paladouva Jeesus vandradiilo trystäl Galileata: dooleske ka jou na kamjas te vandruvel Juudeatte, ka Juutakiere jaagade les te den mer.
2. Ta Juutalaisenge festi, patrienge saalakefesti sas neer.
3. Jakkes leske phaal phenle leske: "Lähty daarita ta dšaa Juudeatte, että joon nii te sikjiboske kenti dikkenas te tšeeriba, saave tu tšeeraha:
4. Dooleske na tšek, koon kokaro kammela te vel dšaanimen na tšerra tšii tšorjal, ka tu dala tšeeriba tšeeraha, jakkes openbaara tuut boliboske."
5. Dooleske leske phaalhelle ape leste na passide.
6. Jakkes Jeesus phenjas lenge: "Mi tiija naana panna uli: 'nebi tumenge tiija hin alti rummavitiko.
7. Tumenge boliba na leela te rikkavel hooli, nebi mange douva rinahooli: dooleske ka me sennavaa doolesta, että leske tšeeriba hin benggale.
8. Dšan tume apre aro festi: me panna na dšaava ar dala festi: dooleske mi tiija naana panna pherjimen."
9. Douva jou phenjas lenge ta aahto kaji Galilea.
10. Nebi ka leske phaal sas dšeele aro festi: taala jou nii dšeeelo doori, na (julki) bi sar tšorahaanes.
11. Jakkes Juutalaisi roodide les festengi tiija ta phenle: "Kai jou hin?"
12. Ta lesta sas buut striidiba are komujenne: paart phenle: "Jou hin tšihko." Bi vaure phnele: "Naana, bi jou vildrina komujeen."
13. Naa endo tšek na rakkadas lesta että saare hūnneenas ka joon daradiile Juutalaisen.
14. Nebi ka jakke pañ sas festena dšeeelo, dšeeelo Jeesus apre ari khangari ta sijadas.
15. Jakkes Juutalaisi undrade peen ta phenle: "Sar dauva osula skriiviba vahka naana sikjiba liijas?"
16. Jeesus svaaradas lenge ta phenjas: "Mo sikjiba naana miero, bi leskiero, koon hin maan biñadas.
17. Jos koon kammela te tšeerel lesko kammiba, vela jou te pinsvel, hinko ada sikjiba Deevelesta, helle rakkavaako me me jiega.
18. Koon peske jiega rakkina, douva baatela pesko jiego äära nebi koon baatela peske laitiboskiereski äära, douva hin tšatšano ar leste naana bangiba.
19. Naako Mooses na diijas tumenge laaga? Ta tšek tumenna na pherjina laaga, soske faatane maan mer te den?"
20. Komuja svaaradas: "Artutte hin beng: koon tuut faatina mertedel?"
21. Jeesus svaarads ta phenja lenge: "Jiek tšeeriba me tšerdom ta tume saare undranatumeen.
22. Mooses diijas tumenge tryijymtšinniba na jakkes, että douva velas Mooseksesta, bi douva hin daadesta – ta kurkeski tiijaki tume trystältšinnena komunis.
23. Dooleske: jose komunis leela trystältšinniba kurkestetiija että na Mooseskeski laagta na hūmanas. Soske tume sen hōjomen mange dotta, että me tšerdom hile komunis sastoneske kurkestitiija?
24. Ma dömmäven dikkibossa, bi dömmäven hortto dömmiba."
25. Jakkes paart Jerusalmakiere phenle: "Naa dauva douva koones joon faatana merteden?"
26. Ta dik, jou rakkina freedoha, na joon na phenle leske tšii, velasko tšenstakedāsene tšatšes liile aprengo dšaaniba että dauva hin Kristus?"
27. Endo ame dšaanaha, katta dauva hin: nebi ka Kristus veela jakke na tšek na dšaanela katta jou hin."
28. Jakkes Jeesus rakkadas ari khangari bare lyijähä. Sikjadas ta phenjas: "Tume pinsana maan ta dšaanena, katta me som: ta manna kokaresta mena som aujom, bi jou koon maan hin laitadas, hin hortto laitiboskiero ta les tume na pinsana.
29. Me pinsavaa les, dooleske lesta me som, ta jou hin maan laitadas."
30. Jakke leen sas haaga te len les phallo: nebi na tšek na dšeeelo ape leste vastensa, dooleske leski tiija naana panna auli.
31. Nebi buut komujenna passide ape leste ta phenle: "Taala Kristus vela, tšerrako jou baaride senniboske tšeeriba sar dauva hin tšerdas?"

32. Fariseakiere ħunle kojumengo striidiba lesta: jakke praalune raħħalja ta fariseakiere laitade bussikaanen te len les phallo.
33. Nebi Jeesus phenjas: "Me som panna kuti tiija tumensa, ta taala me dšaava nikki kai jou, koon hin maan laitadas.
34. Taala tume roodena maan, nebi na laššena: ta kai me som, doori tume na lena te ven."
35. Jakkas Juutalaisi phenle maħkarpenne: "Kai dauva tenkina te dšal, ka mae na laaha te laħħas les na fani na tenkina te dšal kai doola, koon dšiivena bohjimes maħkare Kreikkalaisene, ta sikjina Kreikkalaisen?"
36. So ada lau hin, saavo jou phenjas: tume roodena maan bi na laššena, ta: kai me som, doori tume na lena tevel."
37. Nebi frestengo sisto: "Baro diives truħjina, mo vel kai me ta mo pil!"
38. Koon passela ape manne, ar lesko dši hin, jakkes sar baroliin phennela."
39. Nebi douva jou phenjas dšiibenesta, so doolenge hyövadiilo te len, koon passide ape leste: dooleske dšiiben naanas panna aulo, ka Jeesus naanas panna klaarjimen.
40. Jakke paart komujenna, ka ħunle dala lau, phenle: "Dauva hin tšatūnes ado profetos."
41. Vaure phenle: "Dauva hin Kristus". Nebi vaure phenle: "Naa fani Kristus na veela Galileata?"
42. Naako baroliin na phennela, että Kristus hin Daavidisko slehtata ta veela tine Beetlemiske foorosta, kai Daavidi sas?"
43. Jakkas föddädiilo are komujenne froo sintakiere leski.
44. Ta paart lenna kamle te len les phallo, nebi na tħaan tšek na dšeelo leske praal.
45. Jakkas bussikaane aule kajo praalune raħħaljenge ta kajo fariseuksi, ta daala phenle lenge: "Soske na anjen leen daari?"
46. Bussikaane svaarade: "Naana tšekkar komunis rakkadas jakkes sar ado dšeeno rakkina."
47. Jakkas fariseuksi svaarade lenge: "Senko tume nii vildrimen?"
48. Hinko tšek senstake dšeenena passide pae leste helle tši fariseakierena?"
49. Nebi kola komuja saave laaga na pinsana, hin kaħle."
50. Jakkas Nikoteemus, koon vaagos sas ħtaadas kajo Jeesukses ta koon sas jiek lenna, phenjas lenge:

51. "Döminäko mari laaga tšekkes, vanka les hin hörkimen ta liilo te dšaanen, so jou hin tšerdas?"
52. Joon svaarade ta phenle leske: "Salko tu nii Galileata? Skodda ta dik, etna Galileata na aahela profetos."
53. Ta joon dšeelo sakkajiek tšeere.

8. DRABIBA

Jeesus mekkela bi dömmiboskiero paarte greħħavitiko dšuuja. 1-11.

1. Nebi Jeesus dšeelo api oljaki brinka.
2. Ta bitti sarakai tiija jou pappales aulo ari khanggari, ta saare komuja aule kaijan: ta jou beħtas ta sikjadas leen.
3. Taala liineske sikjimen ta fariseakiere anle kajjou lubibosdta ħtilde dšuuja, ħterjade la maħkar.
4. Ta phenle Jeesukseske: "Sikjiboskiero, dala dšuuja hin ħtildo kokare tšeeribosta, lubiboske tšeeribosta.
5. Ta Mooses hin ari laaga diijas minge biħiba, että jake saaven hin barrenasa merdiilo, so tu phenneha?"
6. Nebi douva joon phenle te kniivaven les, te ħleppunas te hovaven les, taala Jeesus bokkadas teele ta skriivadas anguħessa ari phuu.
7. Nebi ka joon panna angel puħtebi lesta, strökkädas jou pes ta phenjas lenge: "Koon tumenna hin bi greħħoskiero, douva mo ħlengavel la vaagos barreha."
8. Ta pappales jou bokkadas pes teele ta skriivadas ari phuu.
9. Ka joon dauva ħunle ta lengo jiego dši sennadas leen doħvaleske, dšeelo joon nikki, palevare tšenne, phuuridesta dšinko sisto: ta doi aaħtas bi Jeesus ta dšuuuli koon sas ħterdi angla leste.
10. Ta ka Jeesus strökkädas pes na dikjas tšekkes vauren bi dola dšuuja, phenjas joo lakke: "Dšuuuli, kai hin te doħvibongiere? Naako tšek naa tuut dömmädas?"
11. Joi svaaradas: "Räi naa tšek". Jakke Jeesus phenjas lakke: "Na mehelle tuut na dömmävaa: dšaa ta ma tšeer butte greħħos."

12. Jakke Jeesus pappales rakkadas lenge phenjas: "Me som bolibosko parniba: koon veela palamanne, douva aro tamliba na vandrula, bi les hin dšivibosko parniba."
13. Jakke fariseuksi phenle leske: "Tu sennaveeha kokaresta: to senniba naana doogiboskiero."
14. Jeesus svaaradas ta phenjas lenge: "Vaħka me sennavaaki kokaresta, hin mo senniba doogiboskiero, dooleske me dšaanaa, katta me som aujom ta kai me dšaava: nebi tume na dšaanena, katta me vaava, helle kai me dšaava."
15. Tume dömmäna masseski paalal: me na dömmäva tšekkes.
16. Ta vaħka me dömmävaaski, jakke mo dömmiba veelas hortto, dooleske me na som kokares, bi mee ta joo, koon hin maan laitadas.
17. Hinhan ar tumari laagaki skriivimen, että duije komujengo senniba hin doogiboskiero.
18. Me som douva, koon sennavaa manna kokaresta, ta manna sennina daat nii, koon hin maan laitadas."
19. Jakke joon phenle leske: "Kai to daat hin?" Jeesus svaaradas: "Tume na pinsava maan helle me daades: jos tume pinsanas maan, jakke tume pinsanas me daades nii."
20. Dala lau Jeesus rakkadas khangarjake ħistarjaki paħħal ka jou sikjadas ari khangari: na tšek na liijas les phallo dooleske leski tiija naanas panna auli.
21. Jakke Jeesus papples phenjas lenge: "Me dšaava nikki, ta tume roodena maan, ta tume merna ar tumare greħħene, kai me dšaava doori tume na lena te ven."
22. Jakke Juutakiere phenle: "Naa fani jou na tenkina mer te delpes, ka phennela: kai me dšaava doori tume na leena te ven?"
23. Ta jou phenjas lenge: "Tume sen teelal, me som apraal: tume sen dala phuujata, me na som dala phuujata."
24. Dooleske me phenjao tumenge, että tume merna ar tumare greħħene: dooleske tume kana passena maan dooleske, koon me som. Jakke tume merna ar tumare greħħen."
25. Jakke joon phenle leske: "Koon tu sal?" Jeesus phenjas lenge: "Reet douva, so me rakkadomki tumenge."
26. Buut hin maan rakkiba tumenna ta tumenna dömmiba: nebi jou koon hin maan laagadas, hin tšatšano, ta so me som ħunjom lesta, douva me rakkavaa boliba te ħunnel."
27. Nebi joon na hajadiile, että jou rakkadas lenge daadesta.
28. Jakke Jeesus phenjas lenge: "Ka sen uššaden komuniske tšaaves, taala tume hajuna, että me som douva, koon me som, ta na me na tšeeraa manna kokaresta tšii, bi me rakkavaa dauva paladouva sar mo daat hin mange sijadas."
29. Ta joo. Koon hin maan laagadas, hin mansa: joo naana mekjas maan kokares, ka me alti tšeeraa douva, so leske doogula."
30. Ka joo jakkes rakkadas, passide buut ape leste.
31. Jakke Jeesus phenjas dola Juutalaisenge, koon passide ape leste: "Jos tume tšeenas ar mo lau, jakke tume tšatšanes sen me sikjiboske kenti:"
32. Ta tume veena te pisaven tšatšiba ta tšatšiba tšerra tumeen frittioneske."
33. Joon svaarade leske: "Ame sam Aabrahamiske slehtata ame na sam tšekkar sammas tšekkeske drenggenge, sar tu taala phenneha: tume veena frittioneske?"
34. Jeesus svaaradas lenge: "Tšatšes tšatšes me phenna tumenge: sakkojiek, koon tšerra greħħos hin greħħosko drenggos."
35. Nebi drenggos na tšela aro tšeer alsindaak tšau tšela alsindaakunes."
36. Jos taalaka tšau tšerra tumeen frittioneke, jakke tume veena tšatšanes frittioneske."
37. Me dšaanaa, että tume sen Aabrahamiske slehtata: bi tume faatana maan mer te den, ka mo lau na leela rummos ar tumenne."
38. Me rakkavaa, so me som dikjom kai mo daat: jakkes tume nii tšerna. So sen ħunjen tumare jiego daadesta."
39. Joon svaarade ta phenle leske: "Aabrahamis hin maro daat". Jeesus phenjas lenge: "Jos veenas Aabrahamiske kenti, jakke tume tšernas Aabrahamiske tšeeriba."
40. Nebi kaana tume faatana maan mer te den, dšeenes koon hin rakkadas tumenge tšatšiba, so jou hin ħunjas Deevelesta. Jakke na tšerdas Aabrahamis."
41. Tume tšerna tumare daadeske tšeeriba." Joon phenle leske: "Ame na sam lubikaanes föddimen: meen hin jiek daat Deevel."

42. Jeesus phenjas lenge: "Jos Deevel velas tumaro daat, jakke tume liidanas maan, dooleske me som Deevelesta dšejjom ta aujom: na me na som manna kokaresta aujom. Bi joo hin maan laagadas.
43. Soskihaal tume na hajuna mo rakkiba? Dooleske, että tume na talluna te ħunnen me lau.
44. Tume sen daadesta bengesta, ta tumare daadenge sintake tšeeris kammena paalaltejaagaveen, jou hin sas meriboskiero alti ta aro tšatšiba jou na tšela, ka ar leste tšatšiba naana, ka jou rakkina ħoħiba. Jakke jou rakkina pesko jiego, dooleske jou hin ħoħano ta doolesko daat.
45. Nebi maan tume na passena, dooleske ka me phennaa tšatšiba.
46. Koon tumenna lela te sikavel maan dovaleske aro greħħos. Jos me tšatšiba rakkavaa, soske tume maan na passena?
47. Koon hin Deevelesta, douva ħunnela Deevelesko lau, dooleske tume na ħunnena, kana sen Deevelesta."
48. Jakke Juutakiere svaarade ta phenle leske: "Naa douva hortta ka mae phennaha, että tu sal samariakiero ta ar tutte hin beng?"
49. Jeesus svaaradas: "Ar manne maan tšii beng, bi me daava äära me daadeske, ta tume laħvana maan.
50. Nebi me na roodaa mi jiego äära: jiek hin, koon roodela ta dömmina.
51. Tšatšes, tšatšes me phenna tumenge: jos koon rikkina mo lau, jou tšekkar na dikkela meriba."
52. Juutakiere phenle leske: "Kaanaame hajuvaaha, että ar tutte hin beng, Aabrahamis hin muulo ta profeeti, ta tu phennaa: jos koon rikkina mo lau, jou tšekkar na smaakina meriba!
53. Salko tu baaride sar maro daat Aabraham, koon hin muulo? Ta profeeti hin muule: kouneske tu tšeeraha tuut?"
54. Jeesus svaaradas: "Jos me kokaro mänge kokareske laava äära, jakke mi äära naana tšii, mo daat hin douva, koon mänge äära deela, jou, koonesta tume phennena: 'jou hin maro Deevel'.
55. Na tume na pinsava les: bi me pinsavaa les, ta jos ka phennaa me na pinsavaa les. Jakke me vaavas ħoħano jakes sar tume nii: bi me pinsavaa les ta rikkavaa lesko lau.
56. Aabrahamis, tumaro daat, loħadas pes dotta, ka dijas mo diives: ta jou dikjas douva ta sas loħan."
57. Jakke Juutakiere phenle leske: "Na sal panna panħvardes berħ helle, ta sal dikjal Aabrahamis!"
58. Jeesus phenjas lenge: "Tšatšes, tšatšes me phennaa tumenge: vanka ka Aabrahamis föddadiilo, som me sommas."
59. Taala joon kokade brruja kamle te lengaven les doolensa: Jeesus garadiilo ta dšeelo nikki khangarjatta.

9. DRABIBA

Jeesus sassjina kuoreske föddime dġenes kurkeski tiija. 1-7.

1. Ta om ka vandradiilo jou dikjas dšeenes, koon dšinkatapesko födiiba sas kuoro.
2. Ta leske sikjiboske kenti puhte lesta phenle: "Rabbi koon tšerdas greħħos, dauvako helle leske phuuride, ka dauva hyövädiilo kuoreske te föddyvel?"
3. Jeesus svaaradas: "Naadauva na tšerdas greħħos helle leske phuuride, bi Deeveleske tšeeriba hyövädiilo te vel arleste oppenbaarimeske.
4. Jakke harhal ka diives hin, mänge veela te tšeeras leske tšeeriba, koon hin maan laagadas: veela rat, taala na lela tšek butti te tšeerel.
5. Jakke harhal sar me aro boliba som, som me bolibosko Parniba."
6. Dala laaveski paalal jou tšungradas ari phuu ta tšerdas tšungeresta deħħos ta mordas deħħos ape leske kha.
7. Ta phenjas leske: "Dšaa ta thootuut aro siilosko lammos." Douva hin risimes laagimen. Jakke jou dšeelo ta thoudaspes aulo paale ta dikjas.
8. Taala guvenni ta doola, koon vaagos sas dikle les baatiboskiereske, phenle: "Naa dauva douva, koon beħtas ta baatidas?"

9. Vaure phenle: "joo douva hin." Vaure phenle: "Naana jou bi hin lesko farbakiero." Jou kokaro phnejas: "Me douva som."
10. Jakke joon phenle leske: "Sar te kha hin phirjadiile?"
11. Jou svaaradas: "Ado dšeenno, koones kharna Jeesukseske, tšerdas deħħos ta makjas me kha ta phenjas mange: Ødšaa ta thootuut are siilosko lammos: jakke me dšeijom ta thoddommaan ta liijom mo dikkiba."
12. Joon phenle leske: "Kai jou hin?" Jou svaaradas: "Na dšaanaa."
13. Jakke joon rigade lesk, koon sigide sas kuoro, kajo fariseakiere.
14. Ta ado diives, konsa Jeesus tšerdas deħħos ta makjs lesko kha, sas sapatu.
15. Jakke fariseakiere nii puhte lesta, sar jou liijas dikkiba.
16. Jakke paart fariseakierena phenle: "Ado dšeenno naana Deevelesta, ka joo na rikkina sapatu." Vaure phenle: "sar voipula greħħavitiko komunis te tšeerel ajasave senniboske tšeeriba?" Ta joon sas maħkarpenne froo sinta.
17. Jakkes joon papales phenle kuoreske: "So tu phenneha lesta, ka jou phiradas te kha?" Ta jou phenjas: "Jou hin profetos."
18. Nebi Juutakiere na passide lesta, että jou hin sas kuoro ta hin liijas pesko dikkiba, vankaka kharde dikiboske limnaskiereko phuurideen.
19. Ta puhte lenna phenle: "Hinko dauva tumaro tšau. Saaves phennena kuores, hin föddimen? Sar joo taala kaana dikkela?"
20. Leske phuuride svaarade ta phenle: "Ame dšaanaha, että dauva hin maro tšau ta että joo hin kuores föddimen:
21. Nebi sar joo kaana dikkela, na dšaanaha: na dšaanaha douva helle, koon hin phiradas leske kha. Puħħen lesta: les hin dosta oldra mo rakkvel kokaro peske riggata."
22. Jakkes leske phuuride phenle, ka daaride Juutakieren, dooleske Juutakiere sas jo sömsimen maħkarpenne, että douva, koon sennadas les Kristukseske, dooles froojana khangarjatta.
23. Dooleske lške phuuride phenle: "Les hin dosta oldra, puħħen lesta."
24. Jakke joon kharde papples dšeenes, koon sas aahtas kuoro. Phenle leske: "Dee äära Deeveleske: ame dšaanaha, että ado dšeenno hin greħħavitiko."
25. Joo svaaradas: "Hinko joo greħħavitiko, douva na dšaanaa: douva bi dšaanaa, että mee koon sommas kuoro, kaan dikkaa."
26. Jakke joon phenle leske: "So jou tukke tšerdas? Sar jou phiradas te kha?"
27. Joo svaaradas lenge: "Jo me tumenge phnjom, tume na ħunjen? Kammenako tume nii te byryven leske sikjiboske kentege?"
28. Jakke joon spiijade les ta phenle: "Tu sal lesko sikjibosko kentoski ame sam Moosekseske sikjibosko kenti.
29. Ame dšaanaha Deevel rakkadas Moosekseske, bi kon dauva hin, douva na dšaanaha."
30. Dšeenno svaaradas ta phenjas lenge: "Douvahan dai hin undraviisigo, että tume na dšaanena, katta jou hin, ta endo joo hin phiradas me kha.
31. Ame dšaanaha, etna Deevel na ħunnela greħħavitikoonen bi koon hin darukaano Deeveleske ta tšerra lesko kammiba dooles joo ħunnela.
32. Naana alsindaak ħunlo, että tšek hin phiradas jakesaven kha koon hin sas kuore dšinkatto föddiba.
33. Jos joo na velas Deevelesta, na jou na lelas tšii te tšeerel."
34. Joon svaarade ta phenle leske: "Tu sal seelas aro greħħos föddimen ta tu kammeha te sikjaves meen!" Ta joon jaagade les nikki avri.
35. Ta Jeesus liijas te ħunnel että joon jaagade les avri: ta k jou ħtildas les jou phenjas leske: "Passehako tu are Deevelesko tšaaaveste
36. Jou svaaradas ta phenjas: "Räi koon jou hin, että me ape leste passaas?"
37. Jeesus phenjas leske: "Tu sal dikjal les, ta jou hin douva, kon tussa rakkina."
38. Jakke jou phenjas: "Räi me passaa!" Ta jou bokkibossa mangjas les.
39. Ta Jeesus phenjas: "Dömmiboske me som aujom ardo boliba. että doola koon na dikkena, dikkenas, ta doola koon dikkena veenas kuoreske."

40. Ta paart fariseakiere, koon sas doi neerkai jou, ħunle dauva ta phenle leskej: "Samko ameki kuore?"
41. Jeesus phenjas lenge: "Jos tume venas kuore, tumeen na velas greħhi: mebi kaana tume phennena: ame dikkaha: dooleski ħaal tumaro greħhos tšeela.

10. DRABIBA

Jeesus phennela pesta jou hin bakrengre huusako vuudar. 1-10.

1. Tšatšes, tšatšes me phenna tumenge: koon na dšala vuudares ta are bakengi huusa, bi dšaala varo drom, jou hin tšoor ta lurrboskiero.
2. Nebi douva koon daala vuudaresta arre, douva hin barengo valgoosos.
3. Leske vuudaresko valliboskiero phiran, ta bakre ħunnena leski lyijä: ta jou kharra peske jiega bakreen naavesta ta rigina leen avri.
4. Ta ka mekkela saaren peske jiegoneen avri jou vandrula angla lenne, ta bakre veena palaleste, dooleske joon pinsana leski lyijä.
5. Nebi fremdoneski paalal joon na dšaana nahħena lesta kana päinsana fremdonengi lyijä."
6. Dala farbako rakkiba Jeesus rakkadas lenge: bi joon na hajadiile, so lesko rakkiba starkadas.
7. Jakkes Jeesus panna phenjas lenge: "Tšatānes me phennaa tumenge: me som bakrengre vuudar."
8. Saare, koon hin aule vanka manna, hin tšoor ta lurrboskiero: bi bakre naana ħunle leen.
9. Me som vuudar: jos koon katta me dšaala arre jakke jou ħleppulafer ta jou dšaala arre ta jou dšaala avri ta laššela peske engga.
10. Tšoor na vela vauro te tšoorel bi ta mertedel ta te nahavel, me som aujom, että leen veelas dšiviba ta veelas perdal tšaaliba.
11. Me som ado tšihko valgoosos, tšihko valgoosos deela pesko dšiiben bakrengri ħaal.
12. Nebi kon hin lyönimen, koon naana valagoosos ta koones jiega bakre naana, ka jou dikkela ruvves te vel, jakke jou mekkela bareen ta nahħela: ta ruu lurela ta bohjina dooleen.
13. Jou nahħela, dooleske jou hin lyönimen na rikkina umsorga bakrena.
14. Me som ado tšihko valgooso, ta me pinsavaa me jiega ta me jiega pinsana maan.
15. Jakke sar daat pinsina maan ta me pinsavaa daades: me daava mo dšiiben bakrengri ħaal.
16. Maan hin panna vare bakre, koon naana dala bakrengri stanjata: leen nii me hyövyvää te rigavaa ta doola lela te ħunnen mi lyijä. Ta hin panna jiek huupa ta jiek valgoosos.
17. Doolleske daat maan liidina, ka me daava mo dšiiben, että me douva paale laavas.
18. Na tšek douva manna na leela, bi me daava kokaro maan hiin volla te daa douva, ta maan volla te laa douva paale ado biħiba me som liijon me daadesta."
19. Jakke föddädiile papales sintengo froojiba maħkare Juutalaisene dala laavengi ħaal.
20. Ta buut lenna phenle: "Arleste hin ilako, ta jou hin bivettakiero: so tume lesta ħunnena?"
21. Vaure phenle: "Daala naana ilakooneske lau: nahan ilako na lela te phiravel kuorengri kha?"
22. Taala sas khangrjake viijiboske minsiboske festi Jerusalmaste, ta sas ven.
23. Ta Jeesus sħtaadas ari khangari are salomosko stakkengo drom.
24. Jakke Juutakiere trystāde les ta phenle leske: "Sar harhal tu rikkaveha mari dšinta ħojimen? Jos tu sal kristus, pen douva menge dšienes."
25. Jeesus svaaradas lenge: "Me som phenjom douva tumenge ta tume na passena, dola tšeeriba, saave me tšeeraa ar me daadesko nau. Doola sennana manna.
26. Nebi tume na passena, dooleske tume na sen me bakren.
27. Me bakre ħunnena mi lyijä, ta me pinsavaa leen, ta joon veena palamanne.
28. Ta me daava lenge alsindaakuno dšiviba, ta joon tšekkar na honkuna, helle tšek na lurra leen me vastesta.
29. Mo daat, koon hin leen mange diijas, hin baaride saaren na tšek na voipula te lurrel leen me daadeske vastena.
30. Mee ta daat sam it."
31. Jakke Juutakiere liile pappales bar phuujata tehlangaven les barrenasa.
32. Jeesus svaaradas lenge: "Me som sikadom tumenge buut tšihka tšeeriba, saave hin daadesta, saavo doolena hin douva soski ħaal tume kammena barrenasa te den maan?"

33. Juutakiere svaarade leske: "Tšihko tšeeribongi ħaal ame tuut na daaha barensa, bi Deuleske spiijiboski ħaal ta dooleske ħaal ka tuu koon sal komunis tšeereha tuut Deeveleske."
34. Jeesus svaaradas lenge: "Naa ari tumari laaga skriivina me phenjom tume sen Deevelja'?"
35. Jos jou phennela diiveljenge dooleen, koonenge Deulesko lau aulo ta baroliin na lela te tšinjuvel tšutšoneske –
36. Jakkes sar tume phennena dooleske koones daat hin kurhja ta laagadas aro boliba: ta spiijaveha Deeveles: dooleski ħaal että me phenjom: me som Deulesko tšau?
37. Jos me na tšeeraa me daadeske tšeeriba ma passen maan.
38. Mebi jos me doola tšeeraa, jakkes, vaħka tume na passenas helle maan, passen me tšeeriba, että veenas te pinsven ta Hajuvenas että daat hin ar manne ta me som are daadeste."
39. Jakke joon pappales kamle te len phallo, bi jou dšeele nikki lenge vastena.
40. Ta jou dšeele pappales ape Jordaniski varirig ardo stedos, kai Johannes vaagos sas ta boldas, ta viipädiilo doori.
41. Ta buut aule kajjou ta phenle: "Johannes na tšerdas kanjiek sennibosko tšeeriba: bi saaro, so Johannes phenjas datta hin tšatšo."
42. Ta buut doori passide ape leste.
7. Nebi dola divisa ka sas dšeele, jou phenjas peske sikjiboske kentenge: "Dšaha pappales Juudeatte."
8. Sikjiboske kenti phenle leske: "Rabbi fers Juutakiere kamle barrensa tuut, merteden ta pappales tu dšaaha doori!"
9. Jeesus svaaradas: "Naa aro diives deħħodui htunni? Koon vandrula diviseskitiija, douva na riħħina pes, dooleske jou dikkela dala bolibosko parniba.
10. Nebi koon vandrula rassakitiija, dauva riħħinapes doolen naa arleste naana parniba."
11. Jakke jou rakkadas, ta taala jou phnejas lenge: "Maro pinsardo Lasarus paħħula, bi me dšaava te dšanggaves les lindrata."
12. Jakke sikjiboske kenti phenle leske: "Räi jos jou paħħula, jakke jou veela sastoneske."
13. Nebi Jeesus rakkadas leske meribosta: joon pappales tenkade, jou rakkina aro suuno, paħħibosta.
14. Taala Jeesus phenjas lenge dšenes: "Lasarus hin muuolo.
15. Ta me som loħano tumariħaal dotta, kana sommas daari, jotta tume passenas: bi dšaaha kaana kajjou."
16. Jakke Tuomas, koones phenle Didymukseske, phenjas vare sikjiboske kentenge: "Dšas ame nii doori, te meeras lessa itgom."
17. Jakkes Jeesus aulo ta tiijas te dšanel, että jou jo ħtaar divisa hin sas ari gruopa.
18. Ta Betania sas neer kaji Jerusalma, jakkes deħħopanħe fierugengi paalal.
19. Ta buut Juutakiere sas aule kaji Marta ta Maria te losven leen lenge phaaleske meribosta.
20. Ka Marta ħunjas, että Jeesus sas tevel, dšeele joi leske prissi: bi Maria beħtas tšeere.
21. Ta Marta phenjas Jeesukseske: "Räi jos tu sallas daari jakke mo phaal na velas panna muulo.
22. Nebi kaana nii me dšaanaa, että Deevel deela tukke saaro so tu Deevelesta baateha."
23. Jeesus phenjas lakke: "To phaal aaħela apre."
24. Marta phenjas leske: "Me dšaanaa jou aaħela aro apre aaħiba, siste divisessa."
25. Jeesus phenjas lakke: "Me som apreaaħiba ta dšivba: koon passela apemanne, douva dšiivela vaħka veelas muulo.
26. Na helle kanjiek, koon dšiivela ta passela apemanne, tšekkar na merra, passeshako douva?"

11. DRABIBA

1. Ta paart dšeenoo, Lasarus, Betaniasta, Mariake ta lake phenjake Martake gaavesta, sas dukado.
2. Ta ada Maria sas doija, koon makjas khandale drubben ras ta khosta peske baalensa leske piere: ta Lasarus, koon sas dukado, sas lako phaal.
3. Jakke phenja laagade Jeesukseske ada lau: "Räi dik, douva koon hin tukke kamlo hin dukado."
4. Nebi douva ka jou ħunjas Jeesus phenjas: "Naa ada au meriboske, bi Deeveleske äärake, että Deevelesko tšau dotta veela klaarjimen."
5. Ta Jeesus liidadas Marta ta lake phenja ta Lasarukses.
6. Ka jou ħunjas että jou sas dukado, viipädiilo jou ardo ħtedos, kai jou sas, panna dui divisa.

27. Joi phenjas leske: "Passaa, räi: me passaa, että tu sal Kristus, Deevelesko tšau, douva, koon sas tevel aro boliba."
28. Ta dala phenniboski paalal joi dšeeeli ta khardas tšorjas peske phenja Maria phenjas: "Sikjiboskiero hin daari ta kharla tuu."
29. Ka Maria douva ħunjas, aahti joi apre hastigas ta dšeeeli kai joo.
30. Nebi Jeesus naanas panna aulo aro gau, bi sas panna ardo ħtedos, kai Marta sas les dikjas.
31. Ka kaana Juutakiere, koon sas Mariassa ari huusa la te loħaven, dikle la hastigas te aaħel ta te dšal avri dšeele joon palalatte, tenkade joi dšaala api gruopa te rouvel doori.
32. Taala ka Maria dšeeeli doori, kai Jeesus sas, ta dikjas les, naavudiili joi aglaleske piere ta phenjas leske: "Räi jos tu veehas taala daari, na mo phaal na merras panna."
33. Ka Jeesus dikjas la te rouvel ta koon sas lassaaule Juutakieren ta rouven, nouradiilo jou arpesko dšiiiben ar ħooli tšaljiboski volla ta hidradiile.
34. Ta jou phenjas: "Kai tume tšudden les?" Joon phenle leske: "Au ta dik."
35. Ta Jeesus rouvidas.
36. Jakke Juutakiere phenle: "Dik sar kamlo jou sas leske!"
37. Nebi paart lenna phenle: "Nako jou koon phiradas kuoreske kha na voipulas te tšeerel douva nii, että jou na muulo?"
38. Jakke Jeesus nouradiilo pappales are tšaljiboski volla ta dšeeelo api gruopa: ta doja sas luola, ta anglo vuudar sas bar.
39. Jeesus phenjas: "Len bar nikki." Marta, muuleski pheon, phenjas leske: "Räi, jou khandela jo, dooleske jou hin sas ari gruopa ħtartto diives."
40. Jeesus phenjas lakke: "Na phenjom me tukke, että jos passeha taala tu dikkehas Deevelesko klaariba?"
41. Jakke joon liile bar nikki, ta Jeesus haddidas peske kha apre ta phenjas: "Daat, me paarikavaa tuut, että sal maan ħunjal.
42. Me kyllä dšaanidommas, että tu maan alti ħunneha, nebi komujengi ħaal, koon ħterjula dai trystälmanne, me dauva phennaa, että joon passenas douva ka tu biħadal maan."
43. Ta dola phenniboski paalal, jou diijas gooli drouve lyijähä: "Lasarus au avri!"
44. Ta muulo aulo avri, vas ta piere phannibonsa prastime ta leske muodaki tryijym sas prastimen khamliboski fliika. Jeesus phenjas lenge: "Ĥleppaven les ta den leske te dšan."
45. Jakke buut Juutakierna, koon sas aule kaj Maria ta dikle so Jeesus tšerdas, passide ape leste.
46. Nebi paart lenna dšeele kajo fariseakiere ta rakkade lenge so Jeesus sas tšerdas.
47. Jakkess prallune rahħalja ta fariseakiere kokade sikle huupa ta phenle: "So ame tšeeraha, dolesek ako dšeenno tšerra buut senniboske tšeeriba?"
48. Jos daaha les jakkess te aaħel, taala saare passena ape les ta Roomakiere veena ta leena menna nikki phuu ta komuja."
49. Nebi paart lenna Kaifas koon ado berħ sas praaluno rahħa, phenjas lenge: "Tume na dšaanena tšii.
50. Tume na tenkana, että tumenge hin fedde, että jiek komunis merra hile boliboske komujengi ħaal, sar että saare bolibokse komuja ħonkula."
51. Nebi douva jou na phenjas pesta kokaresta, bi dooleske ka jou sas ado berħ praaluno rahħal, bi jou spookadas douva että Jeesus hyövädiilo te mer kojengi ħaal.
52. Nabi dola komujengi ħool, bi te kokavel jiekesske bohjimen Deeveleske kenteen.
53. Dola divisesta sas leen tšerdo sömsiba merte den les.
54. Doolleske Jeesus butte na vandradiilo dšienes bi tšorjal Juutakierengi maħkaral, bi dšeeelo doorita aro ħtedos. So sas neerkajo kokaro them. Efraim naavesko fooros: ta avri jou sas peske sikjiboske kentensa.
55. Nebi Juutakierengi ppska sas neer, ta buut dšeele phuujaake ħtedena apre Jerusalmate vanka pooskake festa te dšussaven peen.
56. Ta joon roodide Jeesukses ta phenle varešenge ka sas mueral ari khanggari: "So tenkana? Nako jou na vela helle apo (festi) (juhli) (kurke)."
57. Nebi praalune rahħalja ta fariseakiere sas diile biħiba että jos koon dšaanelas, kai jou sas, jou mostula te del oppenbaarimen että joon leenas les phallo.

12. DRABIBA

Jeesukses makkena kaji Betani. 1-8.

1. Ĥoo divisa vanka pooskata Jeesus aulo kaji Betani, ka Lasarus dšivadiilo, kuou koones Jeesus sas dšanggadas meribosta.
2. Doori fiärjåde leske ĥaaben ta Marta tšeenarissake, bi Lasarus sas jiek doolena, koon sas te ĥal lessa.
3. Jakke Maria Ilijas pinnos hortto, kuĥĥe priisako nartus makkiba ta mukjas Jeesukseske piere ta kostas peske baalensa: ta huusa auli pherdi makkiboski khaan.
4. Taala phnejas jiek leske sikjiboske kentena, Juudas Iskariot douva koon tšerdas leske viekiba:
5. ”Soske ada makkiba na biknade aro triin ĥeel denaris ta doola na diile tšuoenge?”
6. Nebi dauva jou na phenjas dooleske, että rikkinas umsorga tšuoarena, bi dooleske, että jou sas tšoor ta että jou louveske boĥĥosko paalal dikkiboskero liijas peske kokares so dai sas tšuddo.
7. Jakke Jeesus phenjas: ”Mek la mo aaĥel, että joi leelas te tšeerel dava me grupiboske diviseski ĥaal.
8. Dooleske tšuoere tumeen hin alti maĥkar tumenne. Bi maan tumeen naana alti.”
9. Taala bari huupa Juutakiere liijas te dšaanel että jou sas daari: ta joon dšeele doori, na kokares Jeesukseski ĥaal, bi dooleskiĥaal nii, että leenas te dikken Lasarukses, koon jou sas dšanggadas meribosta.
10. Nebi praalune raĥĥalja lovade merteden Lasarukses.
11. Dooleske ka buut Juutakiere leski ĥaal dšeele doori ta passide ape Jeesukses.
12. Palado diives, ka bari komjengi huupa, koon sas aule aro festi, hunjas, että Jeesus sas te vel Jerusalmate.
13. Liile joon paluske kvisti ta dšeele leske: ”Prissi ta diile gooli hoosianna, siglimen mo tšel jou, koon veela are rasko nau, Israelisko kråiji!”
14. Ta ka liijas terne aasis Jeesus beĥtas ape doolesko dummo jakkes sar skriivimen hin:
15. ”Ma daar tšåi Siion: dik, to kråijis veela behtes ape aasiske khurjako dummo.”
16. Dauva leske sikjiboske kenti vaagos na hajadiile: bi ka Jeesus sas klaarjimen, taala joon minsade, että dauva sas lesta skriiviment ta että joon dauva leske tšerde.
17. Jakke komuja, koon sas lessa, ka jou khardas Lasarukses grupata ta dšanggadas les meribosta. Sennade lesta.
18. Dooleski ĥaal komuja dšeeleki leske prissi, ka joon ĥunle että jou sas tšerdas ado sennibosko tšeeriba.
19. Jakkes fariseakire phenle maĥkarpenne: ”Tume dikkena, ettäna leena tšiiaritiija: dik hilo boliba prastela pala leste.”
20. Ta sas paart Kreikakiere ar lengi huupa, koon aule apre aro festi Deeveles te maggen.
21. Daala dšeele kajo Filipuksos koon sas Galileake Beetsaida ta baatide les phenle: ”Råi ame hangavaaha te dikas Jeesuses.”
22. Filipus dšeele ta phenjas douva Andreaaske: Andreas ta Filipus dšeele ta phenle Jeesukseske.
23. Nebi Jeesus svaaradas lenge phnejas: ”Tiija hin auli, että komuniske tšaaaves klaarjana.
24. Tšatånes tšatšanes me phennaa tumenge: jos sveltosko bobbos na perra ari phuu ta na merra, jakke douva tšeele kokares: bi jos douva merra, douva deela buut föriji.
25. Koon pesko dšiviba liidina, naĥina douva: bi koon hin ĥojimen ape pesko dšiviba arda boliba. Jou spaarina douva aro alsindaakuno dšiviba.
26. Jos koon maan dreggina, movel joo palamanne: kai me som, doori hin mo drenggos nii. Ta jos kon maan drenggina jakkes daat deela peski ååra leske.
27. Kaana mo (šeele) hin ĥliepimen: ta so hyövylås me te phennaa? Daat, ĥleppa maan dala tiijata, endo: dooleskiĥaal me som arda tiija aujom.
28. Daat klaarja to nau!” Jakke himlata ali lyijå: ”Me som douva klaarjadom, ta me douva panna klaarjavaa.
29. Jakkes komuja, koon sas ĥterde ta ĥunle douva phenja Deuleski tundra ĥunjula, vaure phenle: ”Lessa rakkade Engli.”
30. Jeesus svaaradas ta phenjas: ”Na ada lyijå na auli miĥaal, bi tumari ĥaal.
31. Kaana ĥtaavela dömmiba dala bolibosko perdal: kaana dala bolibooske kårijes hyövöyte ĥlenggaven avri.

32. Ta ka maan uššana phuujata, taala me ħterdaa saareen kai me.”
33. Nebi douva jou phenjas te del tedšaanen. Svae meribossa jou veela te mer.
34. Komuja svaarade leske: ”Ame sam laagata ħunjam, että Kristus tšeela alsindaakunes: sar tu taala phenneha, että koniske tšaa ves hyövy te uššaven koon hin ado komunisko tšau?”
35. Jakkes Jeesus phenjas lenge: ”Panna kuti tiija parniba hin mahkar tumenne vandruben, jakke harhal ka tumeen parniba hin että lamliba na leelas tumeen arpeski volla, koon aro tamliba vandrula, douva na dšaanela kai jou dšala.
36. Jakke harhal ka tumeen parniba hin, passen aro parniba, että tume parniboske kentenge veenas.” Dauva Jeesus rakkde ta dšeelo nikki ta garudas pes lenna.
37. Ta vañka jou sas tšerdas jakke buut senniboske tšeeriba anglalenne, na joon na passide apeleste,
38. että ħtaavelas tšatšoneske profeetta Esaiaasko lau, so jou phenjas: ”Räi koon passela mare praatiba, ta kooneske vast mussi oppenbaaruna?”
39. Dooleskihaal joon na liile te passen, ka Esaias hin panna phenjas:
40. ”Jou hin kuorjadas lenge kha ta baasadas douvesko lengo dši, että joon na dikkenas penge tšensa ta na hajuna penge dšessa tanarisunas ta että me leen na sasjavaas.”
41. Dauva Esaias phenjas, ka jou dikjas lesko klaariba ta rakkadas lesta.
42. Endo buut kruunakie dšeenena passide ape leste, bi fari seakierengihaal joon douva na jiegade, etteina froojinas leen nikki khanggarjatta.
43. Dooleske ka joon liidade butte komujengi äära sar Deeveleski äära.
44. Nebi Jeesus diijas gooli ta phenjas: ”Koon passela ape manne, dauva na passela ape manne, bi ape leste koon hin maan biñadas.
45. Ta koon dikkela maan, dikkela les koon hin maan laagadas.
46. Mes som aujom parniboske apo boliba, että kanjiek koon maapassela, na tšeelas aro tamliba.
47. Ta jos koon ħunnela mo lau endo na kannela douva, les me na dömmävaa: dooleske na me ma som aujom aro boliba te dömmävaa, bi te jelpavaa boliba.
48. Koon dikkela maan illake na leela prissi mo lau. Les hin dömmiboskiero: ado lau, saavo me som phenjom, douva les dömmina siste divisessa.
49. Dooleske na me manna kokaresta na rakkadom, bi daat, koon hin maan laagadas, hin kokaro diijas mange biñiba, so me hyövyvää te phennaa ta so te rakkavaa.
50. Ta me dšaanaa, että lesko biñiba hin alsindaakuno dšiviba, dooleskihaal so me rakkavaa, douva me rakkavaa jakkes sar daat hin mange phenjas.”

13. DRABIBA

Jeesus thouvela peske sikjiboske kentenge pire. 1-11.

1. Nebi vanka posskake (festi). Ka Jeesus dšaanidas, että leski tiija sas auli, ta jou mekkela ada boliba ta dšaala kaipesko daat, jakke jou, koon liidadas peske jiegoneen, koon sas aro boliba sikadas lenge pesko liidiba dšinkaji sisto tiija.
2. Ta api padresa ka sas, ka beng jo sas tšuddas Juudas Iskariotin, Simoniske tšaa vesko, dši, että jou tšerras viekiba Jeesukseske.
3. Jakkes Jeesus, dšaanidas, daat sas diijas saaro arleske vas ta että jou sas aulo katto Deevel ta hyövädiilo te dšal kajo Deevel.
4. Aaħto apre praali padresa ta hansadas peski vaipa, liijas pohtantiko tyygös ta tšuddas douva drjake tryijym peste.
5. Taala jou raadas paani aro thouvibosko tšaaro ta byrädiilo te thouvel peske sikjiboske kentenge piere ta te khosel doola pohtantiko phernehä, saavo sas tryijym les la.
6. Jakke jou aulo kajo Simon Peeros, ta dauva penjas leski: ”Räi, tuko thuveha me piere?”
7. Jeesus svaaradas ta phenjas leske: ”So me tšeeraa, douva tu kaana na hajuveeha, bi pali kuti tiija tu douva hajuva.”
8. Peeros phenjas leske: ”Na tšekkar tu na leeha te thouves me piere.” Jeesus svaaradas leske: ”Jos me na thouvaa tuut, naana tuut taala dielos mansa.”

9. Simon Peeros phenjas leske: "Räi ma thoo manna me piere bi, me vas ta mo ħeero."
10. Jeesus phenjas leske: "Kaan hin najadas, na hyövy vauro, bi että pierebi thouvena, ta jakkes jou hin seelas dšuušo, ta tume nii sen dšuuše, bi na endo saare."
11. Dooleske jou dšaanidas viekiboske tšeeriboskieres: dooleske jou phenjas: "Na sen saare dšuuše."
12. Ka jou sas thoddas lenge piere ta liijas perki praaluni fliika ta pappales ħtummediilo tehħal, penjas jou lenge: "Hajunako so me som tšerdom tumenge?"
13. Tume rakkana phennena maan sikjiboskiereske ta vastta horttas tume phennena, dooleske douva me som.
14. Jos taala me, tumaro räi ta sikjiboskiero, som thoddal tumare piere, tume nii mostuna te thouven varešenge piere.
15. Dooleske me tumenge tšerdom jakkes. Että tume nii varešenge tšernas, jakkes sar me tumenge tšerdom.
16. Tšatšanes, tšatšanes me phennaa tumenge: naana deenggos peski vasta baaride nau helle laagimen laagiboskieresta baaride.
17. Jos tume douva dšaanena, jakkes tume sen velsingimen jos tume dauva tšerna.
18. Na mena rakkavaa tumenna saarena: me dšaanaa, koones som velkadam: bi Ada sriiviba hyövädiilo te ħtaaveel tšatšoneske: koon mo maaro ħaala, jou haala, jou dahhela peske klakki prisamanne.
19. Jo kaana me phennaa douva tumenge. Vanka douva pherjula, että tume, ka douva perhula pas, että me som douva.
20. Tšatšes, tšatšes me phennaa tumenge: koon leela prissi dooles, koones me laagavaa, douva leela prissi maan. Bi koon leela prissi maan, douva leela prissi les, koon hin maan laagadas."
21. Palada phenniba Jeesus aulo mulaneske peske dšiiibenesta ta sennadas ta phenjas: "Tšatšanes, tšatšanes me phennaa tumenge: jiek tumenna tšerra mange viekiba."
22. Jakkes sikjiboske kenti dile ape vare tšenne na dšaanide koonesta jou rakkadas.
23. Ta paart leske sikdjiboskekentena, douva kones Jeesus liidadas, yylädiilo ka ħaijas are Jeesukseske gänjene.
24. Simon Peeros bakkadas leske ħeerha ta penjas leske: "Phen koon douva hin, koonesta jou rakkina."
25. Jakkes dauva, mekjas pes priso Jeesuksesko bringos, phnejas leske: "Räi, koon douva hin?"
26. Jeesus svaaradas: "Douva hin douva, kooneske me banjavaa ta daava ada bitta." Jakkes jou liijas bitta, bonjadas douva ta diijas Juudaske, Simon Iskariotiske tšaaaveske.
27. Ta taala, dola bittaki paalal, dšeeelo arleste beng. Jakkes Jeesus phenjas leske: "So tšeereha, douva tšeer hastigas."
28. Nebi na tšek ħamnegierena na hajadiile, soske jou douva leske phenjas.
29. Dooleske paart tenkade, ka louveski kissik sas Juudas, tenkade Jeesus phennela tšin: "So hyövyvaaha festenge." Helle jou diijas so tšuorenge.
30. Jakkes jou, ka liijas ado bitta, dšeeelo jou fruot avri: taala sas rat.
31. Ka jou sas dšeeelo avri, phenjas Jeesus: "Kaana komuniske tšau hin klaarjimen, ta Deevel hin klaarjimen arleste.
32. Jos Deevel hin klaarjimen arleste, jakke klaarjina pappales Deevel les arpeste ta klaarjina les has.
33. Kamlekenti panna kuti tiija me som tumensa, tume vena te rooden maan, ta jakkes sar phenjom tuutakierenge: ka me dšaava, doori tume na voipuna te ven, jakkes me phennaa tumenge nii.
34. Nevo biħiba me daava tumenge, että liidas varešeen jakkes sar me som tumeen liidadom, että tume nii liidas varešeen.
35. Dotta saare pinsana tumeen me sikjiboske kentenge, jos tumeen hin maħkar tumenne liidiba."
36. Simon Peeros sphenjas leske: "Räi, kai tu dšaaha?" Jeesus svaaradas leske: "Kai me dšaava, doori tu na voipuveeha mansa te ves. Nebi pali kuti tiija tu veeha palamanne."
37. Peeros phenjas leske: "Räi, soske kaana na lau te vaa palatte? Mo dšiiiben me daava tiħaa."
38. Jeesus svaaradas: "Tuuko deeha to dšiiiben mi ħaal? Tšatšanes, tšatšanes me phennaa tumenge: na dšabbela baħno, vanka tu maan triival niekaveeha.

14. DRABIBA

Jeesus panna mekkela Deuleha: jou oppenbaarina pesko dšaaben te fiärjävel lenge tedos ar pesko daadesko 14u. 1-4.

1. Mamo vel tumaro dši mulano, passen Deeveles ta passen maan.
2. Arme daadesko tšeer hin buut dšiviboske ħtedi, jos na vela jakke, phennaasko me tumenge, että me dšaava te fiärjävaa tumnge ħtedos?
3. Ta vaħka me dšaava te fiärjävaa tumenge ħtedos. Vaava me paale ta laava tumeen mansa, että tume nii venas doori kai me som.
4. Ta kai me dšaava – drom doori tume dšaanena.”
5. Tuomas phenjas leske: ”Räi ame na dsaanaha, kai tu dšaaha: sar sitte dšaanahas drom?”
6. Jeesus phenjas lenge: ”Me som drom tšatšiba ta dšiviba na veela tšek kajo daat varo drom katta me bi.
7. Jos tume venas pinsaden maan maan, jakke tume pinsana me daades nii: datta anglepäin tume pinsana les, ta tume sen dikjen les.”
8. Filipus phenjas leske: ”Räi sika menge daades jakke ame tyytyväähä.”
9. Jeesus phenjas leske: ”Jakke harhal me som sommas tumensa, tuna pinsveeha maan. Filipus koon hin dikjas maan, douva hin dikjas daades: sar tu taala phenneha: sika menge daad.
10. Tu na passeha, että me som are daadeste, ta että daat hin ar manne? Dola lau, saave me tumenge rakkavaa, mena rakkavaa manna kokaresta: ta daat, koon ar manne dšiivela, tšerra tšeeriba, saave hin leskiere.
11. Passen maan, että me som are daadeste, ta että daat hin ar manne: nebi jos naa, jakke passen kokare tšeeribongiħaal.
12. Tšatšanes, tšatšanes me phenna tumenge: koon passela ape manne, pappale jou nii tšerra dola tšeeriba, so me tšeeraa, ta panna baaride, sar doola hin joo tšerra: jakke ka me dšaava kai mo daat.
13. Ta sobi tume baatena ar mo nau, dauva me tseeraa, että daades klaarjanas are tšaaveste.
14. Jos tume baatena manna vaħkasoo armo nau, jakkes douva me tšeeraa.
15. Jos tume maan liidana, jakkes tume rikkana mo biħħiba.
16. Ta me som te manggaa daades, ta jou deela tumenge vare riggiboskieres te aahel tumensa alsindaakunes.
17. Tšatšibosko dšiiben, so boliba na voipula te lel prissi, ka jou na dikkela les: bi tume pinsana les. Dooleske ta jou aahela alti kai tume ta hin artumenne.
18. Naa me na mekkaa tumeen kokareske: me vaava kai tume.
19. Panna kuti tiija, jakke boliba butte maan na dikkela bi tume dikkena maan: meka dšiivaa, jakkes tume nii leena te dšiiven.
20. Ado diives tumne hajuna, että me som arme daadessa ta että tume sen armanne ta me artumenne.
21. Koones hi mo biħħiba ta koon doola rikkina, jou hin douva, koon maan liidina: nebi koon maan liidina. Les mo daat liidina, ta me liidavaa les ta oppenbaaravaa maan leske.”
22. Juudas na douva Iskariot, phenjas leske: ”Räi, save dphħakiħaal tu kenkaveha te oppenbaaraves tuut menge ta na boliboske?”
23. Jeesus svbaaradas ta phenjas leske: ”Jos paart liidina maan, jakkes jou rikkina mo lau, ta mo daat liidina les, ta ame vaaha kajjou ta aahaha kajjou te dšiivaa.
24. Koon maan na liidina, douva na rikkina me lau: tu ado lau, so tume ħunnena, naana miero, bi daadeskiero, koon hin maan laagadas.
25. Dauva me som tumenge rakkadom ka sommas kajatume.
26. Nebi riggiboskiero, kurkesko dšiiben. Saavo daat laagina armo nau. Jou sikjina tumenge saaro ta dela te minsaven tumenge saaresta, so me som tumenge phenjom.
27. Freedos me mekkaa tumenge: mo freedos – douva me daava tumenge, na me na daava tumenge, jakkes sar boliba deela, mamo aahel tumaro dši mulano ta mamo daarel.
28. Tume ħunjen mo phenniba tumenge: me dšaava nikki ta vaava paale kaja tume: jos tume maan liidanas, jakke tume aahenas loħane dotta että me dšaava kaimo daat dooleske daat hin manna baaride.
29. Ta kaana me som phenjom douva tumenge, vanka douva hin ħyddimen, että tume passenas, ka douva ħyddylä.

30. Na me butte na rakkavaa buut tumensa, dooleske bolibosko (tšenstakiero) veela, ta armanne les naana tšii.
31. Nebi että boliba hajulas me liidavaa daades ta tšeeraa, jakkes sar daat hin maan biñadas: aahen apre ta dšas daarita.

15. DRABIBA

Jeesus rakkina panna peske sikjiboske kentenge ta (biñina) leen te (pysyven) arleste, aro tšatšano gullepiibenesko kañ. 1-11.

1. Me som tšatšano gullepiibenesko kañ, ta mo daat hin barjiboskiero.
2. Sakko (kvista) armanne, koon na tšerra muuri, jou hugina nikki: ta sakkones, koon tšerra muuri, jou dšutšina ettødouva tšerras butte muuri.
3. Tume sen jo dšutše dola laaveskiñhaal, so me som tumenge rakkadom.
4. Aahen armanne, jakkes me aahaa artumenne, jakkes sar (kvista) na voipula te barjuvel muuri pesta kokaresta, jos douva na aahela aro gullepiibenesko kañ, jakkes na tume helle, jos na jaañena armanne.
5. Me som gullepiibenesko kañ, tume sen (kvisti). Koon aahel armanne ta arkooneste me aahaa, douva tšerra buut muuri: taala bimiero tume na voipuna tetšeeren tšii.
6. Jos koon na aahela armanne, jakkes les ñlengana nikki jakke sari (kvista). Ta jou ñuhñhula: ta doola kokana avri plaaga ta ñlengana ari jag, ta doola ñatšuna.
7. Jos tume aahena armanne ta me lau aahena artume, jakkes baaten so tume tšekkar kammena, ta tume leena douva.
8. Dooi me daades klaarjana, että tume tšeerena buut muuri ta veena me sikjiboske kentenge.
9. Jakkes sar daat hin maan liidadas, jakkes me nii som liidadom tumeen: aahen armo liidiba.
10. Jos tume rikkana mo biñiba, jakkes tume aahena arliidiba, jakkes sar me som rikkadom me daadesko bihta aahaa arlesko liidiba.
11. Dauva me som tumenge rakkadom, että mo loñiba velas artumenne ta tumaro loñiba velas pherdoneske.
12. Dauva hin mo biñiba, että tume liidas varesheen, jakke sar me som tumeen liidadom.
13. Dista baaride liidiba naana tšekkes, sar että jou deela pesko dšiiiben peske maalengi ñhaal.
14. Tume sen me maal, jos tšerna, so me biñavaa tumen te tšeeren.
15. Na me na phennaa butte tumeen bussikaanege, dooleske bussikaano na dšaanela, so lesko räi tšerra: bi maalenge me phennaa tumeen, dooleske me som oppenbaaradom tumenge saaro, so me som ñunjom me daadesta.
16. Tume na velkaden maan, bi me vilkadom tumeen ta laagadom tumeen, että tume dšaana kandanas muuri ta että tumare muuri stessulas: “So tšekkar tume baatena daadesta armo nau, jou douva tumenge deelas.
17. Ado biñiba me tumenge daava, että liidana varesheen.
18. Jos boliba rikkina tumenge ñooli, jakkes dšaanen, ettøjou hin rikkadas ñooli mange vanka sar tumenge.
19. Jos tume boliboskta venas, jakkes boliba p jieganes liidinas nebi ka tume na sen bolibosta, bi me som tumeen bolibosta velkadom, dooleske boliba tumenge rikkina ñooli.
20. Minsaven ado lau, saavo me tumenge phenjaa naana bussikaano baaride peske rasta, jos joon hin maan jaagade jakkes joon jaagana tumeen nii. Jos joon kannena mo lau, jakkes joon kannena tumaro lau nii.
21. Nebi saaro dauva joon tšerna tumenge me naavesko ñhaal, ka joon na pinsana les, koon hin maan laagadas.
22. Jos me na vaavas ta na rakkavaas lenge, leen na veelas greñños: bi kaana leen naana, sossa penge greññi riggnas.
23. Koon rikkina ñooli magge, douva hin ñojimen me daadeske nii
24. Jos me na vaas tšerdom mañkar lenne dola tšeeriba, saave naa tšek vauro tšerdas na leen na veelas greñños: nebi kaana joon hin dikle ta hin rikkade ñooli ape manne ta ape me daadeste nii.
25. Nebi ado lau sas ñtaadas tšatšoneske, saavo hin skriiveimen ar lengi laaga: joon rikkade ñooli ape manne bi doñhakiero.
26. Nebi ka riggiboskiero veela. Saaves me laagavaa tumenge katta mo daat, tšatšibosko dšiiiben, koon dšala katto daat, jakkes jou sennina manna.
27. Ta tume nii sennana, dooleske ka tume sennas mansa byriboske tijjata.

16. DRABIBA

Jeesus rakkina ħooliatta so hin te vel.

1. Dauva me som tumenge rakkadom, että tume na ħojunas.
2. Joon froojana tumeen khangarjatta: ta veela tiija, kans, sakkojiek, koon mer deela tumeen, tenkina ka tšerra mihtibosko drenggiba Deeveleske.
3. Ta douva joon tšerna tumenge, ka joon na insana daades helle maan.
4. Nebi dauva me som phenjom tumenge vanka, dooleske ka me sommas tumensa.
5. Nebi kaana me dšaava kai jou, koon hin maan laagadas, na tšek tumenna na puħhela manna: ‘Kai tu dšaaha?’
6. Nebi dooleske ka me som dauva tumenge rakkadom pherjina tugvilba tumaro dši.
7. Endo me phenna tumenge tšatšiba: tumenge hin tšiħoneske, että me dšaava nikki. Jos me na dšaa nikki riggakerikkiboskiero na veela kaja tume: bi jos me dšaava, jakkes me les tumenge laagavaa.
8. Ta ka jou veela, jakkes jou sikina bolibosko tšatšoneske greħħos ta velsingliba ta dömmä:
9. Greħħos, ka joon na passena pae manne:
10. Velsingliba, dooleske ka me dšaava kajo daat, ta tume butte na dikkena maan:
11. Ta dömmiba, ka dala bolibosko (kräijis) hin dömmimen
12. Maan hin panna buut phenbniba tumenge, bi tume na voipuna kaana douva te (kandaven).
13. Nebi ka jou veela, tšatšiboskko dšiiben, rigina, jou tumen aro saaro tšatšiba, dooleske douva so jou rakkina, naa lesta kokaresta: bi so jou ħunnela, douva jou rakkina, ta so hin tevel jou tumenge oppenbaarina.
14. Jou maan klaarjina, dooleske jou leela me jjegonest ta oppenbaarina tumenge.
15. Saaro, so daades hin, hin miero: dooleskiħaal me phenjom että jou leela me jjegonest ta oppenbaarina tumenge.
16. Kuti tiija, jakkes tume butte na dikkena maan, ta pappales kuti tiija, jakkes tume dikkena maan.”
17. Taala paart leske sikjiboske kentena phenle maħkar penne: ”So douva augauvina, ka jou phennela minge: kuti tiija, jakkes tume na dikkena maan, ta pappales kuti tiija, jakkes tume dikkena maan: ta, me dšaava kajo daat?”
18. Jakkes joon phenle: ”So douva augauvina, ka jou phennella kuti tiija? Na hajuvaaha, so jou rakkina.”
19. Jeesus hoksadas lengo kammiba te puħhen lesta ta phenjas lenge: ”Douvako tume puħhena maħkar tumenne, että me phenjom: kuti tiija. Jakkes tume na dikkena maan, ta pappales kuti tiija, jakkes tume dikkena maan?”
20. Tšatšanes, tšatšanes me phenna tumenge: tume nouruna te rouven ta te honnuven, bi boliba loħina pes: tume veena mulaneske, bi tummare tugggi ömhlynä loħiboske.
21. Ka dšuuili föddina, hin joi mulani, dooles ka laki tiija hin auli: bi ka joi hin föddädas kentos na joi butte na minsina pesko besveeros dola loħiboski ħaal, että komunis hin föddimen aro boliba.
22. Jakkes hin tumeen nii kaana mulani tiija bi me som pappales tedikkaa tumeen, ta tumaro dši hin loħano na tšek na leela tumenna nikki tumaro loħiba.
23. Ta ado diives tume na puħhena manna tšii, tšatšanes, tšatšanes me phenna tumenge: jos tume maggena vaħka so daadesta, jou douva tumenge deela armo nau.
24. Dšinadai tume na sen baatiden tšii armo nau: baaten ta tume leena, että tumaro loħiba veelas pherdoneske.
25. Dauva me som rakkadom tumenge farbensa: bi veela tiija taala me na rakkavaa tumenge butte farbensa: bi phieres oppienbaaravaa boodos daadesta.
26. Ado diives tume baatena armo nau: naa me na phenna tumenge, että me magгаа daades tumari ħaal:
27. Dooleske daat kokaro liidina tumeen, dooleske että tume sen maan liidaden ta passiden ka me som aujom katto Deevel.
28. Me som dšejjom daadesta ta aujom aro boliba: pappales me mekkaa boliba ta dšaava kajo daat.”
29. Leske sikjiboske kenti phenle: ”Dik kaana tu rakkaveeha phieres na staujaveeha tšii farbena.

30. Kaan ame dšaanaha, että tu dšaanaha saaro, tume hyöyveeha, että tšek tutta puñhela: dooleske ame passaha tu sal aujal katto Deevel.”
31. Jeesus svaaradas lenge: ”Kaana tume passena?”
32. Dik veela tiija ta hin jo aulo, taala tumeen bohjana saareen api pengi jiego rig ta tume mekkena maan kokares: na me endo kokares na som, dooleske ka daat hin mansa.
33. Dauva me som tumenge rakkadom, että tumeen veelas armanne feedos, aro boliba tume hin strangjiba: bi aañen freedigo sinlaha: me som vinnadom boliba.”

17. DRABIBA

Jeesus maggela. 1-5.

Peske sijiboskekente. 6-19.

Ta saare passibongierengi ħaal. 20-26.

1. Dauva Jeesus rakkadas ta haddidas peske kha apre ari himla ta phenjas: ”Daat tiija hin aulo, klaarja te tšau, että to tšau klaarjinas tuut:
2. Ka tu sal didijal ar leski bolla saaro mas, että jou deelas alsindaakuno dšiviba saareng koonen tu sal leske diijal.
3. Nebi dauva hin alsindaakuno dšiviba että joon pinsana tuut, koon kokares sal tšatšano Deevel, ta les, koones tu sal laagadal, Jeesukses Kristukses.
4. Me som klaarjadom tuut api phuu:
5. Ta kaana daat, klaarja tu maan kai tu dola parnibossa, so maan sas kai tu. Vanka sar boliba sas helle.
6. Me som oppenbaaradom to nau komujenge, kooneen tu diijal mange bolibosta, joon sas tiere, ta tu diijal leen mange, ta joon hin liile te laavesta umsorga.
7. Kaana joon dšaanena, että saaro, sop sal mange diijal, hin tutta
8. Dooleske dola lau. Saave tu diijal mange, me som diijom lenge: ta joon hin liile prissi ta dšaanena tšatšanes, että me sam aujom katta tu ta passena että tu sal maan laagadal.
9. Mes maggaa lengi gnaal: na me na maggaa boliboski gnaal, bi doolengi gnaal, kooneen tu sal mange diijal, ka joon hin tiere.
10. Ta saare me jiega hin tiere, ta te jiega hjin miere, me som klaarjimen ar lenne:
11. La me na som butte aro boliba, bi joon hin aro boliba, ta me vaava kaitu, kurko daat rak leen ar to nau, saaves tu sal mange diijal, että joon venas it sar ame nii.
12. Ka me sommas lensa, rakjom me leen arto nau. So tu sal mange diijal, ta spaaradom leen, na lenna na nouradiilo nahimen kanjiek vauro ka ado nahibosko kentos, että skriiviba staavelas tšutšoneske.
13. Nebi kaana me vaava kaitu ta rakkavaa dauva aro boliba, että leen velas mo loh̄iba pherto les arlenne kokareste.
14. Me som diijom lenge to lau, ta boliba dšiljinapes lenge ka joon naana bolibosta, jakkes sar me helle bolibosta na som.
15. Na me na maggaa, että leehas leen nikki bolibosta, bi että tu rakkehas leen bengilbosta.
16. Joon naana bolibosta, jakkes sar me helle bolibosta na som.
17. Kurkja leen aro tšatšiba: to lau hin tšatšiba.
18. Jakkes sar tu sal laagadal maan aro boliba, jakkes som me nii laagadom leen aro boliba.
19. Ta me kurkjavaa maan lengi ħaal, että joon nii venas kurkjimen aro tšatšiba.
20. Nebi naa me na maggaa bi daalengi ħaal, bi lengo ħaal nii koon lenge laaveski ħaal passela maan.
21. Että joon saare venas it, jakkes sar tuu, daat, sal ar manne ta me ar tutte, että joon nii armenne venas. Jakkes että boliba passelas, että tu sal maan laagadal.
22. Ta ado klaariba, saavo tu mange diijal, me som diijal lenge, että joon venas it, jakkes sar ame sam it.
23. Me arlenne, ta tu armanne, että joon venas pherdes it jakkes että boliba hajulas, että tu sal maan laagadal ta liidadal leen, jakkes sar tu sal maan liidadal.
24. Daat, me kammaa, että kai me som doori doola nii, koonen tu sal mange diijal, veenas mansa, että joon dikkenas mo klaariba, so tu sal mange diijal, ka sal liidadal maan jo vanka boliboske botnoske tšeeribossa.
25. Velsinglimen daat, boliba naana tuut pinsadas, bi me pinsavaa tuut, ta daala hin aule te pinsaven, että tu sal maan laagadal.
26. Ta me som tšerdom to nau lenge pindardeske ta tšeeraa panna angle nii, että ado liidiba, sossa tu sal maan liidadal, velas arlenne ta me vaas arlenne.”

18. DRABIBA

Juudas t̄arra viekiba Jeesukseske. 1-11.

1. Ka Jeesus sas dauva rakkadas dšeele jou nikki peske sijkiboske kentensa Kedroniske bekkoski varirig: doori sas barjiboski baaro kai joo dšeele peske sijkiboske kentensa.
2. Nebi Juudas nii koon tšerdas leske viekiba, dšaanidas ado stedos, ka Jeesus ta leske sijkiboskekenti butvares sas kokodiile doori.
3. Jakkas Juudas liijas dekakierengi jou ka pessa ta praalune raħħaljeen ta fariseakierenge bussikaaneen ta aulo doori phiere jagga ta lampi ta asi anglepensa.
4. Taala Jeesus, koon dšaanidas saaro, so sas leske te vel, ħtaudas anglalenne ta phenjas lenge: "Koones tume roodena?"
5. Joon svaarade leske: "Jeesukses Nasaretiskieres." Jeesus phenjas lenge: "Me douva som." Ta Juudas koon tšerdas leske viekiba, sas sterdo lensa.
6. Ka jou taala phenjas lenge: "Me douva som." Paaljadiile joon ta raavudiile ari phuu.
7. Jakkas jou pappales puħtas lenna: "Koones tume roodena?" Joon phenle: "Jeesukses Nasaretiskieres".
8. Jeesus svaaradas: "Meha phenjom tumenge että me douva som, jos tume taala maan roodena, taala den daales te dšan."
9. Että ado lau ħtaavelas tšatšoneske. Saavo jou sas phenjas: "Na me na som naħadom tšekkes lenna, koonen tu sal mange diijal."
10. Jakkas Simon Peeros, koones sas dekka, sterdidas douva ta dijas praalune raħħaleske bussikaanesta tšinjas lesta nikki hortto kaan: ta bussikaanesko nau sas Malkus.
11. Jakkas Jeesus phenjas Peeroske: "Ĥpil ti dekka aro pajjar, naako me na pjaavas ado suupa saavo daat hin mange diijas?"
12. Jakkas dekakierengi jouka ta praaluno ta juutakierenge bussikaane liile Jeesukses phallo ta phanle les.
13. Ta rigade baagos kajo hannaas, dooleske jou sas Kaifaasko (sastro). Ta Kaifaas sas ado berħ praaluno raħħaleske.
14. Ta Kaifaas sas douva, koon sas phenjas aro tenkiba juutakierenge: "Hin gotnigo, että jiek komnis merra bolibosko komjengi ħaal."
15. Ta pale Jeesukseste aule Simon Peeros ta paart vauro sijkibosko kentos, ada sijkibosko kentos sas praalune raħħalesko pinsardo ta dšeele Jeesuksessa arre are praaluno raħħaleski filasni.
16. Nebi Peeros ħterjadiilo api puortaki vjaaluni rig jakkes ado varo sijkibosko kentos, koon sas praalune raħħalesko pinsardo, dšeele avri ta rakkadas puortake valliboskierjake ta njas Peeros arre.
17. Jakkas tšeenarissa, koon valladas puorta, phenjas Peeroske: "Naako tunii na sal kola dšeenesko sijkibosko kentos?" Jou phenjas: "Na som."
18. Nebi tšeenarja ta bussikaane sas tšerde aggarengi jag ka sas jakke ħil, ta sas ħterde ta tassadepeen, ta Peeros nii sas ħterdo lensa te tassavelpes.
19. Jakkas praaluno raħħal puħtas Jeesuksesta leske sijkiboske kentena ta sijkibosta.
20. Jeesus svaaradas leske: "Me som openbaarimes rakkadom boliboske me som alti sijkjadom aro synägoogene ta are kurke ħtedene kai saare juutakiere kokuna, na me na som tšorjal rakkadom tšii.
21. Soske manna puħħeha? Puħ doolena, koon hin ħunle. So me som lenge rakkadom: dik joon dšaanena, so me som phenjom."
22. Nebi ka Jeesus sas dauva phenjas, diijas paart bussikano koon sas ħerdo paħħal, leske tšamidiini ta phenjas: "Jakkaske tu svaaraveeha praalune raħħaleske?"
23. Jeesus svaaradas leske: "Jos me bengalels rakkadom, ni sika tšatšoneske että douva hin bengalo: nebi jos me rakkadom horttas, soske maan kurreha?"
24. Jakkas Hannas laagadas les phanles kaja praaluno raħħal Kaifaas.
25. Nebi Simon Peeros sas ħterdo te tassavel pes, jakke joon phenle leske: "Nako tu nii na sal lesko sijkibosko kentos?" Jou niekadas ta phenjas: "Na som."
26. Taala paart praalune raħħaleske tšeenarjanna, doolaki naarta, koonesta Peeros sas tšinjas kaan nikki, phenjas: "Naako me na dikjom tuut ari barjiboskiphuu lessa?"
27. Jakkas Peeros pappales niekadas ta taala dšabbidas baħno.

28. Jakkessoon rigade Jeesukses katto Kaifaas aro palatsis: ta sas bittuni sarra ta kokare joon na dšeele arre aro palatsis, kana dervuven, bi leenas tehan pooskake bakres.
29. Jakkess Pilatus dšeele avri kai joon ta phenjas: "Savo dohviba ta hooli tumeen hin ape dala dšeeneste?"
30. Joon svaarade ta phenle leske: "Jos dauva na veelas bengilboske tšeeriboskiero, ame na daahas les arte volla."
31. Jakkess Pilatus phenjas lenge: "Len tume les ta dömmäven les pala tumare laagene." Juutakiere phenle leske: "Meen naana lova tšekkes merteden."
32. Että Jeesuksesko lau htaavelas tšatōneske, saavo jou phenjas, diijas te dšaanen, save meribossa jou veela te mer.
33. Jakkess Pilatus dšeele pappales arre aro palatsis ta khardas Jeesukses ta phenjas leske: "Salko tuu Juutakierengo kräjjis?"
34. Jeesus svaaradas leske: "Tutta kokarestako tu douva phenneha, helle hinko vaure douva tukke manna phenle?"
35. Pilatus svaaradas: "Samko me Juutakiero? Te jiega folki ta praalune rahhalja hin diile tuut arme vas. So sal tšerdal?"
36. Jeesus svaaradas: "Mo kärjiba naana dala phujata: jos mo kärjiba velas dala phujata, jakkess me tšeenarje kurrenas leen että maan na deenas are Juutakierengo vas: bi kaana mo kärjiba naana daarita."
37. Jakkess Pilatus phenjas leske: "Tu endo sal kräjjis?" Jeesus svaaradas: "Tupa douva phenneha, että me som kräjjis dooleskohaal me som föddimen ta dooleskihaal aro boliba aujom, että me sennavaas tšatšiboske rig gata sakkojiek, koon hin tšatšibosta, hunnela mo lyijä."
38. Pilatus phenjas leske: "So hin tšatšiba?" Ta dola pheinniboski paalal jou pappales dšeele avri kajo Juutakiere ta penjas lenge: "Me na lahhaa arleste kanjiek doh."
39. Nebi tume sen sikle dai, että me hleppavaa tumenge jike htardes phiero Pooskakitiija: kaammenako tume että hleppavaa tumenge Juutakierenge kräjjis?"
40. Jakkess joon papales diile gooli ta phenle: "Ma les bi Barabbas!" Nebi Barabbas sas lurriboskiero.

19. DRABIBA

Pilatus deela te pliitaven Jeesukses.

1. Taala Pilatus liijas Jeesukses ta diijas te Pliitaven les.
2. Ta dekakiere bansade kruuna hārpale bloonena, tšudde douva apelesko hēero ta jiiide apeleste looli trōija.
3. Ta aule kaijou ta phenle: "Diives tukke Juutakierengo kraijis!" Ta joon diile leske tšamedinja.
4. Pilatus dšeele pappales auri ta phenjas lenge: "Dik, me aanaa les auri tumenge, te dšaanen, että mena lahhaa arleste kanjiek doh."
5. Jakkess Jeesus aulo auri. Hārpale bloomegi kruuna apelesko hēero ta looli trōija ape lesta ta Pilatus phenjas lenge: "Dik komunis!"
6. Kaana ka praalune rahhalja ta tšeenarja dikne les, diile joon gooli. Phenle jakkess: "Aro truhhul spiika, aro truhhul spiika!" Pilatus phenjas lenge: "Len tume les ta aro truhhul spiikaven, ka me na lahhaa arleste tšii doh."
7. Juutakiere svaarade leski: "Meen hin laaga. Ta pali laaga jou hyövylyä te mer, ka jou hin tšerjadass deevesleske tšaaveske".
8. Ka kaana Pilatus hūnjas ada lau, daaridas jou panna.
9. Ta dšeele pappales arre aro palatsis ta butte panna phenjas Jeesuseske: "Katta tu sal?" Nebi Jeesus na svaaradas leske.
10. Jakkess Pilatus phenjas leske: "Na rakkaveeha mange? Tu na dšaaneha, että maan hin volla tuut te hleppavaa ta maan hin volla tuut aro truhhul te spiikavaa?"
11. Jeesus svaaradas: "Tuut na veelas tšii volla armanne jos dauva na velas diilo apraal tukke. dooleske hin doolesko grehhos baaride, koon mekjas maan artevas."
12. Daaleski haal Pilatus freistadas te hleppavel les phirro. Bi Juutakiere diile gooli ta phenle: "Jos hleppaveeha les, taala na sal kräjjisgo guvennos: sakko jiek koon tšerra pes kräjjiske, htesjula kräjjiske prissi."
13. Ka Pilatus hūnjas dala lau, diijas jou te rigaven Jeesukses avri ta behtas ape dömmiboskieresko skammin aro htedos, saavesko nau hin litastrotom ta hebreaoko tšibbaha grabbta.

14. Ta sas pooskako fiärijbosko diives, jakkes hooto htunna, ta jou phenjas Juutakierenge: "Dik tumaro kräijis!"
15. Jakkessoon diile gooli: "Rige nikki rige nikki, aro truħhul spiika les!" Pilatus phenjas lenge: "Hyövyvääkö me aro truħhul te spiikavaa tumare kräijis?" Praalune rahhalja svaarade: "Naana meen tšii kräijis bi keisaris".
16. Taala jou diijas les lenge ta diijas aro truħhul te hiiikaven ta joon liile Jeesukses.
17. Ta kokaro (kandelas, bäärdadas) pesko jiego truħhul jou dseelo avri jakkes sar phenle heeresko skuutako htedos, saaves kharna hebreake tšibbaha Golgata.
18. Doori joon les apo truħhul spiikade ta lessa dui vaure jiekessapo dui rigga, ta Jeesukses maħkurneske.
19. Ta Pilatus skriivadas panna praal skriiviba ta phanjas dauva apo truħhul: ta dauva sas jakkes skriivimen: "Jeeses Nasaretakiero Juutakierengo kräijis."
20. Ada praal skriiviba drabade buut Juutakiere, ka htedos, kai Jeesukses aro truħhul spiikade sas neer kajo fooros: ta douva sas skriivimen hebreake, latinake ta kreikake.
21. Jakkess Juutakierenge praalune rahhalja phenle Pilatukeske: "Ma skriiva: Juutakierengo kräijis, bi että jou hin phenjas: 'Me som Juutakierengo kräijis.'"
22. Pilatus svaaradas: "So me skriivodom douva me skriivodom".
23. Ka dekakiere sas aro truħhul spiikade Jeesukses, liile joon leske koola ta dielade doola aro htaar dieli, sakkajieke dekakiereske pesko dielos, ta gaat nii. Bi gaat sas jike bittata helt apraal dšin teele kutimen.
24. Dooleske joon phenle varešenge: "Ma tšinnas dauva paħ. Bi mekkas duttu tiekna, kooneskiero douva hin tarvela että ada skriiviba hlaavelas tšatšoneske: "Joon dielade maħkarenne me koola ta mekle me kostjumatta tikna." Ta dekakiere tšerde jakkes.
25. Nebi paħ Jeesusesko truħhul hterjadiile leski däi ta leske daki pheent Maria Kloopaaski dšuuli ta Maria Magdaleena.
26. Ka Jeesus dikjas peske da ta dola sikjiboske kentos, koones joo liidadas, hterde doi paħhal, phenjas jou peske dakke: "Dšuuli dik, to tšau!"
27. Taala jou phenjas sikjiboske kentoske "Dik ti dai!" Ta dola htunnata sikjiboske kentos liijas la arpesko tšeer.
28. Pala douva, ka Jeesus dšaanidas, että saaro jo sas pherjimen, phenjas jou, että skriiviba htaavelas tšatšoneske: "Maan hin truħ."
29. Doi sas tšerela, hutli tšerki sas pherdo: jakkes joon pherjade dola hutle tšerkiassa siida ta tšudde douva aro ruokosko heero ta strökkade douva angla lesko mui.
30. Ka kaana Jeesus sas liijas hutli tšerki, phenjas jou: "Douva hin pherjimen". Ta bansadas pesko heero ta diijas pesko dšiiiben.
31. Dooleske ka taala sas fiärijbosko diives, jakkes että muule na tšeenas apo truħhul sapatiske dooleske ka ado sapatiskodiives sas baaro Juutakiere baatide Pilatuksesta, että aro truħhul spiikimenna skinkakekokala phasanas ta muulen lenas teele.
32. Jakkess dekakiere aule ta phasade skinkakekokala vaagos vauresta ta pala dauva vauresta lessa apo truħhul spiikimenna.
33. Nebi ka joon aule kajo Jeesuksos ta dikle les jo muuleske, na joon na phasade leske kokala.
34. Bi jiek dekakierenna spildas bajonettaha lesko paħvaro. Fuort dreppadiilo dotta rat ta paani.
35. Ta koon douva dikjas, hin douva sennadas, ta lesko senniba hin tšatšo. Ta jou dšaanela ta rakkina tšatšiba, että tume nii passinas.
36. Dooleske dauva hyddadiilo, että skriiviba htaavelas tšatšoneske: "Mamo lesta kokalos mamohunaven".
37. Ta panna phennela varoskriiviba: "Joon hllenggana penggo dikkiba ape leste, koones joon hin phosade".
38. Nebi dooleski paalal Joostis Arimatiakiero, koon sas Jeesuksesko sikjibosko kentos, vaħka tšorjal, Juutakierenge daaraki haal. Baatidas Pilatuksesta telen teele Jeesusesko truppos: ta Pilatus lovadas douva. Jakkess jou aulo ta liijas Jeesusesko truppos.
39. Jakkess Nikoteemus nii aulo, koon vagigonga sas rassaki tiija aulo kajo Jeesukses, ta anjas mirhaki ta alaeski blanniba jakkes heel pinni.
40. Jakkess joon liile Jeesuksosko truppos ta brylläde douva tšihkokhanjake yrtensa aro trylliboske fliiki, jakkesar Juutakieren hin laaga te gruopaven.

41. Ta apedo stedos, kai les apo truħħul spiikade, sas barjiboski phuu, ta ari barjiboski phuu nevi gruopa kai naanas panna tšekkes tšuddo.
42. Doi joon kaana tšudde Jeesukses, taalaka sas Juutakierengo fiärjibosko diives ta ado gruopa sas neer.

20. DRABIBA

Maria Magdaleena, Peeros ta Johannes staavena ape Jeesukseski gruopa. 1-10.

1. Nebi kurkeske vage divisessa Maria Magdaleena dšeele bitti, ka panna sas tamliba, api gruopa ta dikjas bar sas liilo nikki praale grupako mui.
2. Jakkess joi hastadas nikki ta auli kajo Simon Peeros ta kaiado varo sikjibosko kentos koon sas Jeesukseske kamlo, ta phenjas lenge: "Hin liile ras nikki grupata, tana dšaanaha, kai hin les tšudde."
3. Jakkess Peeros ta ado varo sikjibosko kentos lähtädiile ta dšeele api gruopa.
4. Ta joon prastide adui tšetaness: bi ado varo sikjibosko kentos prastidas gnaal sastide saro Peeros, ta hinnadiilo vanka api gruopa.
5. Ta ka jou dikjas arre, dikjas jou trystiboske fliiki doori endo jou na dšeele arre.
6. Jakkess Simon Peeroski aulo palaleste ta dšeele arre ari gruopa ta dikjas trystiboske fliiki doori.
7. Ta khammeski fliika so sas ape lesko ħeero, naanas tšuddo tšetaness trystiboske fliikensa bi aro vare stedos froo ariu plaada trystimes.
8. Taala varo sikjiboskokentos nii, koon sas vaagos aulo ari gruopa, dšeele arre ta dikjas ta passidas.
9. Doolleske joon panna na hajadiile biblia, että jou hyövylä meribosta traahel.
10. Jakkess sikjiboskekenti dšeele paale tšeere.
11. Nebi Maria sas sterdi angli gruopa api vjaaluni rig ta rouvidas, ka joi jakke rouvidas, dikjas joi ari gruopa
12. Ta dikjas duije engleen aro parne koola te beħħen. Vauro ape ħeereski rig ta vauro are pierengi rig, doi, kai Jeesuksesko truppos sas paħħadiilo.
13. Daala phenle lakke: "Dšuuili so rouveha?" Joi phenjas lenge: "Hin liile nikki me ras, ta na dšaanaa kai hin les tšuddo".
14. Pala ada phenniba joi risadiili paalepäi ta dikjas Jeesukses doi te ħterjuvel, ta na dšaanidas, että douva sas Jeesus.
15. Jeesus phenjas lakke: "Dšuuili, so rouveha? Koones roodeha?" Daja tenkadas les kaħtestess barjiboskieresse ta phenjas leske: "Räi, jos tu sal kandadal les nikki, phen mange, kai sal les tšuddal, jakkes me laava."
16. Jeesus phenjas lakke: "Maria!" Daija risadiili les ta phenjas leske hebreake tšibbaha: "Rabbuuni" dauva "Sikjiboskiero".
17. Jeesus phenjas lakke: "Ma maan ma tšala, dooleske me na som panna dšejjom ape kaimo daat: bi dšaa kaime phaal ta phen lenge, että me dšaava apre, kai mo daat ta kai tumaro daat, ta kaimo Deevel ta kaitumaro Deevel."
18. Maria Magdaleena dšeele ta openbaaradas sikjiboskokentenge että joi sas dikjas ras ta että räi sas lakke jakkes phenjas.
19. Itte divisessa, kurkeske vagedivisessa sient k vellaki tiija, ka sikjiboskekenti sas kokadiile palo buklimen vuudarja, Juutakierenge daarata, aulo Jeesus ta sas ħterdo maħkar lenne ta phenjas lenge: "Freedos tumenge!"
20. Ta dauva ka phenjas jou sikadas lenge pesko vas ta pesko paħvaro, jakkes sikjiboskekenti loħadiile ka dikle ras.
21. Jakkess Jeesus phenjas lenge pappales: "Freedos tumenge! Jakkess daat hin laagadas maan, jakkes laagavaa menii tumeen."
22. Ta dauva ka phenjas jou phordidas ape lenne ta phenjas lenge: "Len kurko dšiiiben.
23. Koonesse greħħi tume dena prossimen, doolenge doola hin prossimeske diile: koonesko greħħi tume niekana doolenge doola hin niekimen!"
24. Nebi Tuomas, koones phenle Didymuseske, jiek dala deħħoduijena, naanas lensa ka Jeesus aulo.
25. Jakkess vare sikjiboskekenti phenle leske: "Ame dikjam ras". Bi jou phenjas lenge: "Bikana dikkaa ar leske vas spiikege feeri ta na spillaa me angguħa are spiikenge feeri ta spillaa mo vas ar lesko paħvaro, na me na passaa."
26. Ta oħta divisengi paalal leske sikjiboskekenti pappales sas ari huusa, ta Tuomas sas nii lensa. Jakkess Jeesus aulo, vaħka vuudarja sas buklimen, ta ħterjadiilo maħkarlenne ta phenjas: "Freedos tumenge!"

27. Taala jou phenjas Tuomaaaske: "Strökka dšienja to angguñ daari ta dik me vas, ta dšienja to vas ta ħpil douva ar mo pañvaro. Ma aañ bipassiboskiero, bi passiboskiero."
28. Tuomas svaaradas ta phenjas leske: "Mo räi ta mo Deevel!"
29. Jeesus phenjas leske: "Dooleskiĥaal että maan dikjal tu passeha. Velsiglimen doola kon na dikkena ta endo passena!"
30. Buut vare senniboske tšeeriba saare naana skriivimen arda liin. Jeesus tšerdas peske sikjiboskokentengi tiija.
31. Nebi daala hin skriivimen että tume passenas, että Jeesus hin Kristus, Deevelesko tšau, ta että tumeen passiboskiĥaal velas dšiviba arlesko nau.

21. DRABIBA

Jeesus oppenbaarina pes eŧta sikjiboskeketenge api Tiberiaki ĥyönöske stranna ta deela lenge baro mat[asko liiben.

1. Pala douva Jeesus pappales oppenbaaradas peske sikjiboskeketenge ape Tiberiake ĥyönöske stranna: ta douva oppenbaaradas pes jakkes.
2. Simon Peeros ta Tuomas, koones phenle Didymuseske ta Natanael koon sas Galileake Kaanaasta, ta Sebedeukeske tšaave ta dui vaure leske sikjiboskeketena sas tšetane.
3. Simon Peeros phenjas lenge: "Me dšaava apo mašše." Joon phenle leske: "Ame nii dšaha tussa." Jakkes joon dšeene ta ĥtaavide aro beero: bi ado rat na liile tšii.
4. Ta ka jo sas sarra, ĥterjadiilo Jeesus api stranna. Sikjiboskeketenti endo na dšaanide että douva sas Jeesus.
5. Jakkes Jeesus phenjas lenge: "Kenti hinko tumeen tšii ĥamnaskiero?" Joon svaarade leske: "Naana."
6. Jou phenjas lenge: "Mekken garna api hortto rig beeresta, taala lena." Joon mekle garna, bi na orkadiile teħterden douva apre maššenge buutiboskiĥaal.
7. Taala ado sikjiboskokentos, koones Jeesus liidadas, phenjas Peeroske: "Douva hin räi." Ka Simon Peeros ĥunjas, että douva sas räi, phanjas jou dorjaha pesko gaat tryijym pest, dooleske ka jou sas bikoolengiero, ta mekjas aro ĥyönos.
8. Nebi vare sikjiboskeketenti aule beereha ta ĥterdide palapenne garna maššensa, dooleske ka joon naanas phuujata dista duuride sar jakkes duije ĥeele aalijengi paalal.
9. Ka joon ĥtaade api phuu, dikle joon doori anggarengi jag tu maššes tšuddo ape douva ta brootos.
10. Jeesus phenjas lenge: "Aamen daari dola mašše, saare Ilijen kaana."
11. Jakkes Simon Peeros ĥtaadas aro beero ta ĥterdidas api phuu garna, pherdo bare mašše, ĥeel ta panĥvardeñ ta triin, ta vañka doola sas jakke buut, na garna na riitadiile.
12. Jeesus phenjas lenge: "Aaven te ĥan sarrakiero." Bi na tšek sikjiboskokentena na troomadiilo te puhĥhel lesta: "Koon tu sal?," ka endo joon dšaanide, että douva sas räi.
13. Jakkes Jeesus dšeele ta liijas brootos ta diijas lenge ta maššo mui.
14. Dauva sas jo tritto gonga, ka Jeesus pala pesko meribosta apre aañiba oppenbaaradas pes peske sikjiboskeketenge.
15. Ka joon sas ĥaale sarrakiero, phenjas Jeesus Simon Peeroske: "Simon Johanneksesko tšau, liidavehako tu maan butte sar daala?" Jou svaaradas leske: "Liidavaa, räi: tu dšaanaha, että sal mange kamlo."
16. Jou phenjas leske pappales varigonga: "Simon Johanneksesko tšau, liidavehako tu maan?" Jou svaaradas leske: "Liidavaa, räi: tu dšaanaha, että sal mange kamlo." Jou phenjas leske: "Volla me bakreen."
17. Jou phenjas leske tritto gonga: "Simon Johanneksesko tšau, somko me tukke kamlo?" Peeros aulo mulaneske dotta, että jou tritto gonga phennela leske: "Somko me tukke kamlo? Räi tu dšaanaha saaro: tu dšaanaha, että sal mange kamlo." Jeesus phenjas leske: "Uoka me tine bakreen."

18. Tšatšanes, tšatšanes me phennaa tukke: ka sallas terno, taala tu jiidal doori tryijymtutte ta vandradiijal, kai kamjal: bi ka purjuveeha, taala tu strökkäveeha to vas, tukke jiila vauro doori ta rigina tuut kai na kammeha.”
19. Nebi douva jou phenjas tedel tedšaanel. Save meribodda Peeeros hyövädiilo te klaarjavel Deeves, ta douva ka phenja jou rakkadas leske: ”Au palamanne.”
20. Jakkess Peeross risadiilo ta dikjas dola sikjiboskekentos te vel paalal. Saaves Jeessus liidadas ta koon nii sas mekjas pes prisa lesko bringgos ta penjas: ”Räi koon douva kon tšerra tukke viekiba?”
21. Ka Peeross les dikjas, phenjas jou Jeesuskeske: ”Räi sar taala dualeske htaavela?”
22. Jeessus phenjas leske: ”Jos me kammaas, että jou tšeela daari dšinadoi, ka me vaava, so douva tuut rikkula? Au tu palamanne.”
23. Jakkess ajasavo rakkiba bohjadiilo mahkare phaalane, että ado sikjiboskokentos na merra: bi na Jeessus na phenjas leske, että jou na merra. Bi: ”Jos me kammaas, että jou tšeela daari dšinadoi, ka me vaava. So douva tuut rikkula?”
24. Dauva hin ado sikjiboskokentos, koon sennina daalena ta hin daala skriivadas: taa me dšaanaha, että lesko senniba hin tšatšo.
25. Hin buut vaure nii. So Jeessus tšerdas; ta jos dauva htedos htedosta skriivamas, tenkavaa, että arohilo boliba na rummunas dola liin. So hyövylys te skriivaven.

Suomi-romani-sanakirja ja Johanneksen evankeliumi

Nyt postuumisti julkaistava aineisto on kunnianosoitus Juho (Jussi) Peltosalmelle ja Yrjö Temolle, kahdelle sisukkaalle mustalaismiehelle, jotka elinaikanaan eivät ehtineet saada ansaitsemaansa kunniaa romanikielen eteen tekemästään työstä. Karjalasta kotoisin olevat veljekset kokosivat mittavan, noin 5 500 sanaa käsittävän sanakirjan vastineeksi siihen aikaan julkaistulle romanikieliselle materiaalille. Jussi Peltosalmi käänsi lisäksi Johanneksen evankeliumin, joka julkaistaan tässä mallina siitä, miten vankkaa ja sulavaa veljesten kieli oli ja miten helposti se taipui kirjalliseen muotoon.

Kirjan aineisto osoittaa, miten monet nyt käytöstä häviämässä olevat kielen elementit olivat käytössä vielä 1970-luvulla. Se myös osoittaa, miten tärkeää olisi kerätä ja julkaista vielä mahdollisesti piilossa olevaa kirjallista romanikielen materiaalia, jotta kielen kehitystä koskeva keskustelu saisi aineistoa tuekseen.

Suomen Romaniyhdistys kiittää Kotimaisten kielten keskusta julkaistavaksi saamastaan, osin jo toimitetusta aineistosta, yliopistonlehtori Kimmo Granqvistia lopullisesta toimitustyöstä sekä lisäksi tekijöiden perheitä saamastaan tuesta ja avusta.